ବିଶ୍ୱବିଦିତ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ଓ ଗଦେଇଗିରି

ଲେଖକ

ଶ୍ରୀ ଫକୀର ଚରଣ କାନୁନଗୋ

ବିଶ୍ୱବିଦିତ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ

ଓ

ଗଦେଇଗିରି

ଉପସ୍ଥାପକ ଓ ଲେଖକ

ଶ୍ରୀ ଫକୀର ଚରଣ କାନୁନଗୋ

B.A. DHY. (U.P.) Bed.

ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷା ସମୂହର ଉପ-ପରିଦର୍ଶକ

ପ୍ରକାଶକ :
ଗୁରୁଚରଣ ଦାସ (ଫକୀର ଚରଣ କାନୁନ୍‌ଗୋ)
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉ ମନ୍ଦିର, ଇସ୍କନ୍
ଗଦେଇଗିରି, ବାଲିକୁଦା,
ଜଗତସିଂହପୁର, ଓଡ଼ିଶା

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ :
୨୨, ଜାନୁୟାରୀ, ୧୯୯୯

ସଂଖ୍ୟା - ୧,୦୦୦

ମୁଦ୍ରଣ :
ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଗୌରାଙ୍ଗ ପ୍ରେସ୍,
ଆଇ.ଆର.ସି. ଭିଲେଜ, ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୧୫

Pdf version courtesy of
www.gopaljiu.org

ସୂଚୀପତ୍ର

୧.	ମୋର ଦରଦୀ ହୃଦୟର ଦରଦୀ କଥା	କ
୨.	ଗଦେଇଗିରି ଓ ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉ	୧
୩.	ଅଶାନ୍ତ ବିଶ୍ୱରେ ଶାନ୍ତିର ଦୂତ	୧୯
୪.	କରତାଳ ଓ କରତାଳି	୩୩
୫.	ଋଷିକେଶ ଯାତ୍ରା	୪୮
୬.	ବ୍ରଜବନ୍ଧୁଙ୍କର ବଜ୍ରଶପଥ	୫୧
୭.	ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଭଜନ	୭୨

ମୋର ଦରଦୀ ହୃଦୟର ଦରଦୀ କଥା

ପରମପୂଜ୍ୟ ପରମ କାରୁଣୀକ ଗୁରୁଦେବ, ଆପଣଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ଭକ୍ତିପୂତ ପ୍ରଣତି । ଆପଣ ସର୍ବଦା କହନ୍ତି ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ହାତରେ ମଣିଷ ଯନ୍ତ୍ରବତ୍ ହୋଇପାରିଲେ ତାର ଜୀବନ ଧନ୍ୟ ହୁଏ । ପରିଶେଷରେ ସେ ଜୀବନ ଯାତ୍ରାରେ ହୁଏ ବିଜୟୀ ପୁରୁଷ । ଆପଣଙ୍କର ଅଲୌକିକ ସାଧନା ବଳିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଓ ଗଭୀର ଈଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସ ଏହାର ପ୍ରମାଣ ।

ଏ ଲେଖାଟି ମୋର ନୁହେଁ, ଆପଣଙ୍କର । ଆପଣ ମୋ ହୃଦୟରେ ବସି ଯାହା ଡାକିଛନ୍ତି, ତାହା ମୁଁ ଲେଖୁଛି । ଆପଣ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ, ତୁ ମୋ ଜୀବନୀ ଲେଖିବୁ । ଚୈତନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ତୁମେ ତାଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବ । ଆପଣଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଲେଖିଲି । ତାହାର କେତେକ ଅଂଶ ଆପଣ ଓ କେତେକ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣବଳରାମ ମନ୍ଦିର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କ ଭଜନ କୁଟୀର ସମ୍ମୁଖରେ ମୁଁ ପଢ଼ିଛି କେତେକ ଅଂଶ ଯାହା ଅନାବଶ୍ୟକ ତାହା ଲେଖିବାକୁ ମନା କରିଛନ୍ତି । ଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁସ୍ତିକାଟି ପ୍ରକାଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରେରଣା ମଧ୍ୟ ମିଳିଛି । ତାହା ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥଳରେ ପ୍ରତିକ୍ଷଣରେ ଅନୁଭବ କରିଛି । ପରିସ୍ଥିତି ବହୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଦେଉଛି । ତଥାପି ଆପଣଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ହେତୁ ଲେଖା ଗ୍ଲିଛି । ମୁଁ ଯଦି ଏହା ଲେଖିବାରେ ଅବହେଳା କରେ, ତେବେ ମୁଁ ହେବି ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ

ମହାଅପରାଧୀ । ଏହା ଏକ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ଅପରାଧ । କେତେ ଆଦର, କେତେ ସ୍ନେହ, କେତେ ଆଦେଶ ଦେଇ ଏ ଅଲୋଡ଼ା ଜୀବକୁ ଲୋଡ଼ିଛନ୍ତି । କହିଛନ୍ତି, ଅମୃତ ପୂରାଉଛି ତୋ ପାଟିରେ, ତୁ ଥୁ ଥୁ କରି କାଢୁଛୁ ! ଆଦରରେ ତାଙ୍କ ନିଜ ହାତରେ ଥିବା ଘଣ୍ଟାକୁ ଖୋଲି ପିନ୍ଧାଇଦେଇଛନ୍ତି ମୋ ହାତରେ । ଏକ ପ୍ରବଚନ ସମୟରେ ଶ୍ରୀପାଦ ଈଶ୍ୱରଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ମୋତେ କୌଣସି ଏକ କଥାରେ ବିରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରି କିଛି କହିବାରୁ ଆପଣ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ କଥାରେ ପ୍ରତିବାଦ କରି କହିଛନ୍ତି, ଈଶ୍ୱରଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ତୁମେ ଫକୀରବାବୁଙ୍କୁ କହିବାକୁ କିଏ ? ମୁଁ କହିବି । ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବଳରାମ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ମନ୍ଦିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀପାଦ ଆତ୍ମାରାମ ଦାସଙ୍କୁ ଆପଣ କହିଥାନ୍ତି ଫକୀରବାବୁ ଆସିଲାଣି ତାଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜଭୋଗ ରଖ । କୌଣସି କାରଣ ବଶତଃ ଆପଣଙ୍କ କଥାରେ ଅସମ୍ମତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିବାରୁ ଆପଣ ମୋର ବାଲ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ଡ଼ଃ. ଫକୀରମୋହନ ଦାସଙ୍କୁ ଆଣି ମୋତେ ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲେ । ମୁଁ ବାରମ୍ବାର ମନ୍ଦିରରୁ ଘରକୁ ଯାଉଥିବାରୁ ଆପଣ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଘନଶ୍ୟାମ ଗିରିଙ୍କୁ ଡାକି କହିଥିଲେ, ଶ୍ରୀ ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉ ତା' ପାଇଁ ପ୍ରସାଦ କାନିରେ ବାନ୍ଧି ରଖିଛନ୍ତି ସେ ଘରକୁ ଚାଲିଯାଉଛି । କେତେ ଅକୃତଜ୍ଞ ମୁଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେସବୁ କେବଳ ଭାବୁଛି । ଆଖିରୁ ପ୍ଲାବିତ ହେଉଛି ଲୁହ । ଯାହାଙ୍କ ସହିତ ଗୋଟିଏ କୋଠରୀରେ ଗୋଟିଏ ଛାତ ତଳେ ଏକାଧିକ୍ରମେ ଛଅ-ସାତ- ବର୍ଷ ବିତାଇଛି, ଯାହାଙ୍କର ପ୍ରାଣପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରେମପୂର୍ଣ୍ଣ ପବିତ୍ର ପ୍ରେରଣା ମୋର ଅନ୍ତରକୁ ମନ୍ଥନ କରୁଛି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଭାବୁଥିବି ଛଅ ଖଣ୍ଡି କାଠ ଲୋଡ଼ା ହେବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଦୟା ଓ ଗୁଣର ସାଗରଙ୍କ ଗୁଣ କେତେ ବାହୁନିବି ।

ଯାହାଙ୍କର ପ୍ରେରଣା, ସହଯୋଗ, ସାହାଯ୍ୟ ଓ ଉତ୍ସାହ ମିଳିଛି ସେମାନେ ହେଲେ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରେମୀ ଭକ୍ତ ଶିରୋମଣି ମୋର ବାଲ୍ୟବନ୍ଧୁ ଡଃ. ଫକୀରମୋହନ ଦାସ । ମୋର ଗୁରୁ ପରମପୂଜ୍ୟ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଭକ୍ତ ଶିରୋମଣିଗଣ ଶ୍ରୀପାଦ ଚୈତନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ, (ଗଡେଇଗିରିର ମୁଖ୍ୟ ପରିଚାଳକ), ଶ୍ରୀପାଦ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦାସ (ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣବଳରାମ ମନ୍ଦିରର ମୁଖ୍ୟ ପରିଚାଳକ), ଶ୍ରୀପାଦ ଅଦ୍ୱୈତଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ (ଉପପରିଚାଳକ), ଶ୍ରୀପାଦ ଆତ୍ମାରାମ ଦାସ, (ମନ୍ଦିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ), ଶ୍ରୀପାଦ ପତିତପାବନ ଦାସ, (ଇଞ୍ଜିନିୟର), ଶ୍ରୀପାଦ ସ୍ୱୟମ୍ଭୁଦାସ (ଗଡେଇଗିରିର ପୂରାତନ ପରିଚାଳକ), ଶ୍ରୀପାଦ ମାଧବାନନ୍ଦ ଦାସ, ଶ୍ରୀପାଦ ପ୍ରଦୋଷ ଦାସ, ଶ୍ରୀପାଦ ତ୍ରିବିକ୍ରମ ଦାସ, ଶ୍ରୀପାଦ ଅନନ୍ତ ଦାସ ଓ ମୋର ପୂଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ ବାସୁଦେବ ସାହାଣୀ ଓ ବନ୍ଧୁ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କାଣ୍ଡି ଏମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ ଚିର ଋଣୀ ।

ଶେଷରେ ମୋତେ ସର୍ବଦା ସାହସ ଦେଇଛନ୍ତି , ମୋର ଧର୍ମପତ୍ନୀ ଶ୍ରୀମତୀ ତରୁବାଳା କାନୁନଗୋ ।

//ଇତି//

ଆପଣଙ୍କର ଚରଣ ସେବକ,
ଫକୀରଚରଣ

"ଏହାର ଏକ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ସଂସ୍କରଣ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ ।"

ଗଦେଇଗିରି ଓ ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉ

କଟକ ଠାରୁ କଟକ ମାଛଗାଁ ରାସ୍ତାରେ ୫୮ କି.ମି. ଗଲେ ବାଲିକୁଦାଠରେ ''ଗାନ୍ଧୀ ଆଶ୍ରମ'' ପଡ଼ିବ । ସେଠାରୁ ଏକ ଶାଖାରାସ୍ତା ଯାଇଛି ତଣ୍ଡିକୂଳ । ଏହି ତଣ୍ଡିକୂଳ ରାସ୍ତାରେ ପ୍ରାୟ ଏକ କିଲୋମିଟର ଉତ୍ତରକୁ ଗଲେ ନାଗପୁର ଗ୍ରାମ ପଡ଼ିବ । ସେହି ରାସ୍ତା ପାର୍ଶ୍ୱରେ ନାଗପୁର ଗ୍ରାମର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ମା' ଜାଗୁଳାଇ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଅବସ୍ଥିତ । ମାଆ ଜାଗୁଳାଇଙ୍କ ଛକରୁ ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଗୋଟିଏ ଶାଖାରାସ୍ତା ଯାଇଅଛି । ସେହି ରାସ୍ତାରେ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ ଦୂର ଗଲେ ଗଦେଇଗିରି ଗ୍ରାମ । ଏହି ଗ୍ରାମଟି ଉକ୍ତ ଗଦେଇଗିରିଙ୍କ ନାମ ଅନୁସାରେ ନାମିତ ହୋଇଅଛି । ଗ୍ରାମର ପରମ୍ପରା ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କଲେ ଆଖି ଫେରିଆସେ ଏବଂ ଅଞ୍ଚଳର ପବିତ୍ର ନଦୀ 'ଅଳକା'ର ନୌବାଣିଜ୍ୟ ଯୁଗକୁ । ଏହି ଗ୍ରାମର ଇତି ବୃତ୍ତି ଓ ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ନିଶ୍ଚିତ ଧାରଣା କରାଯାଇ ପାରି ନଥିବାରୁ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ପ୍ରାମାଣିକ ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା ।

ଐତିହାସିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ଯେ ଏହି ଅଳକା ନଦୀର ଗୁରୁତ୍ୱ ଅଧିକ ମହାନ୍ ଓ ପବିତ୍ର । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ କଳିଙ୍ଗର ସାଧବ ପୁଅମାନେ ଏହି ନଦୀ ବକ୍ଷରେ ନିଜ ନିଜର ପଣ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ନେଇ ଦେବୀ ନଦୀ ଓ ମହାନଦୀ, ପାଲଟଣା ବୋଇତରେ ସୁଦୂର ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆର ବାଲି, ସୁମାତ୍ରା, ଜାଭା, ବୋର୍ଣ୍ଣିଓ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ ମାନଙ୍କରେ ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିଲେ । ଏହି ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ଜରିଆରେ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଧାରେ ଧାରେ ସେଠାରେ କଳିଙ୍ଗର ସଂସ୍କୃତି ଓ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ସ୍ଥାପନ ନିମନ୍ତେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ । ପରିବ୍ରାଜକ ହୁଏନସାଂ ଓ ମେଗାସ୍ଥିନିସଙ୍କ ବିବରଣୀର ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁ ତଥ୍ୟ ମିଳିଥାଏ । ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ ଓ ମାଲେସିଆରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାର ଜାତିର ଲୋକ ବାସ କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ କ୍ଲିଙ୍ଗ ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରାଯାଏ । କ୍ଲିଙ୍ଗ କଳିଙ୍ଗ ଶବ୍ଦର ଅପଭ୍ରଂଶ ।

ସମ୍ରାଟ ଅଶୋକ କଳିଙ୍ଗ ଅଭିଯାନ ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍କଳୀୟମାନେ ବ୍ରହ୍ମଦେଶରେ ଉପନିବେଶ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଆମ ବାଲିକୁଦାର ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାଲିଯାତ୍ରା କରାଯାଉଅଛି ତାହାର ମଧ୍ୟ ଏକ ଐତିହାସିକ ତଥ୍ୟ ଅଛି । ବାଲିଯାତ୍ରା ଅର୍ଥ ବାଲିଦ୍ୱୀପକୁ ଯାତ୍ରା ଏହି ଅଳକା ନଦୀର ବିସ୍ତୃତ ବାଲୁକା ପ୍ରାନ୍ତରରେ ଏହି ଅଂଚଳର ସାଧବମାନେ ବିଦେଶରୁ ଅମଦାନୀ କରି ଆଣିଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ବିକ୍ରୟ ନିମନ୍ତେ ଏହି ମେଳାର ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ । ବାଲିକୁଦାର 'ଖମ୍ବ' ନାମ ଧାରି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଜମିଦାର ସ୍ୱର୍ଗତ ପରିକ୍ଷିତ ଦାସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁନଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ପରମ୍ପରା କ୍ରମେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହି ବାଲିଯାତ୍ରା ପାଳିତ ହୋଇଆସୁଅଛି । ସେହି ନୌବାଣିଜ୍ୟ ଯୁଗରୁ ଅଳକାର ଉଭୟ ତୀରରେ ସାଧବ ପୁଅମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବହୁ ଦେବା ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରମାନ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ତାପରେ ପରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ସାଧୁ ସନ୍ଥ ଅଳକା ଅବବାହିକାରେ କେତେକ ମଠ ଓ ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଗଦେଇଗିରି ଗ୍ରାମର ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଅନ୍ୟତମ । ସୁମାତ୍ରା, ଜାଭା, ବୋର୍ଣ୍ଣିଓ, ବାଲି, ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଆମ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ସାଧବ ପୁଅମାନେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ବାଲିଦ୍ୱୀପ ସହିତ ବାଣିଜ୍ୟ କାରବାରରେ ଜଡ଼ିତ ଥିଲେ । ତେଣୁ ଆମ ଏହି ଅଂଚଳକୁ ବାଲିକୁଦା ଓ ବାଲିସାହି ନାମରେ ନାମିତ କରିଛନ୍ତି ସେମାନେ । ଐତିହାସିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଗ୍ଭର କଲେ ଏହା ସତ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ।

ଏହି ଗଦେଇଗିରି ଗ୍ରାମଟି ପୂର୍ବରୁ ହରିଶପୁର ଷ୍ଟେଟ୍ ଅଧିନରେ ଥିଲା । ଗଦେଇଗିରି ନାମରେ ଜଣେ କଂସା ପିତଳ ବ୍ୟବସାୟୀ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଘର ମେଦିନୀପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ବୋଲି ସେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହନ୍ତି । ସେ ବାସନ ଧରି ହରିଶପୁର, ଗଡ଼ବିଶୁନପୁର, ମରିଚପୁର ଅଂଚଳରେ ଘରକୁ ଘର, ବୁଲି ବାସନ ବିକ୍ରି କରୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଏ ଅଂଚଳ ସବୁ ଝାଡ଼ ଜଙ୍ଗଲରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକ ବୁଦି ବୁଦିକିଆ ଜଙ୍ଗଲ ହୋଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରୁ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରାମକୁ ଏକୁଟିଆ ଦିନ ବେଳା ଯିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଭୟ ଲାଗୁଥିଲା ।

ଯେଉଁ ଗ୍ରାମରେ ସଂଧ୍ୟା ଆସିଯାଉଥିଲା ଗଦେଇ ସେହି ଗ୍ରାମରେ ରହିଯାଉଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମରେ ଭାଗବତ୍ ଟୁଙ୍ଗି ଥିଲା । ସଂଧ୍ୟା ସମୟକୁ ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାଗବତ୍ ଟୁଙ୍ଗିକୁ ଆସୁଥିଲେ । ଗଦେଇ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ଓ ଭାଗବତ ଆଲୋଚନାରେ ଭାଗ ନିଅନ୍ତି । ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ଉତ୍ତମ କୀର୍ତ୍ତନ ଗାୟକ ଓ ଭକ୍ତ । ଗ୍ରାମ ବାସୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଆଦର ଓ ସମ୍ମାନ କରୁଥିଲେ । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ଗ୍ରାମକୁ ଆସିବାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି । ଗଦେଇ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ନାମ ଯଜ୍ଞ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗଦାନ କରୁଥିଲେ । ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଦଧିବାବନଜୀଉ, ବଳଦେବଜୀଉ, ବୃନ୍ଦାବନବିହାରୀ, ରାଧାମୋହନ ଜୀଉ ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କରେ ପାଳିତ ହେଉଥିବା ପର୍ବ ପର୍ବାଣୀରେ ସେ ଭାଗ ନେଉଥିଲେ । କ୍ରମେ ଗଦେଇଗିରିଙ୍କ ଗୌରବ କାହାଣୀ ଷ୍ଟେଟ୍ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ କାନକୁ ଗଲା । ମ୍ୟାନେଜର ଗଦେଇକୁ ଡାକି ନେଇ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଭଲମନ୍ଦ ଖବର କଥା ପଚ୍ଚରିଲେ । ଗଦେଇ କହିଲେ ଘର ତାଙ୍କର ମେଦିନୀପୁର । କଂସା ପିତଳ ବାସନ ବିକ୍ରିକରି ଗୁଜୁରାଣ ମେଣ୍ଟାଇ ଥାଏ । ବର୍ଷାଚ୍ଚରିମାସ ଗାଆଁକୁ ଚ୍ଚଲିଯାଏ । ଆଉ ଆଠମାସ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ବୁଲି ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ଘରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଦୁଇଟି ପୁଅ । ସକାଳୁ ଉଠି ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷ କରି କିଛି ସମୟ ଭଜନ କୀର୍ତ୍ତନ କରି ଉଷୁନା ଚ୍ଚଉଳ ଆଞ୍ଜୁଳାଏ ଖାଇ ପାଣି ଢ଼ାଳେ ପିଇଦେଇ ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ବାହାରି ପଡ଼େ । ଗାଧୁଆ ବେଳକୁ ଗାଆଁମୁଣ୍ଡ ବରଗଛ ମୂଳେ ଅହିଆ ଖୋଳି ରୋଷେଇ କରେ । ପ୍ରସ୍ତୁତ ଖାଦ୍ୟକୁ ବରଗଛ ମୂଳେ ପ୍ରସାଦ ଲାଗି କରି ପ୍ରସାଦ ସେବନ କରେ । ବରଗଛ ଛାଇରେ କିଛି ସମୟ ବିଶ୍ରାମ କରି ପୁଣି ବ୍ୟବସାୟକୁ ବାହାରି ପଡ଼େ । ପୂର୍ବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମ ମୁଣ୍ଡରେ ବରଗଛ ଥିଲା । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସନ୍ତାନ ସନ୍ତତି ହେଉ ନଥିଲା ସେମାନେ ସନ୍ତାନ ଲାଭ ନିମନ୍ତେ ବରଗଛକୁ ପୂଜା କରୁଥିଲେ । ବିବାହିତା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ସ୍ୱାମୀର ମଙ୍ଗଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବରଗଛକୁ ମଧ୍ୟ ପୂଜା କରୁଥିଲେ । ଶାସ୍ତ୍ର କହେ ସାବିତ୍ରୀ ସତ୍ୟବାନଙ୍କ ଆୟୁଷ ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ବରଗଛକୁ ନିଷ୍ଠା, ବିଶ୍ୱାସ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଭକ୍ତି ସହିତ ପୂଜା କରିଥିଲେ ।

ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛଅଛି । ଶଙ୍ଖ ଭସ୍ମ ବହୁ ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ରୋଗର ମହୌସଧି ଅଟେ । ଶଙ୍ଖ ଧ୍ୱନି ଦ୍ୱାରା ଡାଇବେଟିସ ରୋଗର ରକ୍ତରେ ଥିବା ସର୍କରାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରାଯାଇପାରେ । ଦିବ୍ୟ ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନି ମଣିଷର ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା ଉପରେ ଅଚିନ୍ତନୀୟ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ଏ ଜଞ୍ଜାଳମୟ ଜୀବନରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଭଗବାନ୍ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ପଞ୍ଚଜନ୍ୟ ଶଙ୍ଖ ଓ ଅର୍ଜୁନଙ୍କର ଦେବଦତ୍ତ ଶଙ୍ଖ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ଯୁଦ୍ଧକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିଥିଲା । କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ର ଏହାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଦିଏ । କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ଏକ ଧର୍ମ କ୍ଷେତ୍ର । ଏହାର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ ଗରୁଡ଼ ସ୍ତମ୍ଭ ଉପରେ ଭୀମଙ୍କ ପୁତ୍ର ବେଲାଳସେନଙ୍କର କଟାମୁଣ୍ଡ ମହାଭାରତ ଯୁଦ୍ଧକୁ ପରିଦର୍ଶନ କରୁଥିଲା । ମହାଭାରତ ଯୁଦ୍ଧର ଶେଷ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୀରପୁଙ୍ଗବମାନେ ନିଜର ଗରିମା ବୟାନ କଲେ । ପ୍ରଥମେ ଧର୍ମରାଜ ଯୁଧିଷ୍ଠିର କହିଲେ ଏ ଯୁଦ୍ଧରେ ବିଜୟ ହୋଇଛି କେବଳ ମୋର ଧର୍ମ ଓ ପୁଣ୍ୟ ବଳଯୋଗୁଁ । ଏଇ, ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଯେକି ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିବାରୁ ମିଛ କହିଥିଲେ 'ନରେ ବା ଗୁଞ୍ଜରେ ଅଶ୍ୱଥମା ରଣେ ହତ ।'' ଭୀମ ପ୍ରକାଶ କଲେ ମୋର ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅମାପ । ଯେଉଁଥିପାଇଁ ବିଜୟ ମିଳିଲା । ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେମୋର ଭୂମିକା ମୁଖ୍ୟ । ଏହି ସେହି ଭୀମ ଯେକି ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପୁରୁଷ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଭକ୍ତଶିରୋମଣି ଅଞ୍ଜନାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଆଞ୍ଜେନେୟଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ଉଠାଇବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଅର୍ଜୁନ ଥିଲେ ଅସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟା ଓ ଅସ୍ତ୍ର ପରିଚାଳନାରେ ବିଶାରଦ । ଅର୍ଜୁନ ପ୍ରକାଶ କଲେ କୌରବ ପକ୍ଷର ମୁଖ୍ୟ ସେନାଧକ୍ଷ୍ୟ ବୋଲାଉଥିବା ପ୍ରଧାନ ସେନାପତି ଭୀଷ୍ମ ଦ୍ରୋଣ ଓ କର୍ଣ୍ଣଙ୍କୁ ସେ ମାରିଛନ୍ତି । ଏହି ସେହି ଅର୍ଜୁନ ସର୍ବଶେଷରେ ସର୍ବମୟ କର୍ତ୍ତା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କହିଲେ, ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏତେ ବାଦାନୁବାଦ କାହିଁକି ? ଯେ ସମଗ୍ର ଯୁଦ୍ଧର ଭୟାବହ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଛି, ତାକୁ ପଚରାଯାଉ । ବେଲାଳସେନ କହିଲେ ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ୍ଷଭାବେ ସମଗ୍ର ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖିଛି । ମୁଁ ଅନ୍ୟ କିଛି ଦେଖିନାହିଁ,କେବଳ ଦେଖିଛି ଯେ, ଆଗେ ଆଗେ ଶଙ୍ଖଟିଏ ବାଜି ବାଜି ଯାଉଛି । ତା ପାଖିକୁ ଚକ୍ରଟିଏ ଛେଦି ଛେଦି ଯାଉଛି । ଏହିଠାରେ ମନେପଡ଼େ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାଶଙ୍କ ଲିଖିତ ଭାଗବତରେ ଅମୀୟ ବାଣୀ—

କରି କରାଉ ଥାଉ ମୁହିଁ,
ମୋ ବିନୁଁ ଅନ୍ୟ ଗତି ନାହିଁ ।

ଶଙ୍ଖହିଁ ଧର୍ମର ପ୍ରତୀକ । ତାହା ଭଗବାନ୍ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଅତି ପ୍ରିୟ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧର୍ମ ଓ ପବିତ୍ର କର୍ମରେ, ଦେବ ମନ୍ଦିର ଓ ଦେବାଳୟରେ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ୱନୀ କରାଯାଏ । ସାଧୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଗଦେଇ ନିଜେ ସେ ସ୍ଥାନର ଝାଡ଼, ଜଙ୍ଗଲ, କାଟି ଗୋଟିଏ ଗୃହଘର ନିର୍ମାଣ କଲେ । ଦଧିବାବନ ମୂର୍ତ୍ତିଟିଏ ଆଣି ସେଠାରେ ସ୍ଥାପନ କଲେ । ଗଦେଇ କଂସା ପିତଳ ବ୍ୟବସାୟ ଛାଡ଼ି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବା, ଅର୍ଚ୍ଚନା, ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମନୋନିବେଶ କଲେ । କ୍ରମେ ବହୁ ସାଧୁ ସନ୍ଥ ଓ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ସେଠାକୁ ଆସନ୍ତି ଓ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନାମ କୀର୍ତ୍ତନ କରି ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି । କ୍ରମେ ବିଭିନ୍ନ ଜାତିର ଲୋକମାନେ ଆସି ସେହି ଗ୍ରାମରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କଲେ । କ୍ରମେ ଗଦେଇଗିରି ଗ୍ରାମଟି ଜନବହୁଳ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । କିଛିଦିନ ପରେ ଏହି ଗଦେଇଗିରିଙ୍କ ବଂଶରେ ଏକ ମହାନଭକ୍ତ ଜନ୍ମ ନେଲେ । ତାଙ୍କ ନାମ ଗୋପାଳଗିରି । ଗୋପାଳଗିରି ବାଲ୍ୟକାଳରୁ ଈଶ୍ୱର ଚିନ୍ତାରେ ନିମଜ୍ଜିତ ରହୁଥିଲେ । ତୁଳସୀ ଦୁଇ ପତ୍ରରୁ ବାସିଲା ପରି ଗୋପାଳଗିରି ପିଲାଦିନରୁ ଜଣେ ଉତ୍ତମ ଭକ୍ତ ହେବେ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଥିଲା । ସଂସାରରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ସଂସାରର ମାୟାଜଞ୍ଜାଳ ତାଙ୍କୁ ବିମୋହିତ କରିପାରିନଥିଲା । ସେ ସର୍ବଦା ନିଜକୁ ବିଭୁପ୍ରେମରେ ବୁଡ଼ାଇ ରଖୁଥିଲେ । ବର୍ଷକୁ ଥରେ ପୁରୀ ଯାଇ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ତିନି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରି ପରମାନନ୍ଦ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ପୁରୀଯିବା ପାଇଁ ଯାନବାହନର ସୁବିଧା ନଥିଲା । ତେଣୁ ପାଦରେ ଚାଲିଚାଲି ପୁରୀ ଯାଉଥିଲେ । କ୍ରମେ ତାଙ୍କର ଗଜପତି ମହାରାଜାଙ୍କର ଶାସନ ପରିଚାଳନାରେ ସହଯୋଗ କରୁଥିବା ଜନୈକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ହେଲା । ଗୋପାଳଗିରିଙ୍କ ଭକ୍ତିଭାବ ଓ ବିଚକ୍ଷଣତାରେ ସେ ବିଶେଷଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କହିଲେ । ଗୋପାଳଗିରି ପୁରୀଧାମରେ ବହୁ ସମୟ ଅତିବାହିତ କରିବାପାଇଁ ତାଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ଏକ ଆଶା ଉଙ୍କି ମାରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ସୁଯୋଗ ପାଇପାରିନଥିଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ କର୍ମଗ୍ୱରୀଙ୍କ ସଂପର୍କ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ତାଙ୍କୁ ଏକ ମଉକା ଯୋଗାଇଲା । ତାଙ୍କର ବହୁଦିନର ଆଶା ଚରିତାର୍ଥ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ସଂଗେ ସଂଗେ କର୍ମଗ୍ୱରୀଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସମ୍ମତି ଜଣାଇଲେ । ଘରକୁ ଫେରି ପରିବାରଙ୍କୁ ଦଧିବାବନଙ୍କ ସେବାପୂଜାର ଦାୟିତ୍ୱ ଅର୍ପଣ କରିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଯେପରି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବାକାର୍ଯ୍ୟରେ କୌଣସି ତୃଟି ନହୁଏ ସେଥିପାଇଁ ସେ ସଜାଗ କରାଇଥିଲେ ।

ଦଧିବାବନଙ୍କ ପାଖରେ ଅଧିଆ ପଡ଼ି ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ଶୂନ୍ୟବାଣୀ ହେଲା, ''ଗୋପାଳ ତୁମେ ଯାଅ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଅଛି । ତୁମ ପାଖେ ପାଖେ ଅଛି ତୁମର ମନକାମନା ନିଶ୍ଚୟ ପୂରଣ ହେବ ''। ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇ ସେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରାକଲେ । ଗୋପାଳ ଗିରି ରାଜଦରବାରରେ ''ପୋଦାର'' ଗ୍ୱକିରୀ କଲେ । ଦୈନିକ ଆନନ୍ଦବଜାରରେ ମହାପ୍ରସାଦ ସେବନ କରି ମହାଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ବାଇସି ପାହାଚ ଉପରେ ବସି କୀର୍ତ୍ତନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ଲିଖିତ 'ଭାଗବତ' ଭାବବିହ୍ୱଳ ଚିତ୍ତରେ ପାଠ କରୁଥିଲେ । ଜଣାଣ, ଭଜନ, ଗାନ କରୁଥିଲେ ।

ପୁରୀ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରୁ ୨/୩ ମାଇଲ୍ ଦୂରରେ ବଙ୍ଗୋପସାଗରର ବେଳାଭୂମିରେ ଅବସ୍ଥିତ ସାତଲହଡ଼ି ମଠ । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଭାବ ବିହ୍ୱଳତା ଓ ପ୍ରାଣର ଅବେଗରେ କାତର କଣ୍ଠରେ ଡାକିଥିଲେ ଭକ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ କୃପାରୁ ଲହଡ଼ିପରେ ଲହଡ଼ି ୭ଟି ଲହଡ଼ି ଫେରିଗଲା । ଭକ୍ତଙ୍କର ଚରଣ ସ୍ପର୍ଶ କରି ସେହି ସ୍ଥାନର ବାଲିପ୍ରାନ୍ତର, ବେଳାଭୂମିରେ ଗଢ଼ିଉଠିଲା ମଠଟିଏ । ଯାହାର ନାମ ସାତଲହଡ଼ି ମଠ । ପ୍ରତ୍ୟହ ରବିବାର ଗୋପାଳଗିରି ସାତଲହଡ଼ି ମଠକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ କିଛି ସମୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ଭାଗବତରୁ ଗୋଟିଏ ଅଧ୍ୟାୟ ପାଠ କରି ଫେରନ୍ତି । ବର୍ଷରେ ପଡୁଥିବା ପ୍ରତି ପର୍ବ ପର୍ବାଣୀମାନଙ୍କରେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ପଞ୍ଚତୀର୍ଥ ଦର୍ଶନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଠାରେ ହରିନାମ କୀର୍ତ୍ତନ କରୁଥିଲେ । ସେ ପଞ୍ଚତୀର୍ଥ ନାମଗୁଡ଼ିକ ହେଲା—ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ଦର୍ଶନ, ଅକ୍ଷୟବଟ ଦର୍ଶନ, ଗରୁଡ଼ସ୍ତମ୍ଭ

ପଛରେ ରହି ଶ୍ରୀ ବିଗ୍ରହକୁ ଦର୍ଶନ, ସମୁଦ୍ର ସ୍ନାନ ଓ ଉଗ୍ରେସନ ଦର୍ଶନ, ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସରୋବରରେ ସ୍ନାନ ଓ ନୃସିଂହଦେବ ଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ । ନିଜ ଚାକିରୀରେ କେବେହେଲେ ଅବହେଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଜଗନ୍ନାଥ ଧାମକୁ ଆସୁଥିବା ବହୁ ସାଧୁ ସନ୍ଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାତିବିଧାନ ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କର ସେବା କରନ୍ତି । ରାଧାଗୋପାଳ ଯୁଗଳ ମୂର୍ତ୍ତିଟିଏ ଆଣି ଦେବାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥାଆନ୍ତି ।

ଦିନକର ଘଟଣା । ବୃନ୍ଦାବନରେ ଜନୈକ ସାଧୁ ତାଙ୍କର ଝୁଲାମୁଣିରେ ରାଧାଗୋପାଳ ଜିଉଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ରଖିଥାଆନ୍ତି । ସେ ଭିକ୍ଷାକରି ଚଳନ୍ତି । ଯେଉଁ ଦିନ ଯାହା ମିଳେ ପ୍ରସାଦ କରି ଭୋଗଲଗାଇ ସେବନ କରନ୍ତି । ସାଧୁଙ୍କୁ ଦିନେ ସ୍ୱପ୍ନାଦିଷ୍ଟ ହେଲା ମୋର ପ୍ରିୟ ଭକ୍ତ ଗୋପାଳଗିରି କୁମ୍ଭାରବେଣ୍ଟ ସାହି ପୁରୀରେ ରହେ । ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରରେ 'ପୋଦାର' ଚାକିରୀ କରେ । ତୁମ୍ଭେ ମୋତେ ନେଇ ତାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କର । ସାଧୁ ସେହି ସ୍ୱପ୍ନର ବିବରଣୀକୁ ସ୍ୱପ୍ନପ୍ରାୟ ମନେ କଲେ । ସାଧୁ ସେ କଥା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଠିକ୍ ସାତଦିନପରେ ଠିକ୍ ସେହି କଥା ସ୍ୱପ୍ନାଦିଷ୍ଟ ହେଲା, ତା ସଂଗେ ସଂଗେ ବେତ୍ରାଘାତ ହେଲା । ସାଧୁଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ରାତ୍ରିରେ ଆଉ ନିଦ ହେଲାନାହିଁ । ରାତିରୁ ଉଠି ସମସ୍ତ ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷକରି ସାଧୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ଅଭିମୁଖେ । ସେତେବେଳେ ଆଜି କାଲିପରି ଯାନବାହାନର ସୁବିଧା ନଥିଲା । ତେଣୁ ପଦବ୍ରଜରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ । ଗୋପାଳଗିରି ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବଦିନ ରାତ୍ରିରେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଜଣେ ଗୈରିକ ବସନ ପରିଧାନ କରିଥିବା ସାଧୁ ତାଙ୍କୁ ଆଣି ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ସତକୁ ସତ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଆସି ସାଧୁ ରାଧାଗୋପାଳଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଲେ । ଅତୀତର ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ କହିଲେ । ଏତେ ଦିନେ ଗୋପାଳଗିରିଙ୍କର ମନୋବାଞ୍ଛା ପୂରଣ ହେବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଗୋପାଳଗିରି ଚାକିରୀରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇ ସାଧୁଙ୍କୁ ଅନୁନୟ ବିନୟ କରି ଠାକୁରଙ୍କ ସେବା ପୂଜାର ଦାୟିତ୍ୱ ନେବା ନିମନ୍ତେ କହିଲେ । ସାଧୁ ଗୋପାଳଗିରିଙ୍କର ଅମାୟିକ

ବ୍ୟବହାର, ଗୋପାଳଙ୍କ ପ୍ରତି ଭକ୍ତିଭାବ ଦେଖି ରାଜି ହେଲେ । ଆରାଧ୍ୟ ଦେବତା ଓ ସାଧୁଙ୍କୁ ଧରି ଗ୍ରାମକୁ ଫେରିଲେ ଗୋପାଳଗିରି । ପୂର୍ବରୁ ପୂଜା ପାଉଥିବା ଦଧିବାବନଜୀଉଙ୍କ ଟୁଙ୍ଗିରେ ରାଧାଗୋପାଳଜୀଉଙ୍କୁ ସ୍ଥାପନ କଲେ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉ ଓ ଦଧିବାବନ ଜୀଉଙ୍କୁ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନାକଲେ । ଠାକୁରଙ୍କ ନୀତି ନିମନ୍ତେ ୧୨ମାଣ ଜମି ଖଞ୍ଜା ହେଲା । ଅନେକ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୈଷ୍ଣବମାନେ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କଲେ ।

ଏ ମୂଳକର ମୁରବୀମାନଙ୍କ ମୁଖରୁ ଶୁଣାଯାଏ ଯେ, ଏକଦା ଜଣେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରାଧାଗୋପାଳଜୀଉଙ୍କୁ ରାତ୍ର-ଅଧରେ ଚୋରି କରି ନେଲା । ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ଥାଇଲୋ ଗ୍ରାମରେ ବିଶିମୁହାଣ ନାମକ ଏକ ଅପନ୍ତରା ସ୍ଥାନରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କୁ ଏ ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟର ଦଣ୍ଡ ସ୍ୱରୂପ ସର୍ପଦଂଶନ ହେଲା । ଏ ଖବର ଗଦେଇଗିରି ଗ୍ରାମର ଜଣେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ, ରାଧାଗୋପାଳଜୀଉ ଜଣାଇ ଦେଲେ । ରାତି ପାହିଗଲା ବୃଦ୍ଧ ଏ ଖବରଟି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେଲେ । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଯାଇ ଦେଖନ୍ତି ରାଧାଗୋପାଜୀଉ ପାଟ କପଡ଼ାରେ ଗୁଡ଼ା ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । କିଛି ଦୂରରେ ସନ୍ୟାସୀଙ୍କର ମୃତ ଶରୀର ପଡ଼ିଛି । ପାଟିରୁ ଗରଳ ନିର୍ଗତ ହେଉଛି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ଜୀବନ ଫେରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ ବହୁ ଗୁଣିଆଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନିଅଗାଲା । ଫଳ କିଛି ହେଲା ନାହିଁ । ଏ ଖବର ବିଦ୍ୟୁତ ବେଗରେ ଚାରିଆଡ଼େ ପ୍ରଚାରିତ ହୋଇଗଲା । ଗଦେଇଗିରି ଓ ଆଖପାଖ ଗ୍ରାମର ବହୁଭକ୍ତ ହରିନାମ କୀର୍ତ୍ତନ କରି ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉଙ୍କୁ ଆଣି ପୁନଃ ସ୍ଥାପନ କଲେ । ସେହିଦିନ ଠାରୁ ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ସେବାପୂଜାର ଭାର ଗ୍ରହଣ କଲେ ।

ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କର ଆରାଧ୍ୟ ଦେବତା । ଏହି ଗ୍ରାମଟି ଭକ୍ତ ପ୍ରଧାନ ଗ୍ରାମ । ଏହି ଗ୍ରାମ ଅନେକ ସଂଗୀତ ଓ କୀର୍ତ୍ତନପ୍ରେମୀମାନଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି । ଏହି ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଜୀବିକା କୃଷି ଓ କଂସା ପିତଳ ବାସନର ବ୍ୟବସାୟ । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ପାହାନ୍ତା ପ୍ରହରରୁ ଉଠି ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷକରି ରାଧାଗୋପାଳଜୀଉ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇ ମଙ୍ଗଳ ଆଳତି ଦର୍ଶନ କରି

କିଛି ସମୟ କୀର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି । ଶଙ୍ଖ, ଘଣ୍ଟ, ଘଣ୍ଟା, କାହାଳୀ,ଧ୍ୱନୀ ହରିବୋଲ, ହୁଳହୁଳି ସହ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ଗଦେଇଗିରି ଓ ତାର ପାଖାପାଖି ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ଏକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଘରକୁ ଫେରି ଶାଗ, ପଖାଳ, ଖାଇ ନିଜ ନିଜ କର୍ମରେ ବାହାରି ଯାଆନ୍ତି । ସଂଧ୍ୟା ସମୟକୁ ଫେରି କର୍ମକ୍ଳାନ୍ତ, ଜୀବନର ଅପନୋଦନ ନିମନ୍ତେ ସେହି ଗ୍ରାମର ଓ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଗ୍ରାମର ଭକ୍ତମାନେ ଦୈନିକ ମନ୍ଦିରରେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇ ସଂଧ୍ୟା ଆରତି ଦର୍ଶନ ଓ ଭଜନକୀର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ଲିଖିତ ଭାଗବତ ପାରାୟଣ ପାଠ କରନ୍ତି ।

ଲୋକମାନଙ୍କ ମୁଖରୁ ଶୁଣାଯାଏ ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ ରାଧାଗୋପାଳଜୀଉ ଗ୍ରାମ ପରିକ୍ରମା କରନ୍ତି । ଗ୍ରାମର ବାଦବିବାଦ ସବୁ ଗୋପାଳଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତୁଟିଯାଏ । ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କର ବିବାହବ୍ରତ ଇତ୍ୟାଦି କୌଣସି ସାମାଜିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହେଲେ ରାଧାଗୋପାଳଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ସଂଖୁଳିବା ପରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି । ବାଡ଼ି ବଗିଚ୍ଚରେ ଫୁଲଫଳ ହେଲେ ପ୍ରଥମ ଫଳଟି ଗୋପାଳଙ୍କ ପାଖରେ ଲାଗି କରାଯାଏ । ଲୋକମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଗଛର ପ୍ରଥମ ଫଳ ଫୁଲ ଗୋପାଳଙ୍କ ପାଖରେ ଲଗାଇଲେ ଗଛ ଫୁଲ ଫଳରେ ବିମଣ୍ଡିତ ହୁଏ ଏବଂ ଗଛରେ କୌଣସି ରୋଗ ହୁଏ ନାହିଁ ତାହାହିଁ ସତ୍ୟ ।

ଗଦେଇଗିରି ଗ୍ରାମର ଗିରିବଂଶ ସର୍ବତ୍ର ଗୁରୁବଂଶ ନାମରେ ପରିଚିତ ଓ ପ୍ରଂଶସିତ । ଓଡ଼ିଶୀ କୀର୍ତ୍ତନ ଓ ଦକ୍ଷିଣୀ କୀର୍ତ୍ତନକୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଏପରି ଭାବରେ ପରିବେଷଣ କରୁଥିଲେ ଯେ ତାହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚକିତ କରିଦେଉଥିଲା । ହରିହରପୁର, ହରିପୁର ଦେବୀଦେଉଳ ବେଣାହାର ପ୍ରଗଣା ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନର ନାମଯଜ୍ଞ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗଦାନ କରି ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରୁଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନକୁ ଗୁରୁଭାବରେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ କୀର୍ତ୍ତନ ଆଖଡ଼ା ଗଠନ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶୀ ଓ ଦକ୍ଷିଣୀ କୀର୍ତ୍ତନ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରୁଥିଲେ । ଏହି ଓଡ଼ିଶୀ କୀର୍ତ୍ତନକୁ ରାଣୀଟି, ରାଣୀହାଟ କୀର୍ତ୍ତନ କୁହନ୍ତି । ରାଣୀଟି ଓ ରାଣୀହାଟ ପୂର୍ବ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜଧାନୀର ଏକ ଅଂଶବିଶେଷ । ଏହା ଏକ କୀର୍ତ୍ତନ ଗାୟକ ବହୁଳ ସ୍ଥାନଭାବରେ ସ୍ୱରିଆଡ଼େ ପ୍ରସ୍ୱରିତ । ଏହି ରାଣୀଟି, ରାଣୀହାଟ ଓଡ଼ିଶୀ କୀର୍ତ୍ତନକୁ ଶ୍ୟାମାନନ୍ଦ

ପ୍ରଭୁ ପ୍ରଚାର କରିଥିଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ ସର୍ବତ୍ର ଏହି ଓଡ଼ିଶୀ କୀର୍ତ୍ତନ ଓ ଦକ୍ଷିଣୀ କୀର୍ତ୍ତନର ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ଦେଖାଯାଏ । ଅବିଭକ୍ତ କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ୭୨ଟି ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ମଣ୍ଡଳୀ ଅଛି ।

ଏହାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାର କୀର୍ତ୍ତନ ଅଛି । ତାହାର ନାମ ନଦିଆକୀର୍ତ୍ତନ, ନଦିଆକୀର୍ତ୍ତନ ତିନି ପ୍ରକାର । ଗରାନହାଟ, ମନୋହର ସାହି ଓ ରଣାଟି । ମନୋହର ସାହି ଓ ଗରାନ ହାଟି ଏ ଦୁଇଟି କୀର୍ତ୍ତନ ବହୁଳ ସ୍ଥାନ । ଏ ଦୁଇଟି ସ୍ଥାନ ବଙ୍ଗଳାରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଗରାନହାଟି କୀର୍ତ୍ତନ ଶ୍ରୀନିବାସ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରଚାର କରିଥିଲେ । ମନୋହର ସାହି କୀର୍ତ୍ତନ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନରୋତ୍ତମ ଦାସ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରଚାର କରିଥିଲେ । ଗଦେଇଗିରି ବଂଶ ଏହି ତିନି ପ୍ରକାର କୀର୍ତ୍ତନରେ ଦକ୍ଷତା ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ କେବଳ ଦକ୍ଷିଣୀ କୀର୍ତ୍ତନ ପରିବେଷଣ କରୁଛନ୍ତି ।

ଗିରିବଂଶର ବଂଶାବଳୀ

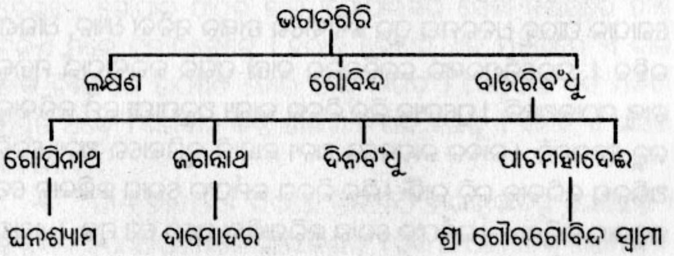

ବିଶ୍ୱରେ ପରିଚିତ କୃଷ୍ଣଚେତନାର ଅଗ୍ରଦୂତ ପାଟମହାଦେଈଙ୍କର ସୁଯୋଗ୍ୟ ସନ୍ତାନ, ଗିରିବଂଶର ଭଣଜା ଶ୍ରୀ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ । ଗୋପାଳ ଗୋପାଳପାଠ, ଗଦେଇଗିରି ସହିତ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ଅଙ୍ଗାଙ୍ଗୀ ଭାବେ ସଂପୃକ୍ତ । ଏ ସ୍ଥାନରେ ଗୋଡ଼ି, ମାଟି, ପାଣି ପବନ ସହିତ ସେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ । ତାଙ୍କ ଜୀବନର ବାଲ୍ୟ, କୈଶୋର, ଓ ଯୌବନର ବହୁ

ସମୟ ଏହି ଗୋପାଳ ପୀଠରେ କଟିଛି । ଢ଼େଙ୍କାନାଳର ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଖଡ଼ିରତ୍ନ ନାମକ ଜଣେ ଅନ୍ଧ ଜ୍ୟୋତିଷ ଗଦେଇଗିରିକୁ ଆସି ଗୋପାଳପୀଠରେ ଦୁଇଦିନ ଲାଗି ରହିଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ଛୋଟ ପିଲା । ମା' ପାଟମହାଦେଈଙ୍କ ସହ ଆସି ମାମୁଁ ଘରେ ଥାଆନ୍ତି । ଅନ୍ଧ ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କ ଖ୍ୟାତି ଶୁଣି ମା' ପାଟମହାଦେଈ ପୁତ୍ରର ଭବିଷ୍ୟତ ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କୁ ପଚ୍ଚାରିଲେ । ଜ୍ୟୋତିଷ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଜାତକକୁ ବାମ ହାତରେ ଧରି ଡାହାଣ ହାତରେ ମଧ୍ୟମା ଆଙ୍ଗୁଳିକୁ ଜାତକ ଉପରେ ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ କହିଲେ, ଏ ପିଲା କୃଶକାୟ, ଧୀଶକ୍ତି ସମ୍ପନ୍ନ ଅନ୍ତର ଭକ୍ତିଭାବରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏ ଜନ୍ମ ପତ୍ରିକାର ଗ୍ରହ, କ୍ଷେତ୍ର ଓ ରାଶିର ଅବସ୍ଥିତି କହୁଛି ଘରସଂସାର କରିବ । ସରକାରୀ ଚ୍ଚାକିରୀ କରିବ । ଜୀବନର ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ ସଂସାର ତ୍ୟାଗ କରିବ । ଏହାର ଧର୍ମ ଓ ଜ୍ଞାନାର୍ଜନର ପିପାସା ପ୍ରବଳ ରହିବ । ପୃଥିବୀରେ ସାଧୁ ସନ୍ଥ, ମାନଚିତ୍ରରେ ଏକ ଖ୍ୟାତି ସମ୍ପନ୍ନ ସ୍ଥାନର ଅଧିକାରୀ ହେବ । ଏହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ମଠ, ମନ୍ଦିର, ଦେବାଳୟ ନିର୍ମିତ ହେବ । ଏହି ଗୋପାଳ ପୀଠକୁ ଧବଳମୟ ପୁର କରିବାରେ ତାଙ୍କର ସର୍ବଦା ଧ୍ୟାନ, ଧାରଣା ରହିବ । ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ଜନହିତକର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଚ୍ଚାର କରିବାପାଇଁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ତାଙ୍କୁ ପଠାଇଅଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଜ ନିଜର ଭାଗ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ କର୍ମ କରିବାକୁ ଜନ୍ମ ନେଇଛନ୍ତି । ଜୀବନ ନାଟକରେ ଅନ୍ୟ କାହାରି ଭୂମିକାରେ ଅନ୍ୟ କେହି ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ଜନ୍ମି ନାହିଁ । ନିଜ ନିଜର କର୍ମଫଳ ଭୋଗ କରିବାକୁ ସେ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥାଏ । କର୍ମଫଳ ଭୋଗ କରିସାରିବା ପରେ ସେ ମୁକ୍ତ । ଏହାର ସଠିକ ପ୍ରମାଣ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଚିଠିରୁ ମିଳେ । ୧୧.୪.୭୪ ମସିହାରେ ଗୋପାଳଙ୍କ ଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଗୋପାଳଙ୍କ ପୀଠରୁ ବିଦାୟ ନେଲେ । ସେତେବେଳେ ସେ କହିଥିଲେ ମୁଁ ଯାଉଛି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ହୋଇ ଆପଣମାନଙ୍କର କୀର୍ତ୍ତନ ପ୍ରେମୀ ଗୋପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ସବୁଦିନେ କୀର୍ତ୍ତନ କରୁଥିବେ ଓ ଗୋପାଳଙ୍କ ପୀଠର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଅନୁଯାୟୀ କର୍ମ କରୁଥିବ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ହେବାପରେ ୩.୨.୭୫ ବେଦଭବନ ପୁରୀରେ ଅବସ୍ଥାନ

କାଳରେ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ମୋ ଦଳସହିତ ବେଦଭବନ ପୁରୀରେ ରହୁଛି । ମୁଁ ବହୁ ଆଶା କରିଥିଲି ତୁମ୍ଭେମାନେ ଆସିବ ସମସ୍ତେ ସାଥିହୋଇ ମୋର ପ୍ରିୟ ଗୋପାଳଜୀଉ ପୀଠକୁ ଯିବା । ସେଠାରେ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ, ଗୁରୁଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କ ବାଣୀ ପ୍ରଗ୍ରର କରି ସତ୍‌ସଙ୍ଗ, ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିଥାଆନ୍ତି । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଘନଶ୍ୟାମ ଗିରି ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ନାହିଁ । ଏ ଦାସ ସେଠାକୁ ଯାଇ କରି କୃଷ୍ଣ କଥା କହିବ ଓ ଗୋପାଳ ପୀଠର ଭବିଷ୍ୟତ ଉନ୍ନତି କିପରି ହେବ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ଆଲୋଚନା କରିଥାଆନ୍ତେ । ଆପଣମାନଙ୍କ ଆଡ଼ୁ କୌଣସି ପ୍ରେରଣା, ଉତ୍ସାହ ମିଳୁନାହିଁ । ତେଣୁ ମୋ ମନରେ ବଡ଼ ନୈରାଶ୍ୟଭାବ ଆସୁଛି । ୧୬।୯।୭୫ ମସିହାରେ ହାଇଦ୍ରାବାଦରୁ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ ଘନଶ୍ୟାମ ଗିରିଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେବା ନିମନ୍ତେ । ଘନଶ୍ୟାମ ପ୍ରଭୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାୟାଶକ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଏ ଦାସ ନିକଟକୁ ଖଣ୍ଡେ ପତ୍ର ଲେଖିବାକୁ ସମୟ ପାଉନାହାଁନ୍ତି । ଆଚ୍ଛା ତାଙ୍କୁ ଏତିକି ମନେ ପକାଇଦେବେ ସେ ଏ ଦାସ ନିକଟରେ ଯେଉଁ କଥା ଦେଇଛନ୍ତି ଗୋପାଳ ପୀଠର କାମ, ଗୋପାଳଙ୍କର ସେବା ବିଷୟରେ ତାଙ୍କୁ ଟିକିଏ ମନେ ପକାଇଦେବେ । ହଠାତ୍ କୌଣସି ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏ ଦାସ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ମାଗିବ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ସର୍ବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବେ । ଭଗବାନ୍ କୃଷ୍ଣ ତାଙ୍କର ମଂଗଳ କରନ୍ତୁ । ଏହାହିଁ ଏ ଦାସର କାମନା ।

ତା-୧୭।୭।୭୫ ରିଖରେ ଏକ ଚିଠି ହାଇଦ୍ରାବାଦରୁ ଲେଖିଛନ୍ତି । କୃଷ୍ଣଙ୍କର କୃପା ଆପଣମାନେ ଲାଭ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରଭୁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ ବୁଦ୍ଧି ଓ ଜ୍ଞାନ ଦିଅନ୍ତୁ । ଆପଣମାନେ ତାଙ୍କ କୃପା ଲାଭ କରନ୍ତୁ । ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳଙ୍କ କାମ ପାଇଁ ମୋ ସହିତ ସହଯୋଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଭଗବାନ୍ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ସତ୍ ଚେତନା ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାହିଁ ମୋର କାମନା ।

୧୯୭୫ ମେ ୩୦ ତାରିଖ (୩୦।୫।୭୫) ହାଇଦ୍ରାବାଦରୁ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଛନ୍ତି । ପ୍ରଭୁଙ୍କ କୃପାରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ବାଣୀବିହାର ନିକଟରେ ଏକ ଯାଗା ମିଳିଛି । ଏ ସୋସାଇଟିର ଏକ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଖୋଲିଲେ ମୋର ପ୍ରିୟ ଗୋପାଳପୀଠକୁ ଏକ ଶାଖାକେନ୍ଦ୍ର

କରାଯିବ । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁଁ ଘନଶ୍ୟାମ ଗିରିଙ୍କ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଛି, ସେ ରାଜିହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଏ ସୋସାଇଟିକୁ ଗୋପାଳ ପାଠ ଦାନ କରିବାକୁ ଏବଂ ସେ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଯୋଗଦେଇ ପୂର୍ଣ୍ଣପ୍ରାଣରେ ଗୋପାଳ କାମ କରିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛନ୍ତି । କ'ଣ କ'ଣ କାମ କରିବାକୁ ହେବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛି । ତୁମେ ତାକୁ ବରାବର ଏ ବିଷୟରେ ମନେ ପକାଇବ ।

ତା ୨୬।୭।୭୫ ରିଖରେ ହାଇଦ୍ରାବାଦରୁ ଲେଖିଛନ୍ତି ଘନଶ୍ୟାମଗିରି ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାନଙ୍କ କଥାରେ ଯଥାର୍ଥ ଦିଗରୁ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଇଛନ୍ତି । ଭଗବାନ୍ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଠାରେ ସମର୍ପିତ ଭାବ ରହିଲେ ମାୟାର ପ୍ରଭାବ ରହିବ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ହେଉଛନ୍ତି ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ, ମହାନଯୋଗୀ, ପରମପୁରୁଷ ଭଗବାନ୍, ଜୀବ ନିତ୍ୟ କୃଷ୍ଣଦାସ ଆମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କର ଦାସ । ଆଉ ମଧ୍ୟ ସେ ଭକ୍ତିରେ ବନ୍ଧା, କୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ ସର୍ବଦା ନିର୍ଭୟ । ଭକ୍ତ ପ୍ରହ୍ଲାଦକୁ ତାର ରାକ୍ଷସ ପିତା ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ କେତେ ଦୁଃଖଯନ୍ତ୍ରଣା ନ ଦେଇଛି । ସେ ସେଥିରେ କ'ଣ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ହୋଇଛି । ବରଂ ପିତାର ମୁକ୍ତି କାମନା କରିଛି । ଏହା ହେଉଛି ଭକ୍ତର ଉଦାର ହୃଦୟ । ମୋର ସବୁବେଳେ ଇଚ୍ଛା ତୁମମାନଙ୍କୁ ଭେଟିବି ଓ ତୁମମାନଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରଭୁ ଗୋପାଳ (କୃଷ୍ଣ) ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରିବି । କାରଣ ଗୋପାଳ ଓ ଗୋପାଳଙ୍କ ପାଠ ମୋର ଅତିପ୍ରିୟ ।

ସବୁ ବେଳେ ଗୋପାଳଙ୍କ ଚିନ୍ତା, ପ୍ରତି ରାଧାଷ୍ଟମୀ ଆସି ଗୋପାଳପାଠରେ କରନ୍ତି । ରାଧାଗୋପାଳ ବିଗ୍ରହ ବିଧିବିଧାନ ଅନୁସାରେ ପୂଜାଅର୍ଚ୍ଚନା କରନ୍ତି । ପ୍ରତି ବର୍ଷ ରାଧାଷ୍ଟମୀରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ଆବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଆସେ । ଅଭିରାମ ଗିରିଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ସହଯୋଗରେ ପ୍ରସାଦ ସେବନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଏ । ରାଧାଷ୍ଟମୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଦିବ୍ୟ ପ୍ରବଚନ ପ୍ରଦତ୍ତ କରନ୍ତି । ଏକ ରାଧାଷ୍ଟମୀ ଉତ୍ସବ ଅବସରରେ ଠିକ ହେଲା ଘନଶ୍ୟାମ ଗିରି ଗୋପାଳ ପାଠକୁ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ସେଦିନ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ବାଲିକୁଦା ହାଇସ୍କୁଲର ସମ୍ମାନୀୟ ପୂର୍ବତନ ଶିକ୍ଷକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନିରଞ୍ଜନ ଦାସ ଅଧାନ ଓ ଅଭିରାମ ଓ ଘନଶ୍ୟାମ ଗିରି । ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଫେରିଯିବା ପଥରେ ଲେଖକ କେତେକ କଥା ଆଲୋଚନା ସମୟରେ ଅଧିନ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ

ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆଗରେ ତାଙ୍କର ଜୀବନୀ ଲେଖିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲି । ସେ ମହାଶୟ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି କହିଲେ ତୁମ୍ଭେ ଲେଖା ଆରମ୍ଭ କର । ନିଷ୍ଠା, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଆନ୍ତରିକତାର ସହିତ ଲେଖି ଚ୍ୟଲିଲେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀଙ୍କର କରୁଣା ଓ ଗୁରୁ କୃପା ମିଳିବ । ତୁମ୍ଭକୁ ଜଣାଥିବ ମୋ ଜୀବନର କେତେକ କଥା । ଯାହା ମୋ ଜୀବନରେ ନାଟକୀୟ, ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଛି । ତାହା ମୁଁ ତୁମ୍ଭକୁ ଯୋଗାଇ ଦେବି । ଚୈତନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ କହିବି ସେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଲେଖାକୁ ଆଗେଇ ନେବାପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସହାୟତା କରିବେ । ଉତ୍ତମ କର୍ମ କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ କୃଷ୍ଣଙ୍କ କୃପା ଲାଭ ହେବ । କୃଷ୍ଣ ହେଉଛନ୍ତି ବାଞ୍ଛା କଳ୍ପତରୁ । ସେହି କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ତଳେ ବସି ଯାହା ବାଞ୍ଛା କରିବ ତାହା ପାଇବ । ଭାଷା, ଭାବ, ଅର୍ଥ ସମୟ ପ୍ରଭୃତିର ଅଭାବ ରହିବ ନାହିଁ । ଶେଷରେ କହିଲେ ମୁଁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରୁଛି । ଏଥିରେ ଜୟଯୁକ୍ତ ହେବ । ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତ କର୍ମକୁ କୃଷ୍ଣଙ୍କ କର୍ମଭାବି କରିଚ୍ୟଲ ।

ନଭେମ୍ବର ୧୫ ତାରିଖ ୧୯୯୩ ମସିହା ଠାରୁ ଏହି ଗୋପାଳ ପୀଠକୁ ଶ୍ରୀଲ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ନାମରେ Registration କରାଗଲା । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଘନଶ୍ୟାମ ଗିରି ସେବା ସମର୍ପଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ୬୦.୫୨ ଡ଼ିସିମିଲ ଜମି ଦାନ କଲେ । ଏହି ମହତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ବାଲିକୁଦା ହାଇସ୍କୁଲର ପୁରାତନ ଶିକ୍ଷକ ସର୍ବଜନ ପରିଚିତ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ନିରଞ୍ଜନ ଦାସ, ବାଲିକୁଦା, ଘନଶ୍ୟାମ ଗିରିଙ୍କ ପୁତୁରା ଶ୍ରୀମାନ ଅଭିରାମ ଗିରି, ଗଦେଇଗିରି, ଅଧିନ ଶ୍ରୀ ଫକୀର ଚରଣ କାନୁନଗୋ, କଣିଆଁ ।

ନଭେମ୍ବର ୨୩ ତାରିଖ ୧୯୯୩ ମସିହା ଅଧୀନ ଲେଖକ ଓ ଅଭିରାମ ଗୁରୁଦେବଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କଲୁ । ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସେ ଏପରି ବିରକ୍ତ ହେଲେ ଯେ, କହିଲେ ଆଜକୁ ୮ ଦିନ ହେବ Registration କରାଗଲା କୁଆଡ଼େ ଗଲ ।

ମୋର ପ୍ରିୟ ଗୋପାଳଙ୍କ କାମ ଠିକ୍ ଭାବରେ କରାଯାଉନାହିଁ । ଦେଖ ମୋତେ କିପରି ପ୍ରହାର ହୋଇଚି ଦେଖିଲ । ଏହା କହି ଦେହରେ ଥିବା ମାଡ଼ର ଚିହ୍ନ ଦେଖାଇଲେ । ଉଭୟ ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷମା ମାଗିଲୁ

କହିଲୁ ଗିରି ପରିବାରର କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲୁ । ଉତ୍ତରରେ ସେ କହିଲେ —

କୃଷ୍ଣଭକ୍ତ କାହାରିକୁ ଭୟ କରେ ନାହିଁ । ଏହାତ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ସେବା ସେଥିପାଇଁ ଭୟ କାହିଁକି ? ସଂଗେ ସଂଗେ ଶ୍ରୀପାଦ ଚୈତନ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଡକାଇ ଗୋପାଳଙ୍କ ସେବା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀପାଦ ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ଦାସ, ଅଭିରାମ ଗିରିଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ ସହଯୋଗ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ କରିବ । ଅଧାନକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଫକୀର ବାବୁ ତୁମ୍ଭେ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବ ତାହାର ହିସାବ ପତ୍ର ରଖିବ । ବାହାରର ଅଫିସ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାମରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବ । ଏକ ସୁଦକ୍ଷ ଅମୀନ ଡକାଯାଇ ଗୋପାଳଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ର ପରିସୀମା ଚିହ୍ନିତ କରାଗଲା । ତା ପରେ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ ହେଲା । ଜାନୁୟାରୀ ୧୭ ତାରିଖ ୧୯୯୪ ମସିହାରେ ଗୁରୁଦେବ ଆସିଲେ । ପ୍ରାୟ ୨ଟା ବେଳକୁ ଗୁରୁଦେବ ପ୍ରବଚନ ଦେଲେ । ସେଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ, ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ତୁମ୍ଭେ ଦେଖିବ ଗୋପାଳଙ୍କର ଛୁଞ୍ଚିଟିଏ ଯେପରି ତୋଷରପାତ ନହୁଏ । ମନ୍ଦିରର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଶ୍ରମ କରୁଥିବା କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲେ । ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ରୀତିରେ ଭୃଗୁ ଓ ଭରଦ୍ୱାଜ ମୁନିଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗରେ ଅଗସ୍ତି ମୁନି ଏକ ମନ୍ଦିର କଳହସ୍ତୀଠାରେ ନିର୍ମାଣ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରତିଦିନ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ନଦୀ ଶଯ୍ୟାରେ ଅଗସ୍ତି ମୁନି ବସି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଡାକି ତାଙ୍କ ଆଗରେ ବସାଉଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ଦୁଇ ମୁନି ଭୃଗୁ ଓ ଭରଦ୍ୱାଜ ମୁଠା ମୁଠା ବାଲି ଆଣି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଅଣ୍ଟିରେ ଢ଼ାଳି ଦେଉଥିଲେ । ଏହାହିଁ ଥିଲା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ପାରିଶ୍ରମିକ ମଜୁରୀ । ଏସବୁ ବାଲି ସୁନା ପାଲଟି ଯାଉଥିଲା । ଯେଉଁ ଶ୍ରମିକ ଯେତିକି କାମ କରୁଥିଲା ସେ ବାଲି ଠିକ୍ ସେତିକି ଅନୁପାତରେ ସୁନା ପାଲଟି ଯାଉଥିଲା । ଯେ ବେଶୀ ପରିଶ୍ରମ କରୁଥିଲା ସେ ବେଶୀ ପାଉଥିଲା । ଯେ କମ୍ ପରିଶ୍ରମ କରୁଥିଲା ସେ କମ୍ ପାଉଥିଲା । ଯେଉଁ ଶ୍ରମିକ କାମ ନକରି ସମୟ ନଷ୍ଟ କରୁଥିଲା ତା' ଅଣ୍ଟିରେ ବାଲିତକ ସେହି ବାଲି ହୋଇ ରହିଯାଉଥିଲା । ଏଥିରେ କୌଣସି

ଅଭିଯୋଗ, ଅବିଗ୍ୱର ଓ ପକ୍ଷପାତିତା ନଥିଲା । ସର୍ବସାକ୍ଷୀ, ସର୍ବଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀଙ୍କ ସାମନାରେ ଏହା ସବୁ କରାଯାଉ ଥିଲା । ତେଣୁ ସର୍ବଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଯାହାକୁ ଯେତିକି ସୁନା ଦେଉଥିଲେ ସେ ସେତିକି ନେଇ ଖୁସି ହେଉଥିଲା । କାରଣ ତାହାହିଁ ଥିଲା ତାର ପ୍ରାପ୍ୟ । କମ୍ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ବେଶୀ ନୁହେଁ । ଶ୍ରମିକ ଭାବୁଥିଲା ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଯାହା କରୁଛି ଭଗବାନ୍ ସବୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଜାଣୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କରି ଉପସ୍ଥିତିରେ ହିଁ ମୁଁ କରୁଛି । ଏହି ମନୋଭାବ ନେଇ ଯେଉଁ କର୍ମ କରାଯାଏ ତାହାହିଁ ସାଧୁକର୍ମ । ହୃଦୟ ନିର୍ମଳ ଥିଲେ ତୁମର ସମସ୍ତ କର୍ମ ହେବ ପବିତ୍ର ଓ ନିର୍ମଳ । ତୁମେ ଯେଉଁଥିରେ ହାତ ହେବ ସେ କାମ ହେବ ମହାନ । ତେଣୁ ଗୋପାଳଙ୍କ କାମରେ କେହି କଳହ କରନାହିଁ, କିମ୍ବା କପଟ ଓ ହୀନ କୌଶଳ କରି କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ନେଇଯାଅ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀଲ ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଶିଷ୍ୟ ସୁଦକ୍ଷ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଶ୍ରୀପାଦ ପତିତପାବନ ଦାସ, ଶ୍ରୀପାଦ ଗୋକୁଳା ନନ୍ଦ ଦାସ, ଶ୍ରୀପାଦ ଏସ.ସି. ସାମନ୍ତ ଓ ମୁଖ୍ୟ ତଦାରଖକାରୀ ଶ୍ରୀପାଦ ଚୈତନ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ କୃଷ୍ଣ ଓ ବଳରାମ ମନ୍ଦିରର ପରିଗ୍ୱଳକ । ଏହିମାନଙ୍କର ଅଦମ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା ଓ ନିଷ୍ଠା ବଳରେ ମନ୍ଦିରର କାମ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଆଗେଇ ଗ୍ୱଲିଛି । ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପଛରେ ଗୁରୁଦେବଙ୍କର ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନହାତ ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ ରହିଛି । ଏ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆନୁମାନିକ ଖର୍ଚ୍ଚହେବ ୭୫ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । ମନ୍ଦିରର ଉଚ୍ଚତା ହେବ ୭୯.୫ ଫୁଟ । ମନ୍ଦିରର ବିସ୍ତାର ୪୫୦୦ ବର୍ଗଫୁଟ । ଏହି ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି ଦୈନିକ ୩୫ ଜଣ ବଢ଼େଇ, ମିସ୍ତ୍ରୀ, ୧୦ଜଣ ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀ, ୧୦ଜଣ ଲୁହାଭଙ୍ଗା ମିସ୍ତ୍ରୀ ଓ ୩ଜଣ ସାହାଯ୍ୟକାରି ମଜୁରିଆ । ମନ୍ଦିର ଶୀଘ୍ର ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଦୁଇ ସିଫ୍ଟରେ କାମ କରାଯାଉଅଛି । ସଂଧ୍ୟାପରେ ଆପଣମାନେ ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ ଦେଖିବେ ସେଠାରେ ଏପରି ଏକ କାରଖାନା ଗ୍ୱଲିଛି । ତଦାରଖ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଜଣେ ସୁପରଭାଇଜର ଅଛନ୍ତି । ସପ୍ତାହର ପାରିଶ୍ରମିକ ହିସାବରେ ଦିଆଯାଏ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ୧୪ ହଜାର ଟଙ୍କା । ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦାର୍ଥ ହିସାବରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଏ ପ୍ରାୟ ୨୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ।

ଏ ମନ୍ଦିର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ହୋଇ ଦେବାଳୟର ନୀତିରୀତି ଠିକଭାବରେ ଚାଲିଲେ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉନ୍ନତି ହେବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନତିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ଏ ସ୍ଥାନଟି ଅତି ଆକର୍ଷଣୀୟ ଓ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କେନ୍ଦ୍ରରୂପେ ପରିଗଣିତ ହେବ । ବହୁ ଆଗନ୍ତୁକ ଓ ବହୁ ଗୁଣୀ ଜ୍ଞାନୀ ଲୋକମାନେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥାଆନ୍ତି । ଶ୍ରୀଲ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ମହାରାଜ ଏପରି ଏକ ଅଖ୍ୟାତ ପଲ୍ଲୀରେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ କି ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ନାହିଁ ସେପରି ଏକ ସ୍ଥାନରେ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କଲେ କାହିଁକି ? ଉତ୍ତରରେ ସେ କୁହନ୍ତି ଏ ଭୂମି ଏକ ତପଭୂମି । ଏଠାରେ ନ୍ୟୁନତମ ସାଧନାବଳରେ ସିଦ୍ଧିଲାଭ କରିବାର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ରହିଛି । ଏ ଭୂମିର ତାପଶକ୍ତି ଓ ଗ୍ରାମର କୀର୍ତ୍ତନ ତରଙ୍ଗରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଗୋପାଳ ବୃନ୍ଦାବନରୁ ଏଠାକୁ ଚାଲିଆସିଥିଲେ । ଏ ସ୍ଥାନ ଅସୁରତ୍ୱ ନାଶ କରିଥାଏ । ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ନିଜର ସାଧନାର କ୍ଷେତ୍ର ରୂପେ ବାଛି ନେଉଥିଲେ । ରାବଣ ଥିଲା ମହାବଳୀ କିନ୍ତୁ ତପ ଶକ୍ତିକୁ ସେ ଭୟ କରୁଥିଲା । ତେଣୁ ତାର ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲା । ସେମାନେ ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ଅବସ୍ଥିତ ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବେଦପୁରୀ ଯେଉଁଠାରେ ଆଜିର ପଣ୍ଡିଚେରୀ ଅବସ୍ଥିତ ସେଠାକୁ ଯିବେ ନାହିଁ କାରଣ ସେ ସ୍ଥାନର ପ୍ରଭାବ ଅସୁରତ୍ୱ ନାଶ କରେ । ଏହି ଗଦେଇଗିରି ଗୋପାଳକ୍ଷେତ୍ର ସଂସ୍କାର ଓ ସାଧନାର କ୍ଷେତ୍ର । ଅନେକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଓ ରହସ୍ୟମୟ କାରଣ ହେତୁ ଏଠାରେ ରାଧାଗୋପାଳଜୀଉଙ୍କର ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣରେ କଳ୍ପନା ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ମହାରାଜ କରିଥିଲେ । ଧର୍ମ ଧାରଣ ପୂର୍ବପରି ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଜୀବିତ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶବାସୀମାନେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମାଟିକୁ ନିଜ କାନିରେ ବାନ୍ଧି ନେଉଛନ୍ତି । ଏହି ଭୂମିରେ ଆଜାନୁଲମ୍ବିତ ହୋଇ ଗଡ଼ିଯାଉଛନ୍ତି ।

ଅଶାନ୍ତ ବିଶ୍ୱରେ ଶାନ୍ତିର ଦୂତ

ଯାହାଙ୍କର ବାଲ୍ୟ ଜୀବନ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅନ୍ତିମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କଲେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଯେ ତାଙ୍କ ଜୀବନ କାଳ କେବଳ ସମୟ ସ୍ରୋତ ମଧ୍ୟରେ ସିମୀତ ନଥିଲା । ତା ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଅସୀମ ସାଧନା, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଷ୍ଠା ଓ କର୍ମ ପ୍ରତି ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ ଭାବ । ସେ ଥିଲେ ବାସ୍ତବରେ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନୀ । ଜୀବନର ପ୍ରତିଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ଜୀବନର ଅନ୍ତିମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ବୋଲି ଭାବି ସେ ନିରଳସ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିଲେ । ଆବଲ୍ୟରୁ ପିତୃ ମାତୃ ପ୍ରଭାବିତ ଗଭୀର ଈଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସକୁ ପାଥେୟ କରି ସେ ଆଗେଇ ଚାଲିଥିଲେ । କଳିର ପଞ୍ଚମ ସ୍ଥାନ ଦ୍ୟୂତକ୍ରୀଡ଼ା, ମଦ୍ୟ ପାନ, କାମିନୀ, କାଞ୍ଚନ ଓ ଜୀବ ହିଂସା ପ୍ରତି ଯଥା ସମ୍ଭବ ସତର୍କ ରହିବା ଫଳରେ ସେ ସର୍ବତ୍ର ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସମ୍ମାନ ପାଇବାର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ଆସିଛି କେତେ ଝଡ଼ ଝଞ୍ଜା, ଅଦିନମେଘ, ବର୍ଷା, ବିଜୁଳିର ଚମକ ଓ ବଜ୍ରପାତ ସବୁ । କିନ୍ତୁ କେଉଁଥିରେ ସେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ନାହାଁନ୍ତି । ସେ କହନ୍ତି, ନିୟମିତ ଗୀତା, ଭାଗବତ ପାଠ, ଗୁରୁସେବା ଓ ପିତାମାତାଙ୍କ ସେବା ଓ ଈଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସ ତାଙ୍କୁ ସବୁ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜୟଯୁକ୍ତ କରିଛି ।

ଏହି ମହାନ୍ ଆତ୍ମା, ଯାହାଙ୍କୁ ଜଗତ ଜାଣେ-ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ନାମରେ । ଯାହାଙ୍କୁ କର୍ମମୟ ଜୀବନ କାଳ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଧୁମାନେ ଡାକନ୍ତି ମାଣିକ ବାବୁ । ତାଙ୍କ ଘର ଏକଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦେଶରେ । ଯେଉଁ ଦେଶର ନଦୀକୁ କୁହାଯାଏ ମହାନଦୀ, ପର୍ବତକୁ କୁହାଯାଏ ମହେନ୍ଦ୍ର ପର୍ବତ, ବାଲିକୁ କୁହାଯାଏ ଶରଧାବାଲି, ଦାଣ୍ଡକୁ କୁହାଯାଏ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ । ମନ୍ଦିରକୁ କୁହାଯାଏ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର । ପୂଜକକୁ କୁହାଯାଏ ବଡ଼ପଣ୍ଡା, ପ୍ରସାଦକୁ କୁହାଯାଏ ମହାପ୍ରସାଦ, ପ୍ରସାଦ ବଣ୍ଟନ କେନ୍ଦ୍ରକୁ କୁହାଯାଏ ଆନନ୍ଦ ବଜାର, ଶ୍ମଶାନକୁ କୁହାଯାଏ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର, ଠାକୁରଙ୍କୁ କୁହାଯାଏ ବଡ଼ଠାକୁର, ରାଜାଙ୍କୁ କୁହାଯାଏ ଗଜପତି, ଯେଉଁ ଦେଶକୁ କୁହାଯାଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟର ବୈକୁଣ୍ଠ କହନ୍ତି, ଏହିପରି ଏକ ଦେଶ ଯାହାର ନାମ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେଶ ।

ଏହି ଜଗନ୍ନାଥ ଦେଶର ଜଗତସିଂହପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଜଗନ୍ନାଥପୁର ଗ୍ରାମରେ ତାଙ୍କର ଜନ୍ମ । ସେ ଦିନ ଥିଲା ୧୯୨୯ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ଦୁଇ ତାରିଖ । ଅତି ଆଦରରେ ପିତାମାତା ତାଙ୍କ ନାମ ରଖିଥିଲେ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଡାକନାମ ଥିଲା "ବଜୁ" । ମାତାଙ୍କ ନାମ ଥିଲା ପାଟ ମହାଦେଈ ଓ ପିତାଙ୍କ ନାମ ଈଶ୍ୱରଚନ୍ଦ୍ର ମାଣିକ । ପିତା ଥିଲେ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସୀ । ଧର୍ମ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ପ୍ରଗାଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା । ତାଙ୍କର କୌଣସି ଆଧୁନିକ ଶିକ୍ଷା ନଥିଲା । ସେ ଜାତିରେ ଥିଲେ ଅଗ୍ରାରୀ । କଂସା, ପିତଳ ବାସନ ବିକ୍ରୀ କରିବା ତାଙ୍କର କୌଳିକ କର୍ମ ଥିଲା । ସେ ଗ୍ରାମକୁ ଗ୍ରାମ, ଦ୍ୱାରକୁ ଦ୍ୱାର ବୁଲି ବ୍ୟବସାୟ କରି ସଂଧ୍ୟା ସମୟକୁ ଘରକୁ ଫେରି ଆସୁଥିଲେ । ଆସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥ ନେଇ ସାଇ ପଡ଼ିଶା ଘରୁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ କିଣି ଆଣୁଥିଲେ ।

ପ୍ରତ୍ୟେହ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଉଭୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଧରି ଦାଣ୍ଡରେ ଥିବା ଚଉରା ମୂଳେ ବସି କୀର୍ତ୍ତନ କରୁଥିଲେ । ମାତା ସଂଧ୍ୟାବତୀ ଦେଇସାରି ବ୍ରଜବଂଧୁ ସାତଥର ଚଉରା ଘେରିପାଖରେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରନ୍ତି । ବ୍ରଜବଂଧୁ ସାନ ଭାଇ କୃପାସିନ୍ଧୁ ସହିତ ପିତାମାତାଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ଘଣ୍ଟାଏ କାଳ ପଣିକିଆ, ଓଡ଼ିଆ ଗଦ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତ ଶ୍ଳୋକ ଆବୃତ୍ତି କରନ୍ତି । ଅଲିଅଳ ବୟସରୁ ବ୍ରଜବଂଧୁଙ୍କ ଜୀବନରେ ଅନେକ ଆଲୋକିତ ଗୁଣର ଆଭାସ ମିଳୁଥିଲା । ପିତା ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ କଣ୍ଠସ୍ଥ କରିବାକୁ ଦେଉଥିଲେ ସେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗ୍ରହର ସହିତ ନିଖୁଣ ଭାବରେ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରୁଥିଲେ । ଏହା ଦେଖି ପିତାମାତା ବିଶେଷ ଖୁସି ହେଉଥିଲେ । ଅବସର ସମୟରେ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ତାଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ଭାଗବତ ପାଠ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଶୁଣାଯାଏ ସେ ଭାଗବତର ଅମିୟ ବାଣୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ତନ୍ମୟ ଓ ଆନନ୍ଦ ବିହ୍ୱଳ ଚିତ୍ତରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ନୃତ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେ ଏଭଳି ସୁଲଳିତ କଣ୍ଠରେ ଆବୃତ୍ତି କରୁଥିଲେ ଯେ ବାଟ ଚଲା ଲୋକ ଶୁଣି ଘଡ଼ିଏ ଅଟକି ଯାଉଥିଲେ । ଭାଗବତର ଅମିୟ ଓ ଅମୃତମୟୀ ବାଣୀ ଯାହାକୁ ବୋଲି ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ସର୍ବଦା ଶାନ୍ତି ଓ ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରୁଥିଲେ, ସେଥିରୁ କେତୋଟି ବାଣୀ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କରାଗଲା—

କୃଷ୍ଣର ଭଜନ କୀର୍ତ୍ତନ, ଅଶେଷ ଦୁରିତ ନାଶନ;
ଚିତ୍ତେ ଚିନ୍ତିଲେ କ୍ଷଣେମାତ୍ର, ହରଇ ଅଶେଷ ଦୁରିତ ।
କୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ଯାର ଶ୍ରଦ୍ଧା; ତାକୁ ନ ଲାଗେ ଭବବାଧା ।
ତୋହର ଅଭୟ ଚରଣ, ପରମ ମଙ୍ଗଳ କାରଣ ।

ବ୍ରଜବନ୍ଧୁଙ୍କ ମାଆ ପାଟମହାଦେଇ ଜଣେ ଧର୍ମପ୍ରାଣା ମହିଳା ଥିଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ ସୁଲଳିତ କଣ୍ଠରେ ଭାଗବତର ଅମୃତମୟୀ ବାଣୀ ବୋଲୁଥିଲେ । ମାଆଙ୍କ ମୁଖରୁ ଉଚ୍ଚାରିତ ଭାଗବତର ଅମୃତମୟୀ ବାଣୀକୁ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଶୁଣୁଥିଲେ । ମାଆଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଅବିଳମ୍ବେ ପାଳନ କରୁଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ ଏକ ନିଷ୍ଠ ମାତୃଭକ୍ତ । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଅଳି ଅଝଟ ସେ ମାଆଙ୍କ ପାଖରେ କରୁଥିଲେ । ଭଗବାନ୍ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କ ବାଲ୍ୟକାଳରେ ସ୍ନେହମୟୀ ମାଆ ଯଶୋଦାଙ୍କ ପାଖରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଦୁଷ୍ଟାମି ଓ ଅଳି ଅଝଟ କରୁଥିବାର ବର୍ଣ୍ଣନା ଅଛି । ବ୍ରଜବଂଧୁଙ୍କ ବାଲ୍ୟ ଜୀବନର ଏକ ବିଶେଷ ଘଟଣା ହେଲା କୌଣସି ଦିନ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଆସି କୌଣସି କାରଣରୁ ଦୁଷ୍ଟାମି କଲେ ଅଳି ଅଝଟ କଲେ ତାଙ୍କ ମାଆ ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କ ହାତରେ ଭାଗବତ ପୋଥି ଧରାଇ ଦେଉଥିଲେ । ତାପରେ ବ୍ରଜବଂଧୁଙ୍କର କାନ୍ଦ ଓ ଗୋଳମାଳ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଭାଗବତ ପ୍ରତି ସେ ଏତେ ଅନୁରକ୍ତ ଥିଲେ ଯେ ଖାଇବା ପିଇବା ଭୁଲି ଭାଗବତ ପାଠ କରୁଥିଲେ । ଏପରିକି ଭାଗବତ ବହି ଖଣ୍ଡିକ ଛାତି ଉପରେଧରି ଶୋଇ ଯାଉଥିଲେ । କିରୋସିନୀ ତେଲର ଅଭାବ ହେତୁ ସେ ଚୁଲିର ଆଲୁଅ ପାଖରେ ବସି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପୁସ୍ତକ ଓ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପାଠ କରୁଥିଲେ ।

ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅଧ୍ୟୟନ ସମୟରେ ବ୍ରଜବଂଧୁ ଏକ ଋଷିଦର୍ଶନର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଷାଣ୍ମାସିକ ପରୀକ୍ଷା ଚାଲିଥାଏ । ଦିନେ ପରୀକ୍ଷା ପରେ ଖଣ୍ଡିଏ ବହି ନିମନ୍ତେ ବ୍ରଜବଂଧୁ ତାଙ୍କର ସାଙ୍ଗ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ ।ଫେରିବା ବାଟରେ ଜଣେ ଋଷିଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମିଳିଲା । ଋଷିଙ୍କୁ ଦେଖି ବ୍ରଜବଂଧୁ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ କଲେ । ଋଷି ଆଶିର୍ବାଦ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ

ହସି ହସି ପଗ୍ରରିଲେ, ବାବା ତୁମ୍ଭର ନାମ କ'ଣ ? ମୋର ନାମ "ବ୍ରଜବଂଧୁ" । ଉତ୍ତର ଦେଲେ ବ୍ରଜବଂଧୁ । ଏହା ସିନା ବାପ ମାଆଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ନାମ, ତୁମର ପ୍ରକୃତ ନାମ କ'ଣ ? ଋଷି ପଗ୍ରରିଲେ । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ କିଛି ନକହି ନୀରବ ରହିଲେ । ସେହି ଦିବ୍ୟ ଦ୍ରଷ୍ଟା ଋଷି ବାଳକ ବ୍ରଜବଂଧୁଙ୍କ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ସୂଚନା ଦେଇ କହିଲେ, ତୁମକୁ ଏକ ନୂତନ ନାମ ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ହେବ । ତେଣୁ ନିୟମିତ ଗୀତା, ଭାଗବତ କୌଣସି ଦେବମନ୍ଦିରରେପାଠ କରିବ । ବ୍ରାହ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ ଋଷିସ୍ନାନ ସମାପନ କରି ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ୱପ୍ନେଶ୍ୱର ମହାଦେବଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ଗୀତା ଓ ଭାଗବତ ପାଠ କରନ୍ତି ବ୍ରଜବଂଧୁ । କେତେକ ଆଗ୍ରହୀ ସହପାଠୀ ମାନଙ୍କ ସହ ମିଶି ଅବସର ସମୟରେ ଉଚ୍ଚସ୍ୱରରେ ହରିନାମ କୀର୍ତ୍ତନ କରୁଥିଲେ । ସେ ଜଣେ ମେଧାବୀ ଛାତ୍ର ଥିଲେ । ତେରବର୍ଷ ବୟସରେ ଜଗନ୍ନାଥପୁର ମାଇନର ସ୍କୁଲରୁ ସେ ମାଇନର ପାସ୍ କଲେ । ନିକଟରେ ହାଇ.ସ୍କୁଲ ନଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ମାମୁଁ ଘରେ ଗଦେଇଗିରି ଗ୍ରାମରେ ରହି ନିକଟସ୍ଥ ବାଲିକୁଦା ହାଇସ୍କୁଲରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ପୃଥିବୀର ବିଖ୍ୟାତ ସନ୍ତରଣକାରୀ ମିହିର ସେନ ତାଙ୍କର ସହପାଠୀ ଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ବାଲିକୁଦା ହାଇସ୍କୁଲର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଥିଆନ୍ତି ✓ପର୍ଶୁରାମ ଦାସ । ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଜଣେ ସୁଦକ୍ଷ, ଜ୍ଞାନୀ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟବାଦୀ ଶିକ୍ଷକ ଥିଲେ । ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ନିଷ୍ଠାପର କର୍ମଧାରା, ସ୍ପଷ୍ଟବାଦିତାଓ ଦକ୍ଷତା ଗୁଣ ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ବ୍ରଜବଂଧୁ ବିଶେଷ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବଡ଼ ମାମୁଁ ଓ ମଝିଆଁ ମାମୁଁ ଦୁଇଭାଇ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମୀ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ତଥା ବ୍ୟବହାର ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାର୍ଜିତ ଓ ଶୁଦ୍ଧ ଥିଲା । ସେହି ଦୁଇ ମାମୁଁଙ୍କ ଧାର୍ମିକ ଭାବ ଧାରାରେ ସେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇଥିଲେ । ସକାଳ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ରାଧା ଗୋପାଳ ଜୀଉଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ସମବୟସ୍କ ସାଥୀ ମାମୁଁଙ୍କ ପୁଅ ଭାଇ ଶ୍ରୀ ଦାମୋଦର ଗିରିଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ଭାଗବତ ପାଠ କରୁଥିଲେ । ବିଦ୍ୟାଧ୍ୟୟନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କ୍ଷେତ୍ର ବାଲିକୁଦା ହାଇସ୍କୁଲ ଏବଂ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଭୁଗୋପାଳ ପୀଠ- ଏ ଅଂଚଳରେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ମେଳା, ମହାଯଜ୍ଞ

ନାମଯଜ୍ଞ ଉତ୍ସବ ପାଳିତ ହେଲେ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀମାନେ ପ୍ରଥମେ ଏହି ଗିରିବଂଶ କୀର୍ତ୍ତନ ମଣ୍ଡଳିକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଦେବା ପରେ ଅନ୍ୟଗ୍ରାମର କୀର୍ତ୍ତନ ମଣ୍ଡଳୀକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିଲେ, କାରଣ ଗିରିବଂଶ କୀର୍ତ୍ତନ ବିଦ୍ୟାରେ ସର୍ବତ୍ର ଗୁରୁବଂଶ ନାମରେ ପରିଚିତ ଥିଲେ । ସେମାନେ ଓଡ଼ିଶୀ, ଦକ୍ଷିଣୀ ଓ ନଦୀୟା କୀର୍ତ୍ତନରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ । ନିକଟ ବର୍ତ୍ତୀ ଅଂଚଳରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ନାମଯଜ୍ଞ ଉତ୍ସବକୁ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ମାମୁଁଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ଗ୍ଧଲିପାଇ ସେଥିରେ ଭାଗନେଉଥିଲେ । ସାଥୀରେ ଥାଆନ୍ତି ଭାଇ ଦାମୋଦର । ଏହି କୀର୍ତ୍ତନ ଶୈଳୀ ବ୍ରଜବଂଧୁଙ୍କୁ କୈଶୋର ବୟସରୁ ଏପରି ପ୍ରଭାବିତ କଲାଯେ ସେ ସର୍ବଦା ଏକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନାରେ ବୁଡ଼ି ରହୁଥିଲେ ।

ଯୋଗକୁ ଯୋଗୀ ଦର୍ଶନ :— ବ୍ରଜବଂଧୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥାଆନ୍ତି ବାଲିକୁଦା ହାଇସ୍କୁଲରେ । ସେତେବେଳେ ସେ ୯ମ ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ର । ବାଲିକୁଦା ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ପ୍ରଧାନ ଯାତ୍ରା ବାଲିଯାତ୍ରା । କେଉଁ ଆବାହମାନ କାଳରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଫଗୁଣ ମାସରେ ହୋରି ଖେଳର ପରଦିନ ଏହି ଯାତ୍ରା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଅଳକା ନଦୀର ତଟ ଦେଶରେ ଏହି ଯାତ୍ରାର ପୀଠ ସ୍ଥଳୀ । ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଗ୍ରାମ ମାନଙ୍କରୁ ବିମାନରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ମୂର୍ତ୍ତି ଓ ନାଗପୁର ମୌଜାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବଳଦେବ ମୂର୍ତ୍ତି ନିଜ ନିଜର କୀର୍ତ୍ତନ ଦଳ ସହିତ ମହା ସମାରୋହରେ ଆସି ଏହି ମେଳନ ପଡ଼ିଆରେ ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ବସନ୍ତି । ଖୋଳ-କରତାଳ, ଘଣ୍ଟ-ଘଣ୍ଟା, ଶଙ୍ଖ ଓ କାହାଳୀ ତାନରେ ଯାତ୍ରା ପଡ଼ିଆ ପ୍ରକମ୍ପିତ ହୋଇ ଉଠେ । ବିଭିନ୍ନ ଦିଗରୁ ସୁସଜ୍ଜିତ ବିମାନରେ ନିଜ ନିଜର କୀର୍ତ୍ତନ ମଣ୍ଡଳୀ ସହିତ ଯେତେବେଳେ ଠାକୁରମାନେ ମେଳନ ପଡ଼ିଆକୁ ଆସନ୍ତି ସେତେବେଳର ଦୃଶ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚିତ୍ତାକର୍ଷକ ଓ ମନମୁଗ୍ଧକର । ଏହି ଯାତ୍ରା ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଦିନ ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ହଜାର ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ଆବାଳ ବୃଦ୍ଧବନୀତା ଠାକୁରମାନଙ୍କ ମେଳନ ଦୃଶ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଯାତ୍ରାକୁ ଆସନ୍ତି । ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ଠାକୁରମାନଙ୍କ ସହିତ ଆସିଥିବା କୀର୍ତ୍ତନ ଦଳମାନେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯାତ୍ରା ପଡ଼ିଆର ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ନିଜନିଜର ଖୋଳ କରତାଳ ଧରି ମଣ୍ଡଳି ଆକାରରେ ବସନ୍ତି

ଏବଂ ସେଠାରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରୁ ପ୍ରାୟ ରାତ୍ରର ତୃତୀୟ ପ୍ରହର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ କୀର୍ତ୍ତନ ସମାରୋହ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ଦଳ ପରେ ଅନ୍ୟଦଳ ଏହି କ୍ରମରେ ସେମାନଙ୍କର କୀର୍ତ୍ତନ ପରିବେଷଣ କରନ୍ତି । ହଜାରହଜାର ଦର୍ଶକ ଓ କୃଷ୍ଣପ୍ରେମୀ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଲୀଳା ଉପରେ ଆଧାରିତ କୀର୍ତ୍ତନ ଶ୍ରବଣ କରି ପରମ ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରନ୍ତି । ଶେଷରେ ଲୋକମାନେ ନିଜ ନିଜର ବିମାନଗୁଡ଼ିକୁ କାନ୍ଧରେ କାନ୍ଧେଇ ଛିଡ଼ା ହୁଅନ୍ତି । ସବୁ ଠାକୁର ମାନଙ୍କର ଏକ ମେଳନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ସବୁଦଳ ମାନଙ୍କର କୀର୍ତ୍ତନ ଧ୍ୱନୀ ଓ ହରିବୋଲ ହୁଳହୁଳି ତାନରେ ଯାତ୍ରା ସ୍ଥଳ ଉଚ୍ଛୁଳି ପଡ଼େ । ରାତ୍ରିର ଶେଷ ଯାମରେ ଠାକୁରମାନେ ନିଜ ନିଜ ଗ୍ରାମକୁ ଫେରି ଯାଆନ୍ତି । ଯାତ୍ରା ଶେଷ ହୁଏ ।

ସେହି ବର୍ଷ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ତାଙ୍କ ବଡ଼ ମାମୁଁଙ୍କ ସହିତ ମେଳନ ଯାତ୍ରା ଦେଖିବାକୁ ସେଠାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବଡ଼ ମାମୁଁ ୰ଗୋପୀନାଥ ଗିରି ଜଣେ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମୀ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମୃଦଙ୍ଗ ବାଦକ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ମଝିଆଁ ମାମୁଁ ୰ ଜଗନ୍ନାଥ ଗିରି ଜଣେ କୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ ଓ ସୁନାମ ଧନ୍ୟ କୀର୍ତ୍ତନ ଗାୟକ ଥିଲେ । ସେ ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଲୀଳାମୃତ ଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ କୀର୍ତ୍ତନ ଗୀତ ଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ନୂଆ ନୂଆ ସ୍ୱର ଓ ତାଳରେ ରଚନା କରି ସ୍ୱରଚିତ ଗୀତ ଗୁଡ଼ିକୁ କୀର୍ତ୍ତନ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବେଷଣ କରୁଥିଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଗିରିଙ୍କ ସ୍ୱରଚିତ ସ୍ୱରରେ କୀର୍ତ୍ତନ ଗାୟନ ଶୁଣି ଲୋକମାନେ ସମ୍ମୋହିତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବୀଣା ଜୀଣା ସୁଲଳିତ କଣ୍ଠରୁ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଲୀଳାମୃତ ଭାବ ପୂର୍ଣ୍ଣ କୀର୍ତ୍ତନର ସ୍ୱର ନିସୃତ ହେଉଥିଲା କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମୀ ଭକ୍ତ ସମାଜ ଓ ଶ୍ରୋତା ବର୍ଗ ଆନନ୍ଦ ବିହ୍ୱଳିତ ହୋଇ ଉଦଣ୍ଡ ନୃତ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଗିରି ଓ ବଡ଼ଭାଇ ଗୋପୀନାଥ ଗିରିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁ କୀର୍ତ୍ତନ ମଣ୍ଡଳୀ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ବା ତାଙ୍କ ବଂଶକୁ ଗୁରୁବଂଶ ବୋଲି କହନ୍ତି । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଯାତ୍ରାରେ ପହଞ୍ଚି ଯେତେ ବିମାନ ଆସିଥିଲେ ବୁଲି ବୁଲି ସମସ୍ତ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିମାନଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ପର୍ଶକରି ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ

ପ୍ରଣିପାତ କରୁଥାଆନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ବହୁଲୋକ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ସେ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ଜଣେ ସାଧୁ ନାମ କୀର୍ତ୍ତନ କରୁଛନ୍ତି । ଲୋକମାନେ କହୁଥାଆନ୍ତି ଏ ଜଣେ ମହାନ ଯୋଗୀ । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଭାବିଲେ ଏ ଯୋଗୀଙ୍କ ଠାରେ କି ଶକ୍ତି ଅଛି ଯେ, ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଏତେ ବ୍ୟାକୁଳତା ଓ ଆକୁଳତା ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ମନରେ ଉକ୍ତ ଯୋଗୀଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବା ଓ ତାଙ୍କ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ଲାଭ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ସେ ପ୍ରବଳ ଭିଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଯାଇ ଯୋଗୀଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ କଲେ । ଯୋଗୀଙ୍କ ପାଦଧୂଳି ନେଇ ମୁଣ୍ଡରେ ମାରିଲେ । ଜନ ଗହଳୀ କମିଯିବାରୁ ଯୋଗୀଙ୍କୁ ମନର କଥା କହିଲେ । ମୁଁ କ'ଣ ଯୋଗୀ ହୋଇ ପାରିବି ନାହିଁ ? ପିଲାଟିର ଏପରି ସରଳ ତରଳ ହୃଦୟ ସ୍ପର୍ଶୀ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଯୋଗୀ ବିଶେଷ ପ୍ରଭାବିତ ହେଲେ । ଯୋଗୀଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି କରୁଣାର୍ଦ୍ର ହୋଇ ଉଠିଲା । ଯୋଗୀ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ତୋର ବାଳ ସୁଲଭ ଆକୁଳତା, ବ୍ୟାକୁଳତା, ଆବେଦନ, ନିବେଦନ ମୋତେ ବ୍ୟଥିତ କରୁଛି । ଆଶୀର୍ବାଦ କରୁଛି ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଯୋଗୀ ହେବୁ । ସାଧୁ ବାକ୍ୟ ଅନ୍ୟଥା ହୁଏ ନାହିଁ । ସତକୁ ସତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଜଣେ ସିଦ୍ଧ ପୁରୁଷ, ପରମ ଯୋଗୀ ଓ ଅନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କୃଷ୍ଣ ଭାବନା ସଂଘର ''ଗୁରୁ'' ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଲେ । ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ସେ ଶ୍ରୀ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ନାମରେ ସୁପରିଚିତ ।

ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ୧୯୬୪ ମସିହାରେ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାନିମନ୍ତେ ମନରେ ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହ । ବ୍ରଜବଂଧୁ ଶୁଣିଥିଲେ ୰ଡଃ ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ ପରିଜା ଯାହାଙ୍କୁ ଲୋକମାନେ ପରିଜା ସାହେବ ବୋଲି ଡାକନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଘର ବାଲିକୁଦା ଥାନାର ଇଛାପୁର ଗ୍ରାମରେ । ଯେଉଁ ଗ୍ରାମରେ ବିଶ୍ୱବନ୍ଦିତ ପରମ ବୈଷ୍ଣବ ମାଧୁରୀବାବାଙ୍କ ଆଶ୍ରମ । ୰ ଡ଼ଃ ପ୍ରାଣ କୃଷ୍ଣପରିଜା ବାଲିକୁଦା ମାଇନର ସ୍କୁଲର ଛାତ୍ର ଥିଲେ । ପିଲାଦିନେ ସେ ବଡ଼ ଗରିବ ଥିଲେ । ସେ ବଡ଼ ବିଚକ୍ଷଣ ଓ ମେଧାବୀ ଛାତ୍ର ଥିଲେ । ନିଜର ଅଧ୍ୟବସାୟ

ବଳରେ ସେ ବିଲାତ ଯାଇ ଉଦ୍ଭିଦ ବିଦ୍ୟାରେ ଗବେଷଣା କରି ପୃଥିବୀ ବିଖ୍ୟାତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ହୋଇ ପାରିଥିଲେ । ବାଲିକୁଦା ମଧ୍ୟ ଇଂରାଜୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ ୧୮୮୫ ମସିହାରେ ବେଣାହାର ପ୍ରଗଣାର ଖିମ୍ନ ନାମଧାରୀ ୰ ପରିକ୍ଷିତ ଦାସ ଜମିଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ପରିଜା ସାହେବ ବଡ଼ ଛାତ୍ର ବତ୍ସଳ ଥିଲେ । ମେଧାବୀ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅକାତରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ତାଙ୍କ ମାମୁଁ ପୁଅ ଭାଇ ଶ୍ରୀ ଘନଶ୍ୟାମ ଗିରିଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ୰ଡଃ ପରିଜା ସାହେବଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କଟକ ବାସ ଭବନରେ ସାକ୍ଷାତ କଲେ । ସାହେବଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନ ଓ ସମୟ ଥାଏ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସାହେବଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କଲେ । ପୂର୍ବରୁ ବହୁ ମାନ୍ୟ ଗଣ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ସେଠାରେ ସାକ୍ଷାତ ନିମନ୍ତେ ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ଥାଆନ୍ତି । ଘନଶ୍ୟାମ ବାବୁଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସାହେବଙ୍କୁ ସଭକ୍ତି ପ୍ରଣାମ କରି ବ୍ରଜବଂଧୁ ସମସ୍ତ କଥା କହିଲେ । ପିଲାଟିର ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହ ଥିବା ଅନୁଭବ କରି ଉତ୍ତରରେ ସାହେବ କହିଲେ, ତୁମ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ ପରେ ତୁମେ ଶିକ୍ଷକତା କରିବ । ଏହା ଏକ ପବିତ୍ର କର୍ମ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁନିଆଁରେ ଆଦର୍ଶ, ଉତ୍ତମ ଓ ଚରିତ୍ରବାନ୍ ଛାତ୍ରର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ । ତୁମେ ଏହାର ନିରାକରଣ ନିମନ୍ତେ ସଦା ତତ୍ପର ହେବ । ମୁଁ ତୁମକୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗ କରିବି । କିନ୍ତୁ ନିଜେ ନିଜକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯେ ନିଜକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ଈଶ୍ୱର ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଆନ୍ତି । ସଂସାରରେ ଦେଖା ଯାଇଛି, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ନିଜେ ଠିଆ ହୋଇଛି ସେ ବଡ଼ ହୋଇଛି । ହତାଶ ହୋଇ ବସିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ହାରିଯାଇଛି ।

ଜନ ହଣ୍ଟର ପ୍ରଥମେ ଅତି ଗରୀବ ଥିଲେ । ସୁନାରୀ କାମ କରି ଚଳୁଥିଲେ । ନିଜର ଅଧ୍ୟବସାୟ ବଳରେ ପ୍ରାଣୀ ବିଜ୍ଞାନବିତ୍ ହେଲେ । ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟ ଏତେ ଗରୀବ ଥିଲେ ଯେ, ସେ ନିଜର ପୁତ୍ର ଅଶ୍ୱତ୍ଥାମାକୁ ଦୁଗ୍ଧ ପିଇବାକୁ ଦେବାକୁ ଅକ୍ଷମ ହେବାରୁ ଚାଉଳ ଧୁଆ ପାଣି ଦେଇ ପୁତ୍ରର ଉଦର ଜ୍ୱାଳାକୁ ଶାନ୍ତ କରାଉ ଥିଲେ । ସେ ନିଜର ଏକାଗ୍ରତା ଓ ନିଷ୍ଠା ବଳରେ ଅସ୍ତ୍ର

ବିଦ୍ୟା ବିଶାରଦ ହେଲେ । ସଂସ୍କୃତ ଏବଂ ବଙ୍ଗଳା ଭାଷାରେ ଖ୍ୟାତିଅର୍ଜନ କରିଥିବା ମହାନ ବିଦ୍ୱାନ ଓ ପଣ୍ଡିତ ଈଶ୍ୱର ଚନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟାସାଗର ପଢୁଥିବା ସମୟରେ ରାତ୍ରିରେ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ କିରୋସିନୀ କିଣିବାକୁ ପଇସା ନଥିବାରୁ ସେ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଥିବା ବତୀଖୁଣ୍ଟର ଆଲୁଅରେ ବସି ପାଠ ପଢୁଥିଲେ । Wisdom teaches us to make our..... ଅତୀତର ପୃଷ୍ଠା ଲେଉଟାଇଲେ ତୁମେ ଦେଖିବ ବହୁ ଲୋକ ଗରୀବ ଅବସ୍ଥାରୁ ଉଠି ଗୌରବ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନିଷ୍ଠା, ଆନ୍ତରିକତା ଓ ଈଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସ । ତେଣୁ ଧନର ଅଭାବ, ଅଭାବ ନୁହେଁ । ମନର ଅଭାବ ଅଭାବ । ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ କାମରେ ଲାଗି ପଡ଼ । ଏହି ସମୟରେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥୁଆ ହୋଇଥିବା ଫୁଲ କୁଣ୍ଡକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି କହିଲେ, ବ୍ରଜବଂଧୁ, ଏକୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ଫୁଲ ଗଛଟିର ପତ୍ର ଓ ଫୁଲ ଶୁଖିଯାଉଛି ଓ ଝଡ଼ି ଯାଉଛି କାହିଁକି ?'' ଅନ୍ୟ କୁଣ୍ଡରେ ତ କାହିଁକି ଏପରି ହେଉ ନାହିଁ । ଉତ୍ତରରେ ବ୍ରଜବଂଧୁ କହିଲେ, ଗଛର ପତ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ସାହାଯ୍ୟରେ ଯେତିକି ପରିମାଣରେ ପାଣି ତ୍ୟାଗ କରୁଛି ସେତିକି ପରିମାଣରେ ଜଳ ଚେର ଗଛକୁ ଯୋଗାଇପାରୁନାହିଁ । ତେଣୁ ଜଳର ଅଭାବ ହେଉଛି । ଯାହା ଫଳରେ ଗଛର ପତ୍ର ଓ ଫୁଲ ଶୁଖି ଯାଉଛି । ଶୁଖିଯିବା ଦ୍ୱାରା ଗଛ ଓ ଫୁଲ ହାଲୁକା ହୋଇ ଝଡ଼ି ପଡୁଛି । ଅନ୍ୟ କୁଣ୍ଡମାନଙ୍କରେ ଗଛର ପତ୍ର ଯେତିକ ଜଳ ବାୟୁ ମଣ୍ଡଳକୁ ପଠାଉଛି, ଚେର ଗଛକୁ ସେତିକି ପରିମାଣରେ ଜଳ ଯୋଗାଇ ଦେଉଅଛି । ତେଣୁ ଉକ୍ତ ଗଛର କିଛି ଅଭାବ ହେଉନାହିଁ, ଯାହାଫଳରେ ଗଛ ଓ ପତ୍ର ସବୁଜ ରହୁଛି । ଉପସ୍ଥିତ ଭଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସାହେବ କହିଲେ ଲେଖିରଖ, ଦେଖିରଖ ଏ ଯୁବକ ଦିନେ ବିଶ୍ୱର ବିଦ୍ୱାନ ମଣ୍ଡଳୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚତମ ସ୍ଥାନର ଅଧିକାରୀ ହେବ ।

କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି :— ୧୯୪୬ ମସିହାରେ ନିଜ ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ମଧ୍ୟ ଇଂରାଜୀ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶିକ୍ଷକତା କଲେ । ଶିକ୍ଷକ ଜୀବନରେ କିପରି ଆଦର୍ଶ ଶିକ୍ଷକ ହେବେ ଓ ଆଦର୍ଶ ଚରିତ୍ରବାନ୍ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଗଢ଼ି ତୋଳିବେ ଏହା ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ

ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା । ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଛାତ୍ର ଅଭିଭାବକ ମାନଙ୍କର ଉଦ୍‌ବେଗ ଜାତ ହେଲା ଭଳି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁନଥିଲେ । ବିଦ୍ୟାଳୟର ସମସ୍ତ କର୍ମ କରିବାକୁ ସେ ସଦା ତତ୍ପର ଥିଲେ । ଏପରିକି ଘଣ୍ଟା ବଜାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ପଶ୍ଚାଦ ପଦ ହେଉନଥିଲେ । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ନମ୍ର ଓ ମଧୁର ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ୧୯୪୬ ମସିହା ଠାରୁ ୧୯୫୦ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ଦୈନିକ ସକାଳ ଓ ସଂଧ୍ୟାବେଳେ ସ୍ୱପ୍ନେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇଗୀତା ପାଠ କରୁଥିଲେ । ଅବସର ଦିନମାନଙ୍କରେ ସେ ମାମୁଁ ଘରକୁ ଯାଉଥିଲେ ଓ ଗୋପାଳଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରି କୀର୍ତ୍ତନରେ ଭାଗ ନେଉଥିଲେ ।

ଶିକ୍ଷକ ତାଲିମ୍ :- ୧୯୫୦ ମସିହାଠାରୁ ୧୯୫୨ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଧାନାଥ ଶିକ୍ଷକ ତାଲିମ୍ ଭବନରେ ଶିକ୍ଷକ ତାଲିମ୍ ନେଇଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ବ୍ରଜବଂଧୁ ନିକଟରେ ଥିବା ଶିବ ମନ୍ଦିରକୁ ନିୟମିତ ଯାଇ ଗୀତାପାଠ କରୁଥିଲେ । ଅବସର ସମୟରେ ଗୋପାଳଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ଆସୁଥିଲେ । ୧୯୯୨ ମସିହାରେ ଶିକ୍ଷକ ତାଲିମ୍ ଭବନରୁ ଉତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବାପରେ ତାଳଚେର ହାଇସ୍କୁଲ ନିମନ୍ତେ ଆସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ମିଳିଲା । ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶିକ୍ଷକତା କରୁଥିବା ସମୟରେ ହୀରାକୁଦ ବନ୍ଧ ଯୋଜନା ହାଇସ୍କୁଲ ନିଯୁକ୍ତି ପତ୍ର ପାଇଁ ସେଠାରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ସେହି ସମୟରେ ପିତା ପୁତ୍ରର ପସନ୍ଦ ଅନୁସାରେ ବୋହୂଟିଏ ଆଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କଲେ । ବ୍ରଜବଂଧୁ ବିବାହ କରିବାର ପକ୍ଷପାତି ନଥିଲେ । ପୁତ୍ରର ବିରୋଧ ଭାବ ପିତା ଓ ମାତାଙ୍କ ମନରେ ଦାରୁଣ ଆଘାତ ଦେଲା । ପିତା ଓ ମାତାଙ୍କ ଆଖିର ଲୁହ ନିକଟରେ ବ୍ରଜବଂଧୁ ହାର ମାନିଲେ । ଗୋପାଳଙ୍କ ଇଚ୍ଛାପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉ, ପ୍ରଭୁ ଗୋପାଳ ହିଁ ମୋର ଭରସା ।

ବିବାହ :— ୧୯୫୩ ମସିହାରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ସବଡ଼ିଭିଜନ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାଟକୁରା ଗ୍ରାମର ଶ୍ରୀ ବଳରାମ ନନ୍ଦୀଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠାକନ୍ୟା ବାସନ୍ତୀ ଦେବୀଙ୍କ ସହିତ ଶୁଭ ପରିଣୟ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ଶଙ୍ଖ, ହୁଳହୁଳିରେ ସ୍ୱରିଆଡ଼େ ଉଚ୍ଛୁଳି ପଡୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ବସିଥାଆନ୍ତି ବେଦନାପୂର୍ଣ୍ଣ ହୃଦୟରେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ବହିଯାଉଥାଏ । ପ୍ରଭୁଗୋପାଳ ପ୍ରଭୁ ଗୋପାଳ କହୁଥାଆନ୍ତି ।

ଅନୁଗୋଳରେ ଶିକ୍ଷକତା:—ବିବାହପରେ ଅନୁଗୁଳ ହାଇସ୍କୁଲକୁ ବଦଳି ହେବାର ଏକ ଆଦେଶ ପତ୍ର ପାଇ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦେଲେ । ଅନୁଗୁଳରେ ଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ସାନ ଭାଇ କୃପାସିନ୍ଧୁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରହି ସ୍କୁଲରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲେ । ସେହିଠାରେ ଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଏକ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନ ଜାତ ହେଲା । ସେ ଭାବିଲେ ଗୋପାଳର ଇଚ୍ଛା । ଗୋପାଳ ତାଙ୍କୁ ସଂସାର ବନ୍ଧନରେ ଅଧିକ ବାନ୍ଧି ପକାଉଛନ୍ତି । ସେ ଗ୍ଭରୋଟି ପୁଅ ଓ ତିନୋଟି ଝିଅର ଜନକ ଥିଲେ ।

ପିତୃବିୟୋଗ :—୧୯୫୫ ମସିହାରେ ବ୍ରଜବଂଧୁଙ୍କର ପିତୃବିୟୋଗ ହେଲା । ଏ ଦାରୁଣ ସମ୍ବାଦ ତାଙ୍କୁ ବିଶେଷ ବିଚଳିତ କଲା । ଏହା ଅକାଳରେ ଏକ ବଜ୍ରପାତ ପରି ବୋଧ ହେଲା । ସେ ଥିଲେ ପିତାଙ୍କର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର । ତେଣୁ ପରିବାରର ଭରଣ ପୋଷଣର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ତାଙ୍କୁ ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସେତେବେଳକୁ ମାସକୁ ଦରମା ୮୮ ଟଙ୍କା । ତେଣୁ ସେ କେତେଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଘରୋଇ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କଲେ ।

ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାଲାଭ :—ଥରେ ଜଣେ ଛାତ୍ର ଅଭିଭାବକ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁଙ୍କ ବସାକୁ ଆସିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଖଟ କିମ୍ବା ଚୌକି ନଥାଏ । ବ୍ରଜବାବୁ ତାଙ୍କୁ ଖଣ୍ଡେ ତାଳପତ୍ର ଚଟେଇରେ ବସିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ଆଲୋଚନା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଗନ୍ତୁକ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ବ୍ରଜବାବୁଙ୍କ ଘର ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ୰ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ ପରିଜା ସାହେବଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳରେ । ଆଗନ୍ତୁକ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ ଆପଣ ଅଧିକ ପାଠ ନ ପଢ଼ିଲେକାହିଁକି ? ସେହି ଦିନଠାରୁ ବ୍ରଜବାବୁ ବହିପତ୍ର ବିଭିନ୍ନ ଛାତ୍ରଙ୍କଠାରୁ ସଂଗ୍ରହ କଲେ । Intermidiate ପରୀକ୍ଷା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ତାହାଙ୍କୁ ସେତେବେଳେ ଆଇ.ଏ. ପରୀକ୍ଷା କୁହାଯାଉଥିଲା । ଗ୍ରୀଷ୍ମଛୁଟି ଅବକାଶ - ୧ମାସ ୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପରୀକ୍ଷା ଦେଲେ । ଘରୋଇ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ସମଗ୍ର ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରି ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ହେଉଛି ୧୯୫୭ ମସିହାର କଥା । ୧୯୫୮ ମସିହାରେ ବି.ଏ. ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ପାସ୍ କଲେ । ୧୯୬୧ ମସିହାରେ B.Ed. ପାସ୍ କଲେ ।

ଅନୁଗୁଳରୁ ତାଳଚେର ହାଇସ୍କୁଲକୁ ବଦଳି :— ବଦଳି ଆଦେଶ ପାଇ ତାଳଚେର ହାଇସ୍କୁଲରେ ଯୋଗଦେଲେ । ସବୁଦିନ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା ଓ ଭାଗବତ ପଢ଼ନ୍ତି । ସେଠାର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଶୁଣାଯାଏ ଯେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ତାଙ୍କର ଚତୁର୍ଥ ଓ ସପ୍ତମ ପିରିୟଡ଼ ଥାଏ, ସେଦିନ ପାଠ ପଢ଼ାଇ ସାରିବାପରେ କଳାପଟାରେ ସେ ନିଜେ ଗୋଟିଏ ଗୀତାର ଶ୍ଳୋକ ଲେଖିଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ତାହା ଲେଖିନେବାକୁ କହନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ତାହା କଣ୍ଠସ୍ଥ କରିବାକୁ କହନ୍ତି । ଅଳ୍ପଦିନ ପାଇଁ ସେ ବି.ଏନ୍ ବିଦ୍ୟାପିଠ,ଆନନ୍ଦପୁରରେ ଶିକ୍ଷକତା କରିଥିଲେ ।

ତାଳଚେରରୁ ଆଠଗଡ଼ ବଦଳି:—ବ୍ରଜବାବୁ ତାଳଚେରରୁ ବଦଳି ହୋଇ ଆଠଗଡ଼ ବିଶ୍ୱନାଥ ବିଦ୍ୟାପୀଠରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦେଲେ । ସେତେବେଳେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଥାଆନ୍ତି ୰ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ଘୋଷ ଅଧିନ ଲେଖକ ସେଠାରେ ଶିକ୍ଷକତା କରୁଥାଏ । ମୁଁ ନିୟମିତ ଭାବେ ଦୈନନ୍ଦିନ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଆସନ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ନମସ୍କାର, ପ୍ରଣାୟାମ, ତ୍ରାଟକ ଇତ୍ୟାଦି ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥାଏ ବ୍ରଜବାବୁ ଓ ମୁଁ ଉଭୟ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅଭ୍ୟାସ କଲୁ । କ୍ରମେ ଉଭୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିବିଡ଼ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ତାଙ୍କର ବାଣୀ ସହିତ ଥିଲା କର୍ମର ସାଦୃଶ୍ୟ । ସେ ଏକ ତପସ୍ୱୀର ଜୀବନଯାପନ କରୁଥିଲେ ।

ଆଠଗଡ଼ରେ ସତସଙ୍ଗ :— ପ୍ରତି ରବିବାର ଦିନ ବ୍ରଜବାବୁ ସତ ସଙ୍ଗର ଆୟୋଜନ କରୁଥିଲେ । ଶିକ୍ଷକ ବନ୍ଧୁ ଓ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସତସଙ୍ଗରେ ଯୋଗଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲେ । ସେ ପ୍ରଥମେ ଗୀତାର ଶ୍ଳୋକରୁ ଆବୃତ୍ତି କରୁଥିଲେ ଓ ମୋତେ ସେହି ଶ୍ଳୋକକୁ ଆବୃତ୍ତି କରିବାକୁ କହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ପ୍ରକଟିତ ହେଉ । ସମସ୍ତେ ଭଲ ମଣିଷ ହୁଅନ୍ତୁ । ସମସ୍ତେ ଗୀତାର ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରନ୍ତୁ ।

ଏକାଦଶୀ ଉପବାସର ମହତ୍ତ୍ୱ :— ସେଦିନ ଥାଏ ଏକାଦଶୀ ତିଥି । ମୋତେ କହିଲେ, ଏକାଦଶୀ କରୁଛ, କର । ହରିଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ନିମନ୍ତେ

ଯେତେପ୍ରକାର ବ୍ରତ ଅଛି, ଏକାଦଶୀ ବ୍ରତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟେ । ଏହା ଅନନ୍ତ ଫଳ ପ୍ରଦାନ କରେ । କି ଗୃହସ୍ଥ, କି ବୈରାଗୀ ସମସ୍ତେ ଏହି ବ୍ରତ କରିପାରିବେ । କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମୋତେ କହିଲେ ତୁ ଆଜିଠାରୁ ମୋତେ ଭାଇ ବୋଲି ଡାକିବୁ । ସେହିଦିନଠାରୁ ମୁଁ ଭାଇ ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରିଆସୁଛି ।

ଆଠଗଡ଼ ହାଇସ୍କୁଲରୁ କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲକୁ ବଦଳି :— ଆମେ ଦୁହେଁ ଦୁଇ ଭାଇପରି ଚଳୁଥାଉ । ଦିନେ ଆକସ୍ମିକ ଭାବେ ମୋ ବଦଳି ଆଦେଶ ଆସିଲା କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲକୁ । ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କ ସହ ମୋର ଯେଉଁ ଆତ୍ମୀୟତା ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପରିବେଶକୁ ଛାଡ଼ି ଆସିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉନଥାଏ । ବ୍ରଜ ଭାଇଙ୍କର କଡ଼ା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଯାଅ । ସରକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଅବମାନନା କରାଯାଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦେଲି । ତାର ଠିକ୍ ଏକ ମାସ ପରେ ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କର କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲକୁ ବଦଳି ହେଲା । ସେତେବେଳେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଥାଆନ୍ତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଫକୀରମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ । ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କର ନିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ସରଳ ବ୍ୟବହାରରେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ସହକାରୀ ଓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଆକୃଷ୍ଟ ହେଲେ ।

କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲରେ ସତସଙ୍ଗ :—ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପ୍ରଭାତରୁ ଉଠି ସ୍ନାନ ଶେଷ କରି ଆସନ ଅଭ୍ୟାସ କରୁ । ସେଥିରେ କେତେ ଛାତ୍ର ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି । ପ୍ରତି ରବିବାର ଦିନ ସତ୍‌ସଙ୍ଗ କରାଯାଏ । ସେଥିରେ ଶିକ୍ଷକ ବନ୍ଧୁ, ଛାତ୍ର ଓ ଛାତ୍ର ଅଭିଭାବକମାନଙ୍କୁ ଯୋଗ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ରଜଭାଇ ଅନୁରୋଧ କରନ୍ତି । ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ୍ ଆଲୋଚନା ପରେ ଧ୍ୟାନ ଓ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କରାଯାଏ । ଶେଷରେ ପ୍ରସାଦ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଖରେ ଲାଗି କରାଯାଇ ଯୋଗଦାନ କରିଥିବା ସମସ୍ତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ବିତରଣ କରାଯାଏ । ପ୍ରଥମ ସତସଙ୍ଗରେ ବ୍ରଜଭାଇ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି କହିଲେ, ଚରିତ୍ର ନିଷ୍ଠା ହିଁ ଛାତ୍ର ଜୀବନର ପରମ ଓ ଚରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଜୀବନରେ ଉନ୍ନତି କରିବାକୁ ହେଲେ ନିଦ୍ରା, ତନ୍ଦ୍ରା, ଆଳସ୍ୟ ଓ ସନ୍ଦେହଠାରୁ ସର୍ବଦା ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଛାତ୍ର ଜୀବନର ପ୍ରଧାନ ଶତ୍ରୁ । ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଏବେ ମଧ୍ୟ

ଜୀବିତ ଏହି ପବିତ୍ର ଦେବଭୂମିରେ ଭାରତର ପ୍ରତି ଧୂଳିକଣାରେ କେତେ ମହାପୁରୁଷ ଯୋଗୀ, ଋଷି, ସାଧୁଙ୍କ ପଦରେଣୁ ଲାଗି ପବିତ୍ର ହୋଇଛି । ଏ ଦେଶର ମାଟିରେ ଗଢ଼ିଗଲେ ଜୀବନ ଧନ୍ୟ ହୋଇଯିବ । କେବଳ ମନୁଷ୍ୟତା ଅର୍ଜନ କଲେ ସବୁ ଆପେ ଆପେ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇଯିବ । ଜଗତର ମଙ୍ଗଳ ନିମନ୍ତେ ଆପ୍ରାଣ ପରିଶ୍ରମ କରିଗ୍ଲ । ତା ଦ୍ୱାରା ଏ ଶରୀର ଓ ମନରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରିବ ।

"Start the day with God
End the day with God
Fill the day with God
That is the way to God ."

ସେ ଦିନର ଆଲୋଚନାଟି ବିଶେଷ ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ହୋଇଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଏକ ସତ ସଙ୍ଗରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିଲା ପିତା ଓ ଗୁରୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ କିଏ ? ବ୍ରଜଭାଇ ଏକ ଐତିହାସିକ ଉଦାହରଣ ଦେଇ କହିଲେ, ଆଲେକଜାଣ୍ଡରଙ୍କ ଗୁରୁଥିଲେ ଆରିଷ୍ଟେଟଲ୍ । ଦିନେ ଆଲେ କ୍‌ଜାଣ୍ଡର ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଆନ୍ତି । ସେହି ସମୟରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଗୁରୁ ଆରିଷ୍ଟେଟଲି । ଗୁରୁଙ୍କୁ ଦେଖି ଆଲେକଜାଣ୍ଡର ଯଥୋଚିତ ସମ୍ମାନ କଲେ । ଗୁରୁ କହିଲେ ମୋତେ ଦକ୍ଷିଣା ଦିଅ । ବିନୀତ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ କି ଦକ୍ଷିଣା । ଗୁରୁ କହିଲେ ମୋର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରଟି ଦିଅ ।

What is the difference between father and Teacher ?

ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ Father brings a child from uper planet to the Earth but the teacher sends him up from the Earth to the higher planet. ପିତା ପୁତ୍ରକୁ ସ୍ୱର୍ଗଧାମରୁ ମରଣଶୀଳ ପୃଥିବୀକୁ ଟାଣି ଆଣନ୍ତି ! ମାତ୍ର ଗୁରୁ ପାପପଙ୍କିଳ ବିଶ୍ୱରୁ ଶିଶୁକୁ ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ସ୍ୱର୍ଗ ଧାମକୁ ପ୍ରେରଣ କରନ୍ତି ଓ ଅମରତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ଆଲୋଚନାରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ହେଲେ ।

ଦେବଦୁର୍ଲଭ ଅନୁଭୂତି:— ବ୍ରଜଭାଇ ଓ ମୁଁ ଉଭୟ ଆମ ଉପାସନା କୋଠରୀରେ ବସି ଭଗବାନ୍ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଓ ମା ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ଫଟୋଦୁଇଟି ପାଖରେ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନାରେ ନିମଗ୍ନ ଥାଉ । ବ୍ରଜଭାଇ ପୂଜା କରୁଥାଆନ୍ତି ଭଗବାନ୍ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଫଟୋ, ମୁଁ ପୂଜା କରୁଥାଏ ଦୁର୍ଗତିନାଶିନୀ ମାଆ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ଫଟୋ । ଏହି ସମୟରେ ଏକ ଅଲୌକିକ ଘଟଣା । ଦୁର୍ଗତି ନାଶିନୀ ମା' ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ଫଟୋଟି ମନମୁଗ୍ଧକର ଚନ୍ଦନଚର୍ଚ୍ଚିତ ନୀଳକଳେବର ପୀତବସନ ବନମାଳୀଙ୍କ ଫଟୋରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ମୁଁ ଅପଲକ ନେତ୍ରରେ ଭାବବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ନିର୍ନିମେଷ ନୟନରେ ଚାହିଁଥାଏ ସେ ଫଟୋକୁ । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଗଲେ । ସେ ଫଟୋଟି କୌଣସି ପାର୍ଥିବ ଜଗତର ଫଟୋ ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓରେ ନଥିଲା । ଫଟୋଟି ଉଭେଇଯିବା ପରେ ମୁଁ ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କୁ ଚାହିଁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାରୁ ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ । ଭଗବାନ୍ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ହିଁ ସକଳ ଶକ୍ତିର ଆଧାର । ଭଗବାନ୍ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଉପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ୱାସ ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ଭାବ ରଖି ସମସ୍ତ ଭବରୋଗ ଦୂର ହେବ ।

—o—

କରତାଳ ଓ କରତାଳି

ଶିବାନନ୍ଦ ଆଶ୍ରମରୁ ଫେରିବା ପରେ ପୂର୍ବପରି ପ୍ରତି ରବିବାର ସତ୍‌ସଙ୍ଗ ଆୟୋଜନ କରାଯାଉଥିଲା । ଯୋଗକୁ ସେଦିନ କୀର୍ତ୍ତନ ଦଳ ଆସିଲେ ନାହିଁ । ବଡ଼ଭାଇଙ୍କ ହାତରେ କରତାଳ ଓ ମୋର କରତାଳି । ଏହିପରି ଭାବରେ ସତ୍‌ସଙ୍ଗର ଆୟୋଜନ କରାଗଲା । ଗଣେଶ ପ୍ରାର୍ଥନା, ଗୁରୁସ୍ତୋତ୍ର ତଥା ମହାମନ୍ତ୍ର କୀର୍ତ୍ତନ ସହ ପ୍ରାର୍ଥନା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସବୁଦିନ ପରି ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ୍ ଗୀତାରୁ ଏକ ଶ୍ଳୋକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଗଲା, ଧ୍ୟାନ ଦିଆଗଲା । ବଡ଼ଭାଇଙ୍କ ହାତରେ କରତାଳ ସହିତ ଉପସ୍ଥିତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଓ ମୋ ହାତରେ

କରାତାଳି ହରିକୀର୍ତ୍ତନର ଧ୍ୱନୀ ମିଶି ଏକ ଅପୂର୍ବ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟିକଲା । କୀର୍ତ୍ତନ ପରେ ଜନୈକ ଛାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ସତ୍‌ସଙ୍ଗର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ?

ବଡ଼ଭାଇ କହିଲେ ଥରେ ମୁନୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାରଦ ସାଧୁସଙ୍ଗର ମହିମା ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହେବା ନିମନ୍ତେ କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ରରେ ଶାୟିତ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ କହିଲେ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୌନ ରହୁଛି । ଖୁବ୍ କମ୍ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛି । ତୁମ୍ଭେ ଯାଅ ଗୋଟିଏ ଏଣ୍ଡୁଅକୁ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଗ୍ଚରିବ । ସେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିବ । ସେ ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପର ଅରଣ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ବବୁଲ ଗଛ ଅଛି । ସେ ସେହି ଗଛରେ ରହୁଛି । ନାରଦ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲେ ଏଣ୍ଡୁଅଟି ବବୁଲ ଗଛରେ ବସି ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାରୁଛି । ନାରଦ ଏଣ୍ଡୁଅକୁ ସତ୍‌ସଙ୍ଗରେ କି ଲାଭ ଅଛି ପ୍ରଶ୍ନ ପଗ୍ଚରିଲେ । ଏଣ୍ଡୁଅ କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ କେବଳ ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାରିଲା । ପୁଣି ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଗ୍ଚରନ୍ତେ ଏଣ୍ଡୁଅଟି ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାରିଲା । ପୁଣି ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଗ୍ଚରନ୍ତେ ଏଣ୍ଡୁଅଟି ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗୁରା ବନ୍ଦ କରି ସ୍ଥିର ହୋଇ ବସିରହିଲା । ଏହିପରି ବାରମ୍ବାର ପଗ୍ଚରନ୍ତେ ସେ କିଛି ସମୟ ନୀରବ ନିଷ୍ପନ୍ଦ ହୋଇ ତଳକୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ତାର ପ୍ରାଣବାୟୁ ଉଡ଼ିଗଲା । ନାରଦ ଗଭୀର ଦୁଃଖରେ ଫେରିଆସିଲେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଭୁବନ । ଭଗବାନ ପଗ୍ଚରିଲେ ଉତ୍ତର ମିଳିଲାଟି । ନାରଦ ବହୁ ଦୁଃଖରେ କହିଲେ ଉତ୍ତର ତ ମିଳିଲା ନାହିଁ ବରଂ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଜୀବର ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ହେଲି । ତାର ମୃତ୍ୟୁ ଦୋଷ ମୋତେ ଲାଗୁହେଲା । ଭଗବାନ କହିଲେ, ଏଣ୍ଡୁଅର ମୃତ୍ୟୁ ସମୟ ଆସିଲା ସେ ଗ୍ଚଲିଗଲା । ତୁମ୍ଭେ କାହିଁକି ତାର ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ହେବ । ତୁମ୍ଭେ ଯାଅ ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପରେ ଗୋଟିଏ ଆମ୍ରକାନନ ଅଛି । ସେଠାରେ ହୀରାମନ ନାମକ ଏକ ଶୁକ ପକ୍ଷୀ ବାସ କରୁଛି । ତାକୁ ପଗ୍ଚର ସେ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରଶ୍ନର ସଠିକ ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିବ । ନାରଦ ଯାଇ ଠିକଣା ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ ଶୁକପକ୍ଷୀଟିକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । ପକ୍ଷୀଟି ନାରଦଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନଦେଇ କେବଳ ଟେଁ ଟେଁ ଶବ୍ଦ କଲା । ନାରଦ ପୁଣି ପଗ୍ଚରନ୍ତେ ଶୁକ ପକ୍ଷୀଟି ନୀରବରେ ବସିରହି ନାରଦଙ୍କୁ ଗ୍ଚହିଁରହିଲା । ନାରଦ ଭାବିଲେ ବୋଧ ହୁଏ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ

ପୁଣି ପଗ୍ୱରନ୍ତେ ଶୁକପକ୍ଷୀଟି କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ତଳକୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା ଓ ମରିଗଲା । ମହର୍ଷି ଫେରିଗଲେ ବହୁ ମନଦୁଃଖରେ । ସମସ୍ତ କଥା ବୈକୁଣ୍ଠ ବିହାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଏହି ଦୁଇଟି ଜୀବର ମୃତ୍ୟୁ ନିମନ୍ତେ ବହୁ ଦୁଃଖ କଲେ । ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଭଗବାନ କହିଲେ କୌଣସି କର୍ମ ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ଅନେକ କଷ୍ଟ ସହିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ପରିଶ୍ରମ କାତର ନହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ଯାଅ ରାଜା ସୁରେଶ୍ୱରଙ୍କ ଘୋଡ଼ାଶାଳରେ ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଘୋଡ଼ା ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରିଛି । ତାର ନାମ ଶ୍ୟାମକର୍ଣ୍ଣ । ସେ ତୁମ୍ଭକୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଦେବ । ନାରଦ ଯାଇ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚି ଘୋଡ଼ା ଛୁଆଟିକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । ମହର୍ଷିଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଶ୍ୟାମକର୍ଣ୍ଣ ଏକ ଲମ୍ଫ ପ୍ରଦାନ କରି ଟଳିପଡ଼ିଲା । ନାରଦଙ୍କ ମନକୁ ପାପ ଛୁଇଁଲା । ସେ ଡରିଗଲେ ଏବଂ ଭାବିଲେ ରାଜା ସୁରେଶ୍ୱର ଘୋଡ଼ା ଛୁଆଟିର ମୃତ୍ୟୁକଥା ଜାଣିଲେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଖରାପ ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ନାରଦ ଯଥାଶୀଘ୍ର ସେ ସ୍ଥାନ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଆସି ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଅଭିଯୋଗ କରି କହିଲେ ଏ ଛୋଟ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନିମନ୍ତେ ତିନିତିନିଟି ଜୀବର ମୃତ୍ୟୁ ଅପରାଧରେ ମୋତେ ଭାଗି କରାଇଲେ ସିନା ଆପଣଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖରୁ ଉତ୍ତର ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଭଗବାନ କହିଲେ ଏଥର ନିଶ୍ଚୟ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇପାରିବ । ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ । ଏବେ ତୁମ୍ଭେ ସାକଲ୍ୟ ଦ୍ୱୀପର ମହାରାଜ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଅ । ତାଙ୍କର ଏକ ସଦ୍ୟଶିଶୁ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଛି । ସେହି ଶିଶୁହିଁ ତୁମ ପ୍ରଶ୍ନର ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତର ଦେବ । ନାରଦ କହିଲେ ସେଠାରେ ଯଦି ଶିଶୁର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଏ ମୋତେ ପ୍ରାଣ ଦଣ୍ଡ ମିଳିବ । ଭଗବାନ କହିଲେ କୌଣସି ଚିନ୍ତା ନକରି ଯାଅ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତଙ୍କ ଦରବାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ନାରଦ । ରାଜା ନିଜେ ପାଛୋଟି ନେଲେ । ଉତ୍ତମ ଆସନ ଦେଲେ । ଆସିବାର ଅଭିପ୍ରାୟ ପଗ୍ୱରିଲେ । ନାରଦ ନବଜାତ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଜାଣି ବିଶେଷ ପ୍ରୀତ ହେଲେ । ନାରଦଙ୍କୁ ରାଜ ଅନ୍ତପୁରକୁ ପଠାଇ ଦେଲେ । ଶିଶୁକୁ ଦେଖି ନାରଦ ବିଶେଷ ଖୁସି ହେଲେ ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ । ଶିଶୁର କାନରେ ଚୁପକରି ପ୍ରଶ୍ନଟି କରିଦେଲେ । ପ୍ରଶ୍ନଟି ଶୁଣି

ଶିଶୁଟି ଜୋରରେ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ନାରଦଙ୍କର ପୂର୍ବ ଭୟ ଅଛି । ''ଯହ ପଳାୟତି ସହ ଯିବତି'' । ଏହି ନ୍ୟାୟରେ ଯଥାଶୀଘ୍ର ସେ ସ୍ଥାନ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ସିଂହଦ୍ୱାରରେ ପହଞ୍ଚି ଗଲେଣି । ଏହି ସମୟରେ ଜଣେ ପ୍ରହରୀ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଆସି ବାଟ ଓଗାଳିଲେ । ମହାରଜ ଡାକୁଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ । ନାରଦ ଭୟଭୀତ ହେଲେ । ରାଜା ଡାକୁଛନ୍ତି ଫେରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ରାଜାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କଲେ ରାଜାଙ୍କଠାରୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ନବଜାତ ଶିଶୁଟି କଥା କହୁଛି । ନାରଦଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଛନ୍ନ ହେଉଛି । ମହର୍ଷି ଅନ୍ତପୁରକୁ ଗଲେ । ଶିଶୁଟି କହିଲା ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନଟି ଆଉଥରେ କୁହନ୍ତୁ । ନାରଦ ଆଉଥରେ ପ୍ରଶ୍ନଟି କହିଲେ । ଶିଶୁଟି କହିଲେ ଆପଣ ସର୍ବଜ୍ଞ, ତ୍ରିକାଳଦର୍ଶୀ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କ'ଣ କହିବି । ମୁଁ ସେହି ଏଣ୍ଡୁଅ । ଆପଣ ଯାହାକୁ ପ୍ରଥମେ ଦର୍ଶନ ଦେଇଥିଲେ । କର୍ମ ଅନୁସାରେ କଣ୍ଟକ ବନରେ ରହି ବହୁ କଷ୍ଟ ପାଉଥିଲି । ଆପଣଙ୍କ ଦର୍ଶନରେ ମୁକ୍ତି ଲାଭ କରି ଆମ୍ର କାନନରେ ଶୁକପକ୍ଷୀ ରୂପେ ଜନ୍ମଲାଭ କଲି, ଆପଣଙ୍କର ଦର୍ଶନ ଲାଭ କରି ପକ୍ଷୀ ଜନ୍ମରୁ ମୁକ୍ତିପାଇ ରାଜା ସୁରେଶ୍ୱରଙ୍କ ଘୋଡ଼ାଶାଳରେ ଘୋଡ଼ାଶାବକ ରୂପେ ଜନ୍ମ ନେଲି । ସେଠାରେ ଆପଣଙ୍କର ପୁନର୍ବାର ଦର୍ଶନ ଲାଭ କରି କୃତାର୍ଥ ହେଲି । ପଶୁ ଜନ୍ମରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି ମାନବ ରୂପରେ କୁଳୀନ ରାଜବଂଶରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କଲି । ଏହି ରାଜବଂଶରେ ଜନ୍ମଲାଭ କରି ପୁନର୍ବାର ଆପଣଙ୍କ ଦର୍ଶନ ଲାଭ କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଅର୍ଜନ କଲି । ଆପଣ ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ୍ତୁ ମୁଁ ଏହି ଜନ୍ମରେ ଏପରି କର୍ମ କରେ ଯାହାକି ମୋତେ ଜନ୍ମମୃତ୍ୟୁର ଚକ୍ରରୁ ରକ୍ଷା ମିଳୁ । ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ନାରଦ ସମସ୍ତ କଥା କହି ବିଦାୟ ନେଲେ ।

''ଉତ୍ତମ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗ ଯାର ସେ କରେ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟଭାର''
''ହୀନ ସଙ୍ଗତେ ହୀନ ଗତି ହସି କହନ୍ତି ଯଦୁପତି ।''
''ଦୁର୍ଜନ ଜନେ ପରିହର, ସର୍ପ ସମାନ ଭୟଙ୍କର ''

ମିଶ୍ରି ସହିତ ପାଣି ମିଶିଲେ ତାହା ସରବତ୍ ହୋଇଯାଏ । ସୁବାସ ପୁଷ୍ପ ସହ ମିଶି ପବନ ସୁବାସିତ ହୁଏ । ଚନ୍ଦନ ସଂପର୍କରେ ଆସି ନିକଟସ୍ଥ

ଗଛ ମଧ୍ୟ ଚନ୍ଦନରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ପଙ୍କରେ ମିଶି ଜଳ ପଙ୍କିଳ ହୋଇଯାଏ । ପଞ୍ଜୁରୀରେ ରହିଥିବା ଶୁଆ ମହତ ଲୋକ ସଂପର୍କରେ ଆସିଲେ ମହତ୍ କଥା ଓ ସଦ୍ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ କିନ୍ତୁ ଯଦି ଗ୍ରେର ତସ୍କର ସମ୍ପର୍କରେ ପକ୍ଷୀଟି ଆସେ ଖରାପ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ । ସେହି ପରି ମଣିଷ ସାଧୁସଙ୍ଗ କଲେ ତାର ବ୍ୟବହାର ଗ୍ରଲିଚଳନ ଆଗ୍ରର ବ୍ୟବହାର, ସାଧୁତା, ସଚ୍ଚୋଟତା ଓ ସଂସାରର କଲ୍ୟାଣ କରିବାର ଭାବନା ଜାଗ୍ରତ ହୁଏ । ମନ, ପ୍ରାଣ, ବୁଦ୍ଧି, ବିବେକ ହୃଦୟ ସବୁ ସାର୍ଥକ ହୋଇଯାଏ । ଭଗବତ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ମନ, ହୃଦୟ ମଧ୍ୟରେ ଆନନ୍ଦର ଫଲଗୁ ପ୍ରବାହିତ ହୁଏ । ରାମକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସଙ୍ଗ ଲାଭ କରି ନରେନ୍ ହେଲେ ବିଶ୍ୱ ବରେଣ୍ୟ ବିବେକାନନ୍ଦ ।

''ସାଧୁ ସଙ୍ଗମ ଜ୍ଞାନ ବଢ଼େ, କର୍ମ ବାସନା ବନ୍ଧ ଛିଡ଼େ
ସାଧୁ ସଙ୍ଗମ ଦୃଢ଼ କରି, ସେ ନାମେ ଜଗତେ ବିହରି
ସନ୍ଥ ସଙ୍ଗମ ନାବେ ବସି, ନିସ୍ତର ଘୋର ଜଳ ରାଶି
ସାଧୁ ସଙ୍ଗମ ଏହି ମତେ, ନିସ୍ତାର ହେବା ଏ ଜଗତେ ।''

ଦିବ୍ୟବିଗ୍ରର ଓ ଦିବ୍ୟ ଭାବନା : ଶୀତଦିନ ସେଦିନ ହୋଇଥାଏ ଥଣ୍ଡା ଓ କୋହଲାପାଗ । ସମୟ ପ୍ରାୟ ଗ୍ରରିଟା ହେବ । ଆମ୍ଭେ ଦୁହେଁ ବିଦ୍ୟାଳୟର ବଗିଗ୍ରରେ ବସି ଗୀତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରୁଛୁ, ଏହି ସମୟରେ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଛୋଟ ଛୁଆଟିକୁ ଧରି ଆସିଲା । କହିଲା ମୋତେ ଖଣ୍ଡେ ଘୋଡ଼ାଇ ହେବାକୁ ଦିଅ ବଡ଼ଭାଇ ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ସେ କମ୍ବଳଟି ତାକୁ ଦେଇଦିଅ । କମ୍ବଳଟି ବାହାରେ ଶୁଖୁଥାଏ । ମୁଁ ରାଜି ହେଲି ନାହିଁ । କାରଣ ତାଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କର ସେହି କମ୍ବଳ ଖଣ୍ଡିକ ମାତ୍ର । ସେମାନେ ତାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ସେ କହିଲେ ଛୋଟ ପିଲା ପେଟପାଇଁ ବାହାରେ ବୁଲୁଛନ୍ତି । ଆମ ପିଲାଙ୍କର ଘରଟିଏ ଅଛି । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ପିଲା ଅପେକ୍ଷା ଏ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିର ଆବଶ୍ୟକତା ବେଶୀ ଏହା କହି ନିଜେ ଉଠି କମ୍ବଳଟିକୁ ଦେଇଦେଲେ । ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ରାଜି ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ କହିଲା ବାବୁ । ମୁଁ ଏହାକୁ ନେଲେ ଲୋକେ ମୋତେ ସନ୍ଦେହ କରିବେ । ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କି ଉତ୍ତର ଦେବି ।

ମୋତେ ଖିଣ୍ଡେ ମୋଟା ଚାଦର ଦିଅ । ବ୍ରଜଭାଇ କହିଲେ ଚାଦର କେଉଠୁ ଆସିବ । ବାଧ୍ୟ କରିବାରୁ ସେ ନେଲା । ମୋତେ ବ୍ରଜଭାଇ କହିବାରୁ ପ୍ରାଚୀର ଆରପଟେ ତାକୁ ମୁଁ ଦେଇ ଆସିଲି । ମୋତେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି କହିଲା ତୁମ ନାମ କ'ଣ ବାବୁ ? ମୁଁ କହିଲି ଫକୀର ବାବୁ । ସେ ଉତ୍ତରରେ କହିଲା ମୋତେ ଯେବେ କିଏ ସନ୍ଦେହ କରେ ତେବେ ତୁମ ନାମଟି କହିଦେବି । ଏହା କହି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ଚାଲିଗଲା ।

ବ୍ରଜଭାଇ ମୋତେ କହିଲେ ଏ ଘଟଣାଟି ସତ୍ୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ କହିବୁ ନାହିଁ ତୋ ଭାଉଜକୁ । କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଗପଟିଏ କହିଲେ । ଜଣେ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଥିଲେ । ସେ ସର୍ବଦା ସତ୍ୟ କଥା କହିଥାଆନ୍ତି ଯେତେ ବିପଦ ପଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କେବେ ମିଥ୍ୟା କହନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ଲୋକମାନେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଭଲପାଆନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ତାଙ୍କ ଆଶ୍ରମର କୁଡ଼ିଆ ବାହାରେ ବସିଛନ୍ତି । ହଠାତ୍ ଏକ ଜଙ୍ଗଲି ବାରାହା ସେହି ବାଟ ଦେଇ ଜଙ୍ଗଲର ବୁଦା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାଣ ବିକଳରେ ଲୁଚିଗଲା । ପରେ ଏକ ଶୀକାରୀ ଆସି ବ୍ରହ୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ବାବା ମୋର ପରିବାର ଓ ମୁଁ ଆଜକୁ ପାଞ୍ଚଦିନ ହେବ ଉପାସ । ଆପଣ କହିପାରିବେ ଜନ୍ତୁଟି ଏ ବାଟରେ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? ସନ୍ୟାସୀ ବଡ଼ ଧର୍ମ ସଂକଟରେ ପଡ଼ି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଯେ ମୋତେ ଏକ ଅଡୁଆ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପକାଅ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଆଖି ଦେଖିଛି ସେ କହିବାକୁ ଅକ୍ଷମ । ଯେଉଁ ପାଟି କହିପାରିବ ତାର ଦେଖିବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ହୃଦୟ ଥିଲା ମହିମାମୟ ଓ କରୁଣାମୟ । ଯେତେବେଳେ ମୁଁ କାହିଁକି ଦେବାଟା ଠିକ୍ ହେଲାନାହିଁ ଓ କେତେକ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ି ବସିଲି । ସେତେବେଳେ ବଡ଼ଭାଇ ମୋତେ କୋମଳ ଓ ଧୀରଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ମନେରଖ ଯେ ଯେଉଁ ହୃଦୟବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବନ୍ତ ପ୍ରାଣୀକୁ ଦୟାର୍ଦ୍ର ହୃଦୟରେ ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ରଦାନ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର ଓ ସୁବିଚାର ଦେଇଥାଆନ୍ତି ତାହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଏ । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ଏ ପ୍ରକାର ବିଚାରଧାରାର ଅବକ୍ଷୟ ଘଟିଛି । ମାନବୀୟ ଚେତନା ନିମ୍ନଗାମୀ ହୋଇ ବହୁତ ତଳକୁ ଖସି ଆସିଛି । ସତ୍ୟ ଶାନ୍ତି ଦୟା

କ୍ଷମା ଭଗବତ୍ ଗୁଣଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇଛି ଆଜିର ମାନବ ଚେତନା । ଦେଏଣ ନେଦଏଣର ଭଉଁରୀ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ୱେଷୀ ମଣିଷ ଉବୁଟୁବୁ ହେଉଛି ଓ ଦେବାର ଆନନ୍ଦକୁ ଭୁଲି ଯାଇ ପାଇବାପରେ ଅଧିକ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଛି । ମୁଁ ଯେତିକି ଦେଲି ସେତିକି କିମ୍ବା ତାଠାରୁ ଅଧିକ କିଛି ପାଇବିତ ? ଏହି ସୀମିତ ବିଗ୍ରହ ବିଚାରକର୍ତ୍ତା ଭଗବାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆମକୁ ଦୂରେଇ ନେଇଛି । ଅଶାନ୍ତ ପାର୍ଥିବ ମନୁଷ୍ୟ ଏହି ବିଭ୍ରାନ୍ତ ଚକ୍ରରେ ଘୁରି ବୁଲିବାରେ ଲାଗିଛି । କିନ୍ତୁ ଏ ମନୁଷ୍ୟ ବୁଝେନା ଯେ ଭଗବାନ ସବୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ସବୁ ଶୁଣୁଛନ୍ତି, ସବୁ ଦେଉଛନ୍ତି, ସବୁ ନେଉଛନ୍ତି । ମୋ ପାଖରେ ଭଗବାନ୍ ସବୁବେଳେ ସବୁ ସମୟରେ ସବୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅଛନ୍ତି । ମୁଁ ଆସିବା ସମୟରେ କିଛି ଆଣି ନଥିଲି । ଯିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ନେବିନାହିଁ । ଆସିଛି ଏକା ଯିବି ଏକା । ମନବୋଧ ଚଉତିଶାରୁ ଉଦାହରଣ ଦେଇ କହିଲେ–

ଗଲେଣି ତୋ ସଙ୍ଗରୁ ଯେତେକ ଜନ
ଗଣ୍ଠିରେ ବାନ୍ଧିନେଲେ କେ କେତେ ଧନରେ
ଘର ବୋଲି ଅର୍ଜିଛୁ ଯେତେ ପଦାର୍ଥ
ଘଟ ଛୁଟିଲେ ତୋତେ ବୋଲିବେ ଭୂତରେ
ଘର ଘରଣୀ ଦେହ କିଳାଉ ଥିବେ
ଘେନି ଜ୍ଞାତି କୁଟୁମ୍ବ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇବେରେ,

ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁଠାରେ ମଧ୍ୟ ବିଗ୍ରହ ଓ କୃତଜ୍ଞତା ଅଛି । ପାଦରେ କଣ୍ଟା ପଶିଥିବା ଅସହ୍ୟଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେଉଥିବା ଏକ ସିଂହ ଗପ ଜାଣିଛ ତ ? ଥରେ ଜଣେ କ୍ରୀତଦାସ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ପଳାଇ ଯାଉଥିଲା । ସେ ଦେଖିଲା ସିଂହ ତା ଆଡ଼କୁ ତାର ପାଦଟିକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଉଛି । କ୍ରୀତଦାସ ଦେଖିଲା ସିଂହର ପାଦରେ ଏକ ମସ୍ତବଡ଼ କଣ୍ଟା ପଶିଛି । ଯାହା ଫଳରେ ସିଂହଟି ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେଉଛି । କ୍ରୀତଦାସ ସିଂହର ପାଦଟିକୁ ଧରି କଣ୍ଟାଟିକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ କାଢ଼ି ଦେଲା । ସେଠାରେ ଆଉ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମାତ୍ର ନରହି କ୍ରୀତଦାସ ପଳାଇ ଯାଉଥିଲା କିଛି ବାଟ ଯିବାପରେ ସେ ଗିରଫ

ହେଲା ତାକୁ ଅଣାଗଲା ରୋମନଗରୀକୁ । ସେଠାରେ ତାକୁ ଆମ୍ଫିଥିଏଟର ଭିତରକୁ ଜବରଦସ୍ତି ଛାଡ଼ି ଦିଆଗଲା । ନିକଟରେ ଧରା ହୋଇଥିବା କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ସିଂହକୁ ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଦିଆଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେ କ୍ଷୁଧାର୍ତ ସିଂହଟି କ୍ରୀତଦାସର କିଛି କ୍ଷତି କଲାନାହିଁ । କ୍ରୀତଦାସ ଏହି ସିଂହଟିର ପାଦରୁ କଣ୍ଟା ବାହାର କରିଥିଲା । ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ତାକୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲା । ତେଣୁ ସେ କ୍ରୀତଦାସର କୌଣସି କ୍ଷତି କରିବାକୁ ଚାହିଁଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଆମକୁ ଭଗବାନ ଯେଉଁ ସବୁ ଅମୂଲ୍ୟ ସଂପଦ ଦେଇଛନ୍ତି, ବିଚାର ବିବେକ ବୁଦ୍ଧି ଆମେ ତାକୁ ଆମର ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିନିଯୋଗ କରିବା ଉଚିତ୍ । ବିଶ୍ୱର ସମସ୍ତ ବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟକର ସେହି ଗୋଟିଏ ଶକ୍ତିର ପ୍ରବାହ ହିଁ ପ୍ରବାହିତ । ସାମାନ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କରି ମୁଁ ବହୁତ ଆନନ୍ଦ ଓ ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରିଥାଏ ଅନ୍ୟର ଆପଦ, ବିପଦ, ରୋଗ ଓ ଶୋକ ସମୟରେ ତା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ତାକୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ମନୁଷ୍ୟର ମନୁଷ୍ୟୋଚିତ କର୍ମ । ଆବଶ୍ୟକ ସମୟରେ ଦୂରେଇ ଯିବା ଦୁର୍ବଳତାର ଚିହ୍ନ । ମୁଁ ସର୍ବଦା ଏହାକୁ ନିନ୍ଦା କରିଥାଏ । ଦୁର୍ବଳତାକୁ ଏକ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ପାପ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ପରିବାରଟି ମୋର ସବୁ କିଛି, ଏପରି କେବେ ମନେ କର ନାହିଁ । ଧର୍ମୋଚିତ, ନ୍ୟାୟ ସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବହାର ଓ ବିଚାର କରିଚାଲ । ଏହା ସୁସମୟ ଓ ଅସମୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

ଅନ୍ୟ ଏକ କାହାଣୀର ଅବତାରଣା କରି କହିଲେ, ଏକଦା ଜଣେ ପଥିକ କଳକଳ ତାନରେ ବହିଯାଉଥିବା ଝରଣାକୁ ପଚାରିଲା । ଝରଣା ! ତୁ ଏତେ ଛୋଟ କିନ୍ତୁ ତୋର ଜଳ କେତେ ମଧୁର କେତେ ତୃପ୍ତି କର ଓ ଆନନ୍ଦଦାୟକ । ଅପର ପକ୍ଷରେ ସାଗର କେତେ ବିଶାଳ କିନ୍ତୁ ଜଳତାର ଲବଣାକ୍ତ ଏହାର ରହସ୍ୟ କଣ ? ବେଗବତୀ ଝରଣାକୁ ଏତେ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ସମୟ କାହିଁ ? ତେବେ ସେ ଏତିକି କହିଲା ଯେ ସାଗରକୁ ପଚାର । ଗର୍ଜନ ତର୍ଜନ କରିଥିବା ସାଗର ପାଖକୁ ଯାଇ ପଥିକ ଏହି ପଶ୍ନଟି ପଚାରିଲା । ସାଗର କହିଲା ପଥିକ ତୁମେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ଶୁଣ । ଝରଣା ଗୋଟିଏ ହାତରେ ନେଉଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଦେଉଛି । ସେ ନିଜ ପାଖରେ କ୍ଷଣକ ପାଇଁ

କିଛି ରଖୁନାହିଁ । ଅନ୍ୟକୁ କିଛି ଦେବାପାଇଁ ଦିନ ଓ ରାତି ଦୌଡୁଛି । ଅପରପକ୍ଷରେ ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ କେବଳ ନେଉଛି । ଟିକିଏ ହେଲେ ବି କିଛି ଦେଉନାହିଁ ଏହି କାରଣରୁ ମୋ ସଞ୍ଚିତ ଜଳ ଲବଣାକ୍ତ । ପଥିକ କହିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ହାତରେ ନେଇ ଅନ୍ୟ ହାତରେ ବଣ୍ଟନ କରେ । ତାର ଜୀବନରେ କେବଳ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ରହିଛି । କେବଳ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିବା ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବନ ନୀରସ ହୋଇ ରହିଯାଏ । ଗୋଟିଏ କଥା ଅଛି ଚଲ୍‌ତି ସାଧୁ ଘୁମ୍‌ତେ ପାନି । ଏହା ହେଉଛି ଉତ୍ତମ ।

Thinking well is wise, Doing well is better, being well is wisest and best of all, ତଥାପି ଏତେ କହିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତୋ ଭିତରେ ଅଶାନ୍ତି ଅସନ୍ତୋଷ ଟିକେ ରହିଯାଉଛି । ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ପରି ସମସ୍ତ କର୍ମରେ ଅଶାନ୍ତି ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ ନକରି କର୍ଣ୍ଣଙ୍କ ପରି ଦାନ କରି ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରିବା ଉଚିତ । ତାପରେ କହିଲେ ଲାଭ କ୍ଷତି ଦେଏଣ ନେଏଣର କଥା ଟିକେ ଚିନ୍ତା କର । ଲାଭ ହେଉଥିଲେ ଲୋଭ ବଢୁଥାଏ । ସୁଅ ବଢୁଥିଲେ ଝର ଗଡୁଥାଏ । ସୁଅ କମିଗଲେ ଝରନ ଝରଇ । ଏ ବିଷୟଟି ଚିନ୍ତାକର । ମିଶାଣ ଫେଡାଣରେ ଦୁନିଆଁ ଚଳେ ନାହିଁ । ମନେକର ତୁମ ପାଖରେ ଦୁଇ ଅଛି ତୁମେ ଆଉ ଏକ ଆଣି ସେଥିରେ ମିଶାଇଲେ ହେଲା ତିନି । ପୁଣି ମନେକର ତୁମପାଖରେ ଦୁଇ ଅଛି, ସେଥିରୁ ଏକ ବିୟୋଗ କଲ ରହିଲା ଏକ । ଏ ମିଶାଣ ଫେଡ଼ାଣରେ ଧନ୍ଦି ନହୋଇ କେବଳ ଦୁଇଡ଼ାହାଣରେ ଏକ ଲେଖି ଦିଅ । ତେବେ କେତେ ଉପକୃତ ହେଲ ଦେଖିଲ । ତେଣୁ ଲାଭକ୍ଷତିର ଗୋଲକଧନ୍ଦାରେ ଧନ୍ଦି ନହୋଇ କେବଳ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ସହିତ ଜୀବାତ୍ମାକୁ ଯୋଗ କରିବାର ସୂତ୍ରକୁ ଅନୁସରଣ କରିଚାଲ ।

ଅନନ୍ତ କାଳ ବକ୍ଷରେ ଏକ କାଳ୍ପନିକ ରେଖା ଟଣାଯାଉ । ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମାନବ । ଆମର ଡାହାଣ ପାଦ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଓ ବାମପାଦ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର କାଳ ବକ୍ଷରେ ପାଦ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି । ଆମେ ଉନ୍ନତି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉପରକୁ ଚାହିଁବା ଉଚିତ । ଆମ୍ଭେମାନେ

ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପରକୁ ନଗ୍ୱହିଁ ତଳକୁ ଗ୍ୱହୁଁଛୁ । ମନ, ବିଗ୍ୱର, ଚିନ୍ତାଚେତନା ବିବେକ ନିମ୍ନଗାମୀ ହୋଇଯାଉଛି । ଫଳରେ କେତେବେଳେ ହେଲେ ବିଭୁଚିନ୍ତନ, ବିଭୁନାମ କୀର୍ତ୍ତନ ଇତ୍ୟାଦି ସତ୍‌କର୍ମରେ ମନ ଲାଗୁନାହିଁ । ମନକୁ ବାହାଁରେଇ ଆମେ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ନାଟକ ଟିଭି ଇତ୍ୟାଦି ଦେଖୁଛୁ । ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ, ସ୍ତ୍ରୀ ପୁତ୍ର ସାଙ୍ଗସାଥୀମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ରହି ହସ ଖୁସି, ଖେଳକୌତୁକ ଓ ଆନନ୍ଦଉତ୍ସବରେ ମାତିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛୁ । ଆମେ ଜାଣିପାରୁନାହୁଁ ଯେ ସେହି କ୍ଷଣିକ ସୁଖ ବା ଆନନ୍ଦର ଅନ୍ତରାଳରେ ଲୁଚି ରହିଛି ମହାକାଳରୂପୀ ''ଜୀବନ ଯନ୍ତ୍ରଣା'' । ସେହି ଭୌତିକ ସୁଖକୁ ପାଇବାର ଗତିପଥରେ ଯଦି କିଛି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଦେଖା ଦିଏ, ସେତିକିବେଳେ ଆମ ମନ ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ ତୁଲ୍ୟ ଗର୍ଜନ କରିଉଠେ । ମନ ପ୍ରତିହିଂସା ପରାୟଣ ହୋଇ ଆଶଙ୍କା ଭୟ ଓ ବିଷାଦର ଶିକାର ହୁଏ । ଫଳରେ ସାରାଜୀବନ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦାୟକ ହୋଇଯାଏ । ଜୀବନର ଶେଷ ସମୟରେ ମନରୁ ଦୁଶ୍ଚିନ୍ତା, କୁଚିନ୍ତା, ଆଶଙ୍କା ଭୟ ବିଷାଦ ଇତ୍ୟାଦି ଦୂର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଶତ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଛାଡ଼ି ଯାଏ ନାହିଁ । ଜୀବନ ଦୀପ ଲିଭିଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବାତ୍ମା ଚିର ଆନନ୍ଦ ଚିରଶାନ୍ତି ଚିରତୃପ୍ତି ପାଇପାରେ ନାହିଁ । ତାହେଲେ କ'ଣ ଏହିପରି ଭାବରେ ଏ ମାନବ ଜନ୍ମ ହା ହୁତାଶ ଭୟ ବିଷାଦ ମଧ୍ୟରେ କଟିଯିବ ? ସେଥିରୁ ପରିତ୍ରାଣ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ କ'ଣ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପନ୍ଥା ନାହିଁ ? ହଁ ଅଛି । ତାହା ହେଉଛି ଧୀର ସ୍ଥିର ଭାବରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସହିତ ଚିତ୍ତକୁ ସଂଯତ କରି ଭଗବାନଙ୍କ ପଦ୍ମପାଦରେ ମନ, ବଚନ, କର୍ମକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ କର । ମନ, ବଚନ, କର୍ମ ଯେପରି ଏକ ସରଳ ରେଖାରେ ରହନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେମାନେ ଯେପରି ସରଳରେଖାରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ନ ହୁଅନ୍ତି ସେଥିପାଇଁ ସର୍ବଦା ସତତ ଯତ୍ନଶୀଳ ହୁଅ । ଜୀବନରେ ଦେବତ୍ୱ ଲାଭ କରିବ ଜୀବନରେ ମଳୟ ମରୁତ ବହିବ ।

ବୁଣିବା ଓ କାଟିବାର ଏକ ଉଦାହାଣ ଦେଇ କହିଲେ, ତୁମ ପାଖରେ ଯାହା କିଛି ସଦ୍‌ଗୁଣରୂପୀ ବିହନ ଅଛି ତାହା ଶ୍ରଦ୍ଧା ବିଶ୍ୱାସ ଓ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ବୁଣିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କର ତାହା ଶତଗୁଣରେ ଅମଳ ହୋଇ ଫେରିଆସିବ ।

ଏହା ହେଉଛି ରୁଦ୍ଧି ଓ ସିଦ୍ଧି ମିଳିବାର ଉପାୟ ଏଭଳି ମୂଲ୍ୟବାନ ଉପଲବ୍ଧି କେବେ କାହାକୁ ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ମିଳେ ନାହିଁ । ବୁଣିଥିବା କୃଷକଟି ହିଁ କାଟିବାକୁ ଯାଏ ଠିକ୍ ସେହିପରି ତୁମକୁ କାଟିବାକୁ ବୁଣିବାକୁ ହେବ ।

ଏଣେ ତୁ ଦେଇଥିଲେ ତେଣେ ପାଇବୁ
ଅଣ ନିଶ୍ୱାସୀ ବେଳେ କି ଘେନି ଯିବୁ ।।

As you so. So shall you reap ଦେଇଥିଲେ ପାଇ, ବୁଣିଥିଲେ ଦାୟି । ପଡ଼ିଆ ଜମିରେ ଗୋଧନ ଚରାଇ । Happiness depends on what you can give not on what you can get. ତୁମ ପାଖରେ ଥିବା ଶ୍ରମ , ଶରୀର ସମୟ ନିଜର ସମସ୍ତ କିଛି ଚିନ୍ତା ଚେତନାକୁ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ କର । ତାଙ୍କର କ୍ଷେତରେ ସେହି ବୀଜକୁ ବୁଣ । ତାହା ଶତଗୁଣରେ ବିକଶିତ ହୋଇ ତୁମ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିବ ।

ଏ ଜନ୍ମରେ ହେଉ ବା ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ ହେଉ ତୁମେ ଅର୍ଜନ କରିଥିବା ହେଉ କିମ୍ବା ପିତୃ ଅର୍ଜିତ ହେଉ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ସୂତ୍ରରେ ପାଇଥିବା ହେଉ ଏ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଧନକୁ ଭଗବାନଙ୍କ କ୍ଷେତରେ ବୁଣ, ତାହା ଶତ ଗୁଣରେ ତୁମ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିବ । ଦେବା ଓ ବୁଣିବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସ୍ନେହ ଆନ୍ତରିକତା ଓ ନିଷ୍ଠା ନଥିଲେ ଦେଇଥିବା ବୁଣିଥିବା ପଦାର୍ଥ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ଉଦାହାରଣ ସ୍ୱରୂପ ପଥର ଉପରେ ବିହନ ପକାଇଲେ ସେଗୁଡ଼ିକ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ମନକୁ ସ୍ୱତଃ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସେ ପରମାନନ୍ଦ କେଉଁଠାରେ ନିହିତ ଏବଂ ତାହା ଲାଭ କରିବାର ପଥ କିଏ ? ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରାଚୀନ ବ୍ୟାସ ମୁନୀଙ୍କ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ''ଏକାଦଶ ତତ୍ତ୍ୱ''ରେ ନିହିତ ଅଭ୍ରାନ୍ତ ଉପଦେଶାବଳୀ ମନକୁ ଆସେ ।

ତର୍କୋ ଅପ୍ରତିଷ୍ଠ ଶ୍ରୁତୟ୍ ବିଭିନ୍ନା
ନାସା ବୃଷି ଯତ ମତ ନଭିନ୍ନା
ଧର୍ମସ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱମ୍ ନିହିତମ୍ ଗୁହାୟମ୍ ।
ମହାଜନ ଯେନଃ ଗତଃ ସପନ୍ଥାଃ ।।

ତେଣୁ ମହାଜନ ବା ସାଧୁ ସନ୍ଥମାନେ ଯେଉଁ ପଥରେ ପଥିକ ହୋଇଛନ୍ତି ତାହାହିଁ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ପଥ । ସେ ଭାବରେ ଜୀବନଯାପନ କରିବା ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଓ ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଚଳିତ ବିଭ୍ରାନ୍ତ ମାନବ ଜାତି

ନିମନ୍ତେ ଏହାହିଁ ଅଭ୍ରାନ୍ତ ଉପଦେଶ । ଯେ କୌଣସି ଯୁଗ, ଯେ କୌଣସି ଦେଶ, ଯେ କୌଣସି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସାଧୁ ସନ୍ଥମାନେ ହୁଅନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି ? ସେମାନଙ୍କର ମହାନ୍ ପ୍ରେରଣାବଳୀ ଓ ଗୁଣାବଳୀ ଅନୁସରଣୀୟ ଓ ଅନୁକରଣୀୟ । ବାହ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଅର୍ଥହୀନ ଓ ଅସାମାଜିକ ବୋଧ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାର ଅନ୍ତରାଳରେ ମହତ୍ ପ୍ରେରଣା ଆତ୍ମଗୋପନ କରିଥାଏ । ଏହି ପଥରେ ଅନୁସରଣୀୟ ଜୀବନ ନୂତନ, ନୂତନ ପନ୍ଥା ଓ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ସର୍ବଦା ତତ୍ପର ହୋଇ ଜୀବନର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ବୁଝି-ପାରିଥାଏ ।

କର୍ଣ୍ଣରେ ଗୁଞ୍ଜରଣ ସୃଷ୍ଟି କରେ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଡାକରା : ବଡ଼ଭାଇ ଥାଆନ୍ତି କୁଜଙ୍ଗରେ । ଚାକିରୀ କରୁଥାଆନ୍ତି । ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛୁଟି ହୋଇଯାଇଥାଏ । ସରକାରୀ ବାସ ଭବନରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ରହୁଥାଆନ୍ତି । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ପଶ୍ଚିମୁଣ୍ଡାଇ ଜିଲ୍ଲାରେ ସବ୍ ଇନସ୍‌ପେକ୍ଟର ଚାକିରୀ କରୁଥାଏ । ପ୍ରାୟ ଅଧିକାଂଶ ରବିବାର ଘରକୁ ଆସୁଥାଏ । ବାଟରେ ବଡ଼ଭାଇଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରି ଫେରେ । ବେଳେବେଳେ ତାଙ୍କ ବସାରେ ରହିଯାଏ । ଦିନେ ରବିବାର ପ୍ରାୟ ୧ଟା ବେଳେ ମୁଁ ପହଞ୍ଚିଲି । ମୋତେ ଦେଖି ବଡ଼ଭାଇ ବିଶେଷ ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ କଣ ଫକୀର ବାବୁ ଆସିଗଲ । ଆମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ ତୁମ୍ଭ ଆସିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁଛୁ । ଆସ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କରିବା । ଏହା କହି ତାଙ୍କର ଅମୃତ ବୋଳା ଦୁଇଟି ପାପୁଲିରେ ମୋ ପିଠିକୁ ଆପୁଡ଼ାଇ ଦେଲେ । ଅମୃତମୟ ଆଦର ଓ ସ୍ନେହମୟ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ କୃଷ୍ଣଙ୍କର କୃପା ସର୍ବଦା ଅଛି । ତୁମ୍ଭେ ବିବ୍ରତ ହେବ ନାହିଁ ।

ଭାଉଜ ପ୍ରସାଦ ବାଢ଼ିଦେଲେ । ପିଲାମାନଙ୍କ ସହ ଆମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ ଭୋଜନ କଲୁ । ଭାତ, ଡାଲମା ଘିଅରେ ଭଘରା ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ତୁଳସୀ ପଡ଼ିଥାଏ । ସେ ଭୋଜନ କେତେ ତୃପ୍ତିକର, ଭୋଜନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ହିଁ ଅନୁଭବ କରିପାରିବ । କହିଲେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଅନେକ କଥା କହିବାର ଅଛି । ତୁମ୍ଭେ ଆସନ ପ୍ରାଣାୟମ ଓ ତ୍ରାଟକ ସହିତ ନିୟମିତ ଭାବରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛଟି ? ପ୍ରାର୍ଥନା ନିଶ୍ଚୟ କରିବ । ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ କେବେ ତ୍ୟାଗ କରିବ ନାହିଁ । ପ୍ରାର୍ଥନା

ହେଉଛି ଆତ୍ମାର ଖାଦ୍ୟ । ମନ ମଧ୍ୟରେ ଯାହା କିଛି ଆବର୍ଜନା ଥାଏ । ତାହାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଧୌତ କରିଦିଏ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କର । ସେଥିରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ତୁମ୍ଭର ବନ୍ଧୁବର୍ଗଙ୍କୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କର । Prayer washes away from the heart the dust of everyday life. If you will pray five minutes daily it will raise to little higher and higher and nearer to God.

ତୁମ୍ଭ ଚାରିପାଖରେ ଶୁଦ୍ଧ ଓ ପବିତ୍ରତାର ଏକ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଘେରି ରହିବ । ମନକୁ ଧର୍ମ ଆଡ଼କୁ ଓ ପବିତ୍ରତା ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇନେବ । ବିଶ୍ୱାସକୁ ଅଧିକ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରିବ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଧ ଜ୍ଞାନ ବଢ଼ିବ । ଫଳରେ ଭଗବାନଙ୍କର କରୁଣା ମିଳିବ । ପ୍ରାର୍ଥନା ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧପୂତ କରି ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ନେଇଯିବ । ତୁମ୍ଭ ମନରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ନାମ ଓ ରୂପ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଭକ୍ତି ଜାତ ହେବ ।

''ଶକ୍ତି ନାହିଁ ବଡ କାହାରି ଜଗତେ
ନିୟତିକୁ ନେବ ନିଜ ଇଚ୍ଛାମତେ ।''

ତୁମ୍ଭେ ଯେତେବେଳେ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଭଲପାଅ ତାଙ୍କ କଥାମାନ । ତାଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉପଦେଶ ସବୁ ଭଗବତ ଗୀତାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଛି । ତାଙ୍କ ନାମକୁ ତୁଣ୍ଡରେ, ରୂପକୁ ନୟନରେ ଗୁଣକୁ କର୍ଣ୍ଣରେ, କର୍ମକୁ ଅତି ନିଷ୍ଠାର ସହ ହସ୍ତରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଆନ୍ତରିକତା ସହିତ କରିଚାଲ । ତୁମେ ଦେଖିବ ଆଶା ଓ ଅହଂଭାବ ନାମଧାରୀ ରାକ୍ଷସ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇବେ । The devil never tempted a man whom he found judiciousluy employed. Utilise every movement of your life will remember that death is awaiting at every movement never fail to fulfil your duty never pul off till tomorrow what you can do to day.

ହସି ହସି କହିଲେ ଫକୀରବାବୁ ମୁଁ ଏକ ସୁନ୍ଦର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲି (ରାତ୍ରିରେ ଶୟନ କରୁଥିବା ସମୟରେ କେତେକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛନ୍ତି) ବିନା ଯାନରେ ଆକାଶରେ ଉଡୁଛି । ଆକାଶ ଯାନରେ ଆକାଶରେ ଉଡୁଛି । ପୁଷ୍ପ ବଗିଚାରେ ସୁଗନ୍ଧିତ ପୁଷ୍ପ ଚୟନ କରୁଛି । ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ମତରେ ଏସବୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଚଳନ୍ତି ଜୀବନ ନାଟକରେ ଆଣିଥାଏ ପରିସମାପ୍ତି ଓ ନିତ୍ୟନୂତନ ଜୀବନର

ପୂର୍ବ ସୂଚନା । ଏସବୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି ମୁଁ ବିସ୍ମିତ ହେଉଥାଏ । ଚକିତ ହେଉଥାଏ ମଧ୍ୟ । ଯେତେବେଳେ ଦେଖୁଥାଏ ରାଜପୁତ୍ର ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ତାଙ୍କ ସାରଥୀଙ୍କ ସହିତ ଉଦ୍ୟାନ ଭ୍ରମଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯିବା ସମୟରେ ପଥରେ ଏକ ଅସହାୟ ଦୁର୍ବଳକାୟ ବୃଦ୍ଧ ପଥିକକୁ ଦେଖି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କହୁଛନ୍ତି ଏହି ବୃଦ୍ଧ ଦିନେ ବଳିଷ୍ଠ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ, ସୁନ୍ଦର ସୁଗଠିତ ଯୁବକ ଥିଲା । ଆଜି ସେହି ଅସହାୟ କ୍ଷଣକାୟ ନିଃସହାୟ, ଅସମର୍ଥ ଓ ବୃଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ଅବସ୍ଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷକୁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଭୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିନ ଅନ୍ୟ ଏକ ରୋଗୀକୁ ଦେଖି ସାରଥୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । ସାରଥୀ ସନ୍ଦେହ ମୋଚନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହୁଛନ୍ତି । ଏ ଶରୀର ରୋଗର ଘର । ସମୟକ୍ରମେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଏ ରୋଗ କ୍ଲେଶ ଭୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିନ ଏକ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶବକୁ ଦେଖି ସାରଥୀ ଠାରୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ମୃତ୍ୟୁର ଅଧିନ । ସଂସାର ମରଣଶୀଳ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିନ ଏକ ସନ୍ୟାସୀଙ୍କୁ ଦେଖି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାରଥୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରନ୍ତେ ସାରଥୀ କହିଲେ ଏ ସଂସାର କ୍ଷଣିକ କ୍ଷଣ ଭଙ୍ଗୁର, ଅନିତ୍ୟ ଓ ଦୁଃଖରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି ଅନିତ୍ୟ ଜୀବନକୁ ତ୍ୟାଗକରି ସେ ସନ୍ୟାସୀ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟ ମୁଁ ଦେଖୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ ସତେ ଯେପରି ମୋ କାନର ଅତି ନିକଟରେ ସେହି ନୀରବତା ଭିତର କହିଯାଉଛି ।

ମର୍ତ୍ତ ମଣ୍ଡଳେ ଦେହ ବହି ଦେବତା ହେଲେ ବି ମରଇ
କେହି ରହି ନାହିଁ ରହିବେ ନାହିଁଟି ଭବରଙ୍ଗ ଭୂମିତଳେ
ସର୍ବେ ନିଜ ନିଜ ଅଭିନୟ ସାରି ବାହୁଡ଼ିବେ କାଳ ବଳେ ।
ମା କୁରୁ ଧନଜନ, ଯୌବନ ଗର୍ବମ୍
ହରତି ନିମେଷାତ୍ କାଳ ସର୍ବମ୍
ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ପଡ଼ି କାନ୍ଦି ଲୋଡ଼ୁ ଦୁଧ ଥୋଡ଼ା
ଗଲାବେଳେ ଛଅ ଖଣ୍ଡ କାଠ ଲୋଡ଼ା

ଭଙ୍ଗିବାର ତାକୁ ନୁହେଁଟି ସହଜ
ନିଖାରି ନିଖାରି ଦେଖେ ସେ କାଗଜ
ସୁଖ ବୋଲି ଯାହା ଜନ ନେତ୍ରେ ଦିଶେ
ହାତୁ ଆସେ ହାତେ ପଡ଼ିବା ପାଇଁସେ ।
ବସ୍ତୁ ନୁହଁଇଟି ସେ ଅଟଇ ଧୂମ
ଅନ୍ୟ ନାମ ତାର ଆକାଶ କୁସୁମ
ମୁକୁଟ ମଣ୍ଡିତ ରାଜଶିର ନୁହଁଇ ଶାନ୍ତି ଆସ୍ପଦ
ଆଶଙ୍କା ଭୟ ବିପଦ
ନିରନ୍ତର ରାଜମନ କରଇ ଅସ୍ଥିର
ଆଜି ଯେ ରାଜେନ୍ଦ୍ରାସନେ କାଲି ସେ ଫକୀର
ଦେହର ସଙ୍ଗେ ମୃତ୍ୟୁ ଜାତ, ନାହିଁ ଯେ ଏହାର ଉଦନ୍ତ,
ବାଳକ ବୃଦ୍ଧ ଯେ ତରୁଣ, ଅବଶ୍ୟ ହୋଇବ ମରଣ ।"

ହରେ କୃଷ୍ଣ ହରେକୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ହରେ ହରେ
ହରେରାମ ହରେରାମ ରାମ ରାମ ହରେ ହରେ ॥

କର୍ଣ୍ଣ କୋହରରେ ଗୁଞ୍ଜରିତ ହେଲା ସନ୍ୟାସୀ ଜୀବନ ହିଁ ମାନବକୁ ମାଧବଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦେବାରେ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତି ତାଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣ କୋହରରେ ଗୁଞ୍ଜରଣ ସୃଷ୍ଟି କଲା ଯେଉଁ ମନୁଷ୍ୟ ମନରେ ବୈରାଗ୍ୟ ଜନ୍ମିବ ସେହିଦିନ ସେ ସଂସାର ତ୍ୟାଗ କରିବା ଉଚିତ୍ । ତେଣୁ ମୋତେ ଆଉ ଡେରି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରେ ମୋତେ ଗୃହତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ସ୍ୱପ୍ନ ମୋ ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଡାକରା । ଏହି ଡାକରାରେ ମୋତେ କିଏ କହୁଛି ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଶୀଘ୍ର ଗୃହତ୍ୟାଗ କରି ଚ୍ଲିଆସ । ଭୟ କର ନାହିଁ । ବିନା ଯତ୍ନରେ ରତ୍ନ ମିଳେ ନାହିଁ । ବିନା ତାରରେ ବୀଣା ବାଜେ ନାହିଁ । ବିନା ଚକରେ ଗାଡ଼ି ଚ୍ଲେ ନାହିଁ, ବିନା ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ବିନା ଭକ୍ତି, ବିନା ନିଷ୍ଠାରେ ଜୀବନରଥ ଆଗେଇ ପାରେ ନାହିଁ । ସାଧନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସାଧନ ବିନା ପାଖକୁ ଆସୁଥିବା ସିଦ୍ଧି ଦୂରେଇ ଯାଏ । ତେଣୁ ମୋତେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଋଷିକେଶ ଯାତ୍ରା

ସେଦିନ ଥିଲା ୭.୨.୧୯୭୧ ମସିହା ବ୍ରଜଭାଇ କହିଲେ ଋଷିକେଶ ଗ୍ଚଲ । ଶିବାନନ୍ଦଜୀଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ରହି ବିଭିନ୍ନ ତୀର୍ଥ, ସାଧୁସନ୍ଥମାନଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବା, ବହୁ ତପସ୍ୟା, ବହୁଭାଗ୍ୟ, ବହୁସାଧନା ବଳରେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ତୀର୍ଥ ଦର୍ଶନ ଓ ସାଧୁଦର୍ଶନର ଯୋଗ ମିଳିଥାଏ । ଧନଧାନ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟତା ଶୂନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଦିନକୁ ଦିନ ଆତ୍ମହତ୍ୟାକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଛି । ୧୫।୨।୭୧ ମସିହାରେ ଋଷିକେଶ ଯାତ୍ରାକଲୁ । ଯିବା ସମୟରେ କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷକବଂଧୁ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ କିଛି ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ହରଦ୍ୱାରରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ଏହା ଏକ ତୀର୍ଥସ୍ଥାନ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ମହାବିଷୁବ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଦିନ ଏକ ବଡ଼ ମେଳା ହୁଏ । ପ୍ରତି ଦଶବର୍ଷରେ ଥରେ କୁମ୍ଭମେଳା ହୁଏ । ବହୁ ସାଧୁ, ସନ୍ଥମାନଙ୍କର ସମାଗମ ହୁଏ । କପିଳ ମୁନିଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ଗଲୁ । ତାପରେ ଶିବାନନ୍ଦଜୀଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ଅତିଥି ଓ ଆଗନ୍ତୁକମାନଙ୍କ କଥା ବୁଝିବାକୁ ଜଣେ ସାଧୁଥାଆନ୍ତି । ସେ ଆମର ସମସ୍ତ ସୁବିଧା କରିଦେଲେ । ଆମର ଠିକଣା ଲେଖିନେଲେ । ପ୍ରାୟ ୩ଟା ସମୟକୁ ସ୍ୱାମୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଚିଦାନନ୍ଦଜୀଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମିଳିଗଲା । ତାଙ୍କର ହୃଦୟସ୍ପର୍ଶୀ ବ୍ୟବହାର ବହୁତ ଭଲ ଲାଗିଲା । ଆଶ୍ରମର ଦୈନିକ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମ୍ୟକ୍ ଧାରଣା ଦେଲେ ।

ସବୁଦିନ ପରି ସଂଧ୍ୟାସମୟକୁ ସତସଙ୍ଗର ଆୟୋଜନ କରାଗଲା । ଆଶ୍ରମର ସମସ୍ତ ସାଧୁସନ୍ଥ ଯୋଗଦାନ କରିଥାଆନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ଜଣେ ସନ୍ୟାସୀନୀ ମୀରାବାଈଙ୍କ ଭଜନ ପରିବେଷଣ କଲେ । ତାହା ବଡ଼ ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ହୋଇଥିଲା । ପରେ ସ୍ୱାମିଜୀ ମୀରା ବାଈଙ୍କର ଗିରିଧର ଗୋପାଳଙ୍କ ସହିତ ଥିବା ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଓ ଅନାବିଳ ପ୍ରେମ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରବଚନ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଏହା ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କୁ କେତେଦୂର ପ୍ରଭାବିତ କଲା ଜାଣେ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ମୋତେ ବହୁତ ଭଲ ଲାଗିଲା । ଆମ୍ଭେ ଦୁହେଁ ସବୁଦିନେ ଅନ୍ୟ ସନ୍ୟାସୀଙ୍କ ସହିତ ଆସନ, ପ୍ରାଣାୟାମ, ତ୍ରାଟକ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନମସ୍କାର ଅଭ୍ୟାସ କଲୁ । ଦିନେ ଯୋଗଶିକ୍ଷା ସମ୍ମିଳନୀରେ ଆୟୋଜନ

କରାଗଲା । ସେଥିରେ ସଭାପତିତ୍ୱ କରିଥିଲେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଚିଦାନନ୍ଦ ମହାରାଜ । ସେଥିରେ ଆଶ୍ରମ ଯୋଗଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ବହୁଛାତ୍ର ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସେମାନେ ବହୁପ୍ରକାର ଆସନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ । ଆମ୍ଭେ ଦୁହେଁ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଆସନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲୁ । ଆମ୍ଭଦୁହିଁଙ୍କର ଆସନ କୌଶଳ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନମସ୍କାର ଦେଖି ସ୍ୱାମିଜୀ ବିଶେଷ ପ୍ରୀତ ହେଲେ । ଆମ୍ଭ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତରଫରୁ ଏକ ଯୋଗଶିକ୍ଷାର ଏକ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ମିଳିଲା । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସ୍ୱାମୀ ଚିଦାନନ୍ଦଜୀ ମଧ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱହସ୍ତ ଲିଖିତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦେଲେ । ତାହା ଏବେ ମଧ୍ୟ ମୋ ପାଖରେ ଅଛି ।

୯.୭.୭୧ ମସିହାରେ ଉତ୍ତରକାଶୀ ଭ୍ରମଣ କଲୁ । ଗାଡ଼ିରେ ଗଲୁ । ପାହାଡ଼ ପରେ ପାହାଡ଼ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଗାଡ଼ି ଚ୍ଛିଲିଲା । ଭୀଷଣ ଶୀତ । ଅନେକ ବାଟ ପରେ ଗୋଟିଏ ସହର ପଡ଼ିଲା ଏତେ ଉଚ୍ଚ ପର୍ବତ ଉପରେ ସହରଟି ଦେଖି ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବୋଧ ହେଲା । ସେହି ସହରର ନାମ ଉଦୟ ନଗର । ୧୬.୬.୭୧ ମସିହାରେ ଦୁଗ୍ଧ ଆହାରୀ ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସେଠାରେ ଥିବା ଗାଈମାନେ ଅଧିକ କ୍ଷୀର ଦିଅନ୍ତି । ଦୁଗ୍ଧ ପ୍ରସାଦ ସମୟରେ ବିତରଣ କରାଯାଏ ଦୁଗ୍ଧ ପ୍ରସାଦ ଅମୃତତୁଲ୍ୟ ।

ସପ୍ତ ସରୋବର ତୀର୍ଥ, ଲଛମନ ଝୁଲା, ତାଡ଼କ ବାଗ, ଆଶ୍ରମ, ଗୀତା ଭବନ ପାବନ ଧାମ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ତୀର୍ଥସ୍ଥାନ ବୁଲିଲୁ । ପାବନଧାମରେ ଏକ ସାଧୁଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ ହେଲା । ସେ ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତ ଜୀବନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କହିଲେ : ବ୍ରଜବଂଧୁ ତୁମର ମନସ୍କାମନା ନିଶ୍ଚୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ୧୯୭୪ ମସିହାରେ ଗୃହତ୍ୟାଗ କରିବ । ତୁମ ଚେତନାର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବ । ତୁମ୍ଭର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଭଗବତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିନିଯୋଗ କରିବ । ତୁମ୍ଭର ଜୀବନ କାହାଣୀକୁ ଭକ୍ତମାନେ ପାଠ କରି ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେ କରିବେ । ଭକ୍ତ ବା ତୁମ୍ଭ ଚରଣ ତଳକୁ ବିଗ୍ରହ ଓ ଉପଦେଶ ପାଇଁ ଆସିବେ । ଅଶାନ୍ତି ଓ ଆତଙ୍କମୟ ସମୟରେ ଶତପ୍ରାଣରେ ଆଶ୍ୱାସନା ଓ ସ୍ନେହ ଢ଼ାଳିଦେଇ ତୁମ୍ଭେ ଅମର ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରିବ ଯଶସ୍ୱୀ ହେବ,

ଭକ୍ତ ଶିରୋମଣୀ ହେବ, ଆଗ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବ, ଋଷି ହେବ, ଅନେକଙ୍କୁ ମୋକ୍ଷ ର ପଥ ଦେଖାଇବ, ଇହଧାମ ତ୍ୟାଗକରି ଗୋଲକ ବୃନ୍ଦାବନରେ ପ୍ରବେଶ କରିବ ।

ହିମାଳୟର ପାଦଦେଶରେ କେତେକ ସ୍ଥାନ ବୁଲି ଫେରିଥାଉ । ରାତ୍ରୀ ପ୍ରାୟ ଆଠଟା ହେବ, ଗଙ୍ଗାକୂଳରେ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ପଥର ଉପରେ ଦୁହେଁ ବସିଥାଉ । ଚନ୍ଦ୍ରାଲୋକପୂର୍ଣ୍ଣ ରଜନୀ, ହଠାତ୍ ଆବେଗପୂର୍ଣ୍ଣ ହୃଦୟରେ ବଡ଼ଭାଇ ମୋ ମସ୍ତକରେ କର ସ୍ପର୍ଶ କରି ପଗ୍ଚରିଲେ -ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ମୋ କଥାରେ ସମ୍ମତି ପ୍ରକାଶ କରିବୁ । ତୁ ସାନଭାଇ, ମୁଁ ଆଶା କରିବି ତୁ ମୋ କଥାରେ ନିଶ୍ଚୟ ଏକମତ ହେବୁ । ଆମେ ଆଉ ଘରକୁ ଫେରିବା ନାହିଁ । ସାଧୁ ସନ୍ଥଙ୍କ ମେଳରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଦିନ କଟାଇଦେବା । ସେହିଦିନ ସେ କଥାକୁ ଅଧମ ଭାବ ପ୍ରବଣତା ବୋଲି ଭାବି ନେଇଥିଲି । କିନ୍ତୁ ହାୟ ମୁଁ ଯଦି ତାଙ୍କ କଥାରେ ଏକମତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କରି ସେବା କରି ପରମ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରିଥାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କ ପାଦରୁ ଧୂଳି ଆଣି ମୁଣ୍ଡରେ ମାରିଲି । ମୋର ନୀରବ ସମ୍ମତିରେ ପ୍ରୀତ ହୋଇ ମୋର ପିଠି ଓ ମୁଣ୍ଡକୁ ଆଉଁସି ଦେଲେ ଓ ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଘଣ୍ଟାଟି ତାଙ୍କ ହାତରୁ ଖୋଲି ମୋତେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲେ । ଯେଉଁ ବଡ଼ଭାଇଙ୍କ ପ୍ରେରଣା ବଳରେ ଗ୍ଚଲି ଆସିଥିଲି କାହିଁ କେତେଦୂର ତୀର୍ଥରାଜ ମହୋଦଧି ତଟରୁ ପତିତପାବନୀ ଗଙ୍ଗାତୀର ନଗାଧିରାଜ ହିମାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ସେ କେତେ ଉଦାର, କେଡ଼େ ମହାନ୍ ।

କେତେକ ଦିନ ପରେ ଭାଉଜଙ୍କର ଏକ ପତ୍ର ମିଳିଲା ସେ ଲେଖିଥିଲେ ବହୁ ଅନୁରୋଧ କରି, ଫେରିଯିବାକୁ ମୁଁ ବହୁତ ବୁଝାଇଲି, ଅନୁନୟ, ବିନୟ କଲି କିନ୍ତୁ ନୀରବ । କେତେକ ସାଧୁ କହିଲେ ଯାଅ ଘରୁ ଅନୁମତି ଆଣିବ । ବ୍ରଜଭାଇ ରାଜିହେଲେ ଏବଂ ଫେରିଲୁ । କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦାନ କଲୁ । ଶୀତଦିନ । ଆମ୍ଭେ ଦୁଇଜଣ ବାହାରେ ବସି କୌଣସି ଏକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରୁଛୁ । ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ତାର ଛୁଆଟିକୁ ଆଣି ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ଘୋଡ଼ି ହେବା ନିମନ୍ତେ ଖଣ୍ଡେ ଲୁଗା ଦେବାକୁ ହାତ ପତାଇଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାଖରେ ଖିରାରେ ଶୁଖୁଥିବା ଏକମାତ୍ର କମ୍ବଳଟିକୁ ତାକୁ

ଦେଇଦେଲେ । ଗଲାବେଳେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟି କହିଗଲା ବାପାରେ ତୋତେ ଓ ତୋ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ରରେ ଅଭାବ ନହେଉ । ସେଦିନ ଥିଲା ୯.୨.୭୩ ମସିହା ମୋତେ କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲରୁ ପଙ୍ଗାମୁଣ୍ଡାଇ ଶିକ୍ଷା ପରିଦର୍ଶକ ଭାବେ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ବଦଳି ଆଦେଶ ମିଳିଲା । ମୋର ବ୍ୟସ୍ତତା ଦେଖି ବଡ଼ଭାଇ କହିଲେ ଉପର ହାକିମଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନିଯାଅ । ଏତିକି କଥା ଛୁଟିମାନଙ୍କରେ ଆସୁଥିବୁ । କାମରେ କେବେ ହେଳା କରିବୁ ନାହିଁ । ପରିବେଶ ଅଲଗା, ପରମେଶ୍ୱର ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ।

—୦—

ବ୍ରଜବନ୍ଧୁଙ୍କର ବଜ୍ରଶପଥ

ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ବ୍ରଜ ଶପଥ ନେଇ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭୂମିରେ ବୈକୁଣ୍ଠ ବ୍ରଜଧାମକୁ ଯାଇ ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କ ଆଶୀଷ ଲାଭ କରି ସନ୍ୟାସ ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାହା ପ୍ରଣିଧାନର ଯୋଗ୍ୟ । ତାଙ୍କ ବିଷୟ ଚିନ୍ତା କଲେ ମନର ସକଳ ଦ୍ୱନ୍ଦ ଅନାବିଳ ଶାନ୍ତିରେ ପରିଣତ ହୁଏ ।

ସେ ଦିନ ଥିଲା ତା୧୦/୪/୧୯୭୪ ମସିହା ମଙ୍ଗଳବାର । ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି ଥିଲା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଭାଗ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣକାରୀ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଜୀବନ ସରଣୀର ସ୍ମୃତି ସନ୍ତକ । ସେତେବେଳେ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ କୁଜଙ୍ଗ ବନବିହାରୀ ସରକାରୀ ହାଇସ୍କୁଲରେ ସହକାରୀ ଶିକ୍ଷକ ଥାଆନ୍ତି । ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଥାଆନ୍ତି ଶ୍ରୀ ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି । ମୁଁ ସେତେବେଳେ କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲରୁ ବଦଳି ହୋଇ ପଙ୍ଗାମୁଣ୍ଡାଇ ଶିକ୍ଷାଜିଲ୍ଲାର ଶିକ୍ଷାମଣ୍ଡଳ ଉପପରିଦର୍ଶକ ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇଥାଏ । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ କୁଜଙ୍ଗ ହାଇସ୍କୁଲରେ ତାଙ୍କର ସହକର୍ମୀ ଭାବେ ରହିବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଥିଲି , ସେହି ସମୟରେ ତାଙ୍କ ସହିତ ଆଳାପ ଆଲୋଚନା ବେଳେ ସେ ବହୁବାର ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ଯେ ମୋତେ ଏ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ଜୀବନ

ଆଉ ଭଲ ଲାଗୁନାହିଁ । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ତ ସେଦିନର ସ୍ୱପ୍ନ ବିବରଣୀ କହିଛି । ତୁମ୍ଭେ ତ ୧୯୭୧ ମସିହାର ସାଧୁଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀ ସଂପର୍କରେ ଜାଣ । ତାହା ଏବେ ଫଳପ୍ରଦ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ମୋର ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଅନେକ ଜନ୍ମ ବିତିଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇନଥିଲି । ସେ ସମୟ ଆସିନଥିଲା । ଏବେ ସେ ସମୟ ଆସିଗଲା । ଏତେ କାଳ ଧରି ଯେଉଁ ପରଶମଣିକୁ ଖୋଜି ଆସିଛି ତାହା ଏବେ ଖୁବ୍ ନିକଟକୁ ଆସିଗଲା । ମଣିଷକୁ ମୁକ୍ତିଦାତା ସହିତ ଭେଟାଇ ଦେବାର ବେଳ ବିଧାତା ତା ନିଜ ହାତରେ ରଖିଥାଏ । ଆକସ୍ମିକ ଭାବେ ଭେଟାଇ ଦିଏ । ତୁମ୍ଭେ ତ ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲିଯାଉଛ ଆଉ କାହା ସହିତ ଅନ୍ତର ଖୋଲା, ମନ ଖୋଲା କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବି । ଈଶ୍ୱର ଯାହା କରନ୍ତି ତାହା ଆମର ମଙ୍ଗଳ ବିଧାନ ନିମନ୍ତେ । ଏକ ଅନୁପମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଆସିଗଲା । ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଜୀବନର ଦଉଡ଼ିକୁ ଧରାଇ ଦେଇ ଶରଧା ବାଲିରେ ଚାଲିଲେ । ସେ ମୋତେ ନେଇ ନିଶ୍ଚୟ ଗରୁଡ଼ ସ୍ତମ୍ଭ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବେ ।

ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ଲେଖିବା ବେଳେ ମୁଁ ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଅନୁଭବ କରେ । ଜୀବନକୁ ବାଜିରଖି ବ୍ରଜବଂଧୁ ସରକାରୀ ଚାକିରୀରୁ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଛୁଟି ନେଇ ବାହାରିପଡ଼ିଲେ । ତା୧୦।୪।୧୯୭୪ ମସିହାରେ ତାଙ୍କୁ ଯେପରି କିଏ ଭୁଲାଇ ଦେଇଛି । ଭୋକ ନାହିଁ, ଶୋଷ ନାହିଁ ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଚିନ୍ତା ସରକାରୀ ଚାକିରୀରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେବି । ଗୃହତ୍ୟାଗ କରିବି । ସନ୍ୟାସୀ ହେବି । ଭାବ ବିନୋଦିଆର ଯେତେବେଳେ ଡୋରି ଲାଗେ ମନୁଷ୍ୟ ଆଉ ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିପାରେ ନାହିଁ । କଥାରେ ଅଛି "ଦଇବ ଦଉଡ଼ି ମଣିଷ ଗାଈ, ଯେଣିକି ଓଟାରେ ତେଣିକି ଯାଇଁ" । ତାଙ୍କୁ ଯେପରି କିଏ ଡାକୁଛି ବ୍ରଜବଂନ୍ଧୁ ଆସ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ-ବୈକୁଣ୍ଠ ବ୍ରଜଭୂମିକୁ ଯିବ । ସାଗରରେ ମିଶିବା ପାଇଁ ନଦୀ ଯେପରି ବାଧାବିଘ୍ନ ନମାନି ଧାଇଁଥାଏ । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଉଠିଲେ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ ସାଙ୍ଗସାଥୀ କେତେ ବାରଣ କରି ନାହାନ୍ତି, ତୁମ୍ଭର ଯଦି ଏ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ବିବାହ କରୁଥିଲ

କାହିଁକି ? ପିଲାଛୁଆ ଜନ୍ମ କରୁଥିଲ କାହିଁକି ? ତୁମ୍ଭେ ଯୋଗୀ ହେବ । ପିଲାମାନେ ତ ଅଯୋଗ୍ୟ ହେବେ । କିଏ ତାଙ୍କ କଥା ବୁଝିବ । ଅଛନ୍ତି ଯୋଗେଶ୍ୱର ତାଙ୍କୁ ଯୋଗ୍ୟ କରିବେ । ସେ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ସଂସାର କୃଷ୍ଣ ବୁଝିବେ । ଯେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ଦେଉଛି, ହାତୀ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ଦେଉଛି, ଛୁଆ ପାଇଁ ମା ସ୍ତନରେ କ୍ଷୀର ଭରି ଦେଉଛି, ସେ ସବୁକଥା ବୁଝିପାରିବ । ମୁଁ ବ୍ରଜଶପଥ ନେଇଛି ଆଉ ଫେରିବି ନାହିଁ । ବଜ୍ର କବଚ ଧାରଣ କଲେ ଯେପରି କବଚ ଧାରଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଯେପରି କୌଣସି ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର କିଛି କ୍ଷତି କରିପାରେ ନାହିଁ । ସେହି ସେ ଭଗବଦ୍ ଶକ୍ତିରୂପକ ବଜ୍ର କବଚ ଧାରଣ କରିଥିବାରୁ ଉଛସଂସାରର ଭାବନା ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ରପାତ ହେଉ, ବଜ୍ରପାତରେ ବସୁଧା ଫାଟିଯାଉ, ମେଘ ଯେତେ ଘୋର ଗର୍ଜନ କରୁ, ଯେତେ ଭୟଙ୍କର ଝଡ଼ଝଂଜା ଆସୁ, ବୃଷ୍ଟିରେ ସୃଷ୍ଟି ବୁଡିଯାଉ, ବିଜୁଳି ଚମକରେ ପୃଥିବୀ ଚମକ ପଡୁ ପଛକେ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ବଜ୍ରଶପଥରୁ ତିଳେ ହେଲେ ତଳକୁ ଖସିବ ନାହିଁ । ଶପଥ-ଶପଥ । ଛୁଟି ଦରଖାସ୍ତ ଦାଖଲ କରି ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଘ ୬.୩୦ମିନିଟରେ ସରକାରୀ ବାସ ଭବନକୁ ଫେରିଲେ । ପିଲାମାନେ ଗାଁରେ ଆଆନ୍ତି । ଖବରପାଇ ତାଙ୍କ ଧର୍ମପତ୍ନୀ ଧାଇଁଧାଇଁ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବାସଭବନରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ପ୍ରଣତୀ ଜଣାଇ ନିଜ ପରିବାରର ଭବିଷ୍ୟତ ପରିଣତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅବଗତ କରାଇଲେ । ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ କହିଲେ ଯେ ସେ ତାଙ୍କର ଇସ୍ତଫା ପତ୍ରକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ନାହିଁ । ବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଅବଳା, ସରଳା, ସରଳ ହୃଦୟରେ ଆଶ୍ୱାସନାବାଣୀ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖି ଫେରିଲେ । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁଙ୍କର ଇସ୍ତଫା ଖବର ତୁଣ୍ଡକୁ ତୁଣ୍ଡ ହୋଇ ତାର ବେଗରେ ରାତିର ତିମିର ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରାମିଆଡ଼େ ବ୍ୟାପିଗଲା । ଅକୃତ୍ରିମ ଛାତ୍ର ପ୍ରେମ ଥିଲା ତାଙ୍କର ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୁଣ । ଈଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଏକ ଅମୋଘ ଅସ୍ତ୍ର ତାଙ୍କର ଉଚ୍ଚକୋଟିର ମାନବିକତା ଓ ଚରିତ୍ରବତ୍ତା ଗୁଣ ହେତୁ ଶିକ୍ଷକ ବନ୍ଧୁ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଏବଂ ଛାତ୍ର ଅଭିଭାବକଙ୍କ ହୃଦୟରେ ସେ ଏକ ମହାପୁରୁଷର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଥିଲେ ଯାହା ଫଳରେ

ତାଙ୍କ ଇସ୍ତଫାପତ୍ର କଥା ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଏକ ଆଲୋଡ଼ନ ସୃଷ୍ଟି କଲା । ସମସ୍ତେ କିପରି ବ୍ରଜବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବେ । ରାତ୍ରି ପାହିବାକୁ ଅପେକ୍ଷା ।

ସବୁଦିନ ପରି ରାତି ଆସିଗଲା । ପରିବାର ଓ ସମଗ୍ର ଜଗତ ଯେତେବେଳେ ନିଦ୍ରିତ । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ସେତେବେଳେ ଜାଗ୍ରତ । ପିନ୍ଧିଥିବା ପରିଧାନକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଦୁଇଟି ନାଲି ବଡ଼ବାଗି ଗାମୁଛା ପିନ୍ଧିଲେ । ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ ଗୀତା, ଟିପାଖାତା, ଏକ କଲମ ଏକ ପେନସିଲି ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ନାଲି ଗାମୁଛା ଧରି ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ସେ ଭାବୁଥାନ୍ତି ମୁଁ ଏକ ଘୋର ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅରଣ୍ୟରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି ଏକ ନିରାପଦ ସ୍ଥାନକୁ ଗ୍ୱଲିଯାଉଛି । ଯେଉଁଠିକୁ ଏ ସବୁର କୋଳାହଳ ଏ କର୍ଣ୍ଣକୁ ଶୁଭିବ ନାହିଁ । ଯେପରି ସମୁଦ୍ରର ଘୋର ଗର୍ଜନ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟକୁ ଶୁଭେ ନାହିଁ । ମୁଁ ସେହିପରି ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରକୁ ଗ୍ୱଲିଯାଉଛି ।

ବାଟରେ ଯିବା ସମୟରେ ଅଦୂରରୁ ଭାସିଆସୁଛି ଭୀମଭୋଇଙ୍କର ଜଣାଣ କେହି ଜଣେ ଖଞ୍ଜଣୀ ବଜାଇ ବୋଲୁଛି । କେହି ଜଣେ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦଙ୍କ ଜଣାଣ ଗାଉଛି ।

ଭାବ ବିନୋଦିଆ ଠାକୁର ଭକ୍ତ ବତ୍ସଳ ହରି
ଭକ୍ତ ପାଇଁ କଳେବର ଦଶ ମୂରତି ଧରି
ଭକ୍ତ କି କରିବ ତୁମ୍ଭର ଭକ୍ତ ବୋଲେରେ ଆଅ
ଭକ୍ତ ପଠାଇଲା ହସ୍ତିନା ଦୂତ ପଣରେ ଯାଅ
ଭକ୍ତ ଦେଖାଇଲା ସ୍ତମ୍ଭକୁ ସ୍ତମ୍ଭୁ ହେଲା ବାହାର

x x x x x

ରେ ବୁଢ଼ା ଥେଷ୍ଟା ହରିନାମ କି ଲାଗୁଛି ତୋତେ ଥଙ୍ଗା
ଆରେ ବୁଢ଼ା ଥେଷ୍ଟା,
ମୁଖ ହେଲା ଅଷ୍ଟ, କେଶ ହେଲା ଝୋଟ
ତେବେ ହରିନାମେ ନ ବାନ୍ଧିଲୁ ଆଣ୍ଟ
ଆରେ ବୁଢ଼ା ଥେଷ୍ଟା ।

x x x x x

ସୁଖେ ଭଜ, ମୁଖେ ଭଜ, ମୁଖେ ଭଜ
ରାମକୃଷ୍ଣ ହରି ଲୋ ସାରି
ମାରି ନେବଟି, ମାରିନେବଟି, ମାରିନେବଟି
ଯମ ଦୁଆରୀ ଲୋ ସାରୀ

x x x x x

ମାଆ ଅଝଟିଆ ଛୁଆଟିକୁ ଶୁଆଇ ଦେବାପାଇଁ ଗାଉଛି - ଧୋରେ ବାଯା ଧୋ, ଯେଉଁ କିଆରୀରେ ଗହଳ ମାଣ୍ଡିଆ ସେଇ କିଆରୀରେ ଶୁଅ ।

ମାଣିକବାବୁଙ୍କ ଇସ୍ତଫା ଖବରରେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ, ଅଭିଭାବକ ଓ ସାଧାରଣ ଲୋକ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ, ବ୍ରଜବନ୍ଧୁଙ୍କ ବାସଭବନରେ । ଉଷା ସମୟ ଖବର ନେବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଅଛନ୍ତି କାକୁଡ଼ିଆ ମଠରେ, ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ଜୁଆର ଛୁଟିଲା କାକୁଡ଼ିଆ ମଠକୁ । ମନ୍ଦିର ପରିସରଟି ଲୋକାରଣ୍ୟ ହୋଇଉଠିଲା । ସେହି ଅସ୍ଥିରତା ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ, ସାଙ୍ଗସାଥୀ, ପରିବାର, କିଏ କେତେ ପ୍ରକାର ବାରଣ କରିନାହାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ କାହାର କଥାକୁ କର୍ଣ୍ଣପାତ କରିନାହାନ୍ତି । ଜାରା, ସୁତ ସମ୍ମାନ, ଆଡ଼କୁ ସେ ଗ୍ରହିଁନାହାନ୍ତି । ଯେ ଧର୍ମ ସଂପଦର ଅଧିକାରୀ ତାର ଏ କ୍ଷଣିକ ସଂପଦ ଓ ଆକର୍ଷଣର କି ପ୍ରୟୋଜନ ? ଶାସ୍ତ୍ର କହେ ଧନ ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମର ସାଥୀ, ଧର୍ମ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ସାଥୀ, ଲୋଭ, ମାୟା, ଆକର୍ଷଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଦି ଦିନିଆ ସଂସାର ବନ୍ଧନ ତାଙ୍କୁ ବାନ୍ଧିପାରିଲା ନାହିଁ । ଆଗେଇ ଗ୍ଲିଲେ ଆଲୋକର ଆହ୍ୱାନରେ । ଦୁଃଖୀ ଶୋକରେ ସମସ୍ତେ ଭୋ ଭୋ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ । କେହି କାହାରିକୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବାକୁ ଅକ୍ଷମ ଓ ଅସମର୍ଥ । ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଏତେ ହୃଦୟ ବିଦାରକ ଓ କାରୁଣ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ଯେ ପଥର ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତରଳି ଯାଇଥାଆନ୍ତା । ଏହି ସମୟରେ ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷକ ଜୀବନର ଏକ ପ୍ରିୟ ଛାତ୍ର । ତାଙ୍କର ନାମ ସୁବାଷ ଚନ୍ଦ୍ର । ଦୀକ୍ଷା ନେବା ପରେ ତାଙ୍କର ନାମ ରହିଛି ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ଦାସ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ବଡ଼ ପ୍ରୀତ ହେଲେ । କହିଲେ ସୁବାଷ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ମନେମନେ ବହୁତ ଖୋଜୁଥିଲି । ଜଣେ

ଶିକ୍ଷକ ବନ୍ଧୁ ସମାଲୋଚନା କରି କହିଲେ "ହଜିଲା ବଳଦ ଖୋଜିଲା ବେଳେ" । ସୁବାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ତୁମେ ମନବୋଧ ଚଉତିଶା ଗାଅ । ସୁବାଷ ଗାଇଲେ ଓ ତାଙ୍କ ସାଥିରେ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଗାଇଲେ :–

କହଇ ମନ ଆରେ ମୋ ବୋଲ କର
କଳା ଶ୍ରୀମୁଖବାରେ ଦେଖିବା ଚ୍ଛଲ
କେତେ ଦିନକୁ ମନ ବାନ୍ଧିଛୁ ଆଷ୍ଟ
କେ ଘେନି ଯିବୁ ତୋର ଛୁଟିଲେ ଘଟ
ଖଣ୍ଡି ଯେ ଖଣ୍ଡ ତୋର ପିଞ୍ଜରା କାଠି
ଖାଉଣ ଥିବେ ଶ୍ୱାନ, ଶୃଗାଳ ବାଣ୍ଟି
ଖଟ ପଲଙ୍କେ ଶେଯ ସେପାଇ ଶୋଉ
ଖଳ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ହେବ ଏ ତୋର ଦେହୁ
ଗଲେଣି ତୋ ସଙ୍ଗରୁ ଯେତେକ ଜନ
ଗଣ୍ଠିରେ ବାନ୍ଧିନେଲେ କେ କେତେ ଧନ
ଗୁରୁ ଗୋବିନ୍ଦ ନାମ ତୁଣ୍ଡେ ନ ବୋଲୁ
ଗାଢ଼େ ମଜ୍ଜିଣ ନିତ୍ୟେ ଧନ ଅର୍ଜିଲୁ

ସେହି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଭାବ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କବିତାଟି ଗାଉଥିବା ସମୟରେ ବ୍ରଜଭାଇ ଚେତନାଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ବହୁ ଯତ୍ନରେ ଚେତନା ଫେରି ପାଇଲେ । ତାପରେ ବ୍ରଜଭାଇ କହିଲେ ସୁବାସ ତୁମେ ଯାଅ । ଆସନ୍ତାକାଲି ରାଧାଗୋପାଳ ଜୀଉ ମନ୍ଦିରରେ ତୁମେ ମୋତେ ସାକ୍ଷାତ କରିବ । ସୁବାଷ ଅନୁମତି ପାଇ ଚ୍ଛଲିଗଲେ ।

କିଛି କ୍ଷଣ ପରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରୀୟ ବନ୍ଧୁ, ଗୋପାଳ ପାଠକୁ ବ୍ରଜବାବୁ ଆସିବାର ଖବର ପାଇ ଯେ ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷାତ ଅପେକ୍ଷାରେ ଥାଆନ୍ତି, ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୀତା, ଭାଗବତ ଆଲୋଚନାରେ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଆନ୍ତି । ବିଦାୟ ସମୟରେ ସେହି ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଶେଷ ସାକ୍ଷାତ ନିମନ୍ତେ ବ୍ରଜବାବୁ ଡାକରେ ଏକ ଚିଠି ଦେଇଥିଲେ । ଚିଠି ପାଇ ସେ ବନ୍ଧୁ

ଯୋଗକୁ ଆସି ସେହି ବିଦାୟ ବେଳକୁ ପହଞ୍ଚିଲେ । ବ୍ରଜଭାଇ ସେ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଦେଖି ଦେଖି ବିଶେଷ ପ୍ରୀତି ପୂର୍ବକ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଏତେ ଡେରି ହେଲା କାହିଁକି ? ଏ ମନ ହୃଦୟ ତୁମକୁ ବହୁବେଳୁ ଖୋଜୁଛି । ଉତ୍ତରରେ ବନ୍ଧୁ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ସାଇକେଲଟି ବାଟରେ ଅସଜ ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ପହଞ୍ଚିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେଲା । ହଉ ଆସିଗଲ ଭଲ ହେଲା । ତୁମପାଇଁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ କାମ ବାକି ଅଛି । ମାଆ ତାଙ୍କର ପୁଅଟିଅଙ୍କୁ ଧରି ମଠର ପଛ ପଟେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ସେ କାହାରି କଥାରେ ବୁଝୁ ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ଯାଆ ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ବସାକୁ ନେବ । ବନ୍ଧୁ ଉତ୍ତରରେ କହିଲେ ସେ କ'ଣ ମୋ କଥା ରଖିବେ । ବ୍ରଜଭାଇ କହିଲେ ତୁମ ଉପରେ ତାଙ୍କର ଅଗାଧ ବିଶ୍ୱାସ । ତେଣୁ ତୁମ କଥା ସେ ନିଶ୍ଚୟ ରଖିବେ । ବନ୍ଧୁଙ୍କ କଥା ସମସ୍ତେ ମାନି ବସାକୁ ଗଲେ । ସେ ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ନାମ ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ କାଣ୍ଡି । ତାଙ୍କର ଘର ଗଦେଇଗିରି ଗ୍ରାମରେ । ସେ ବନ୍ଧୁ ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କ ପରିବାରଙ୍କୁ ନେଇ ବସାକୁ ଗଲେ । କିଛି ସମୟପରେ ପୁଣି ଫେରି ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କଲେ । ବ୍ରଜ ଭାଇ କହିଲେ ବନ୍ଧୁ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ତୁମେ କାଲି ଗଲାବେଳେ ବଡ଼ ଦର୍ପଣଟି, ଆଲାରମ ଘଣ୍ଟା, ଚୌକି ଓ ଅନ୍ୟସବୁ ଠାକୁରଙ୍କ ବହିପତ୍ର ନେଇ ଗୋପାଳଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବ । ଏବଂ ସେହିଠାରୁ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରି ତୁମମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବି । କଥାମାନି ବନ୍ଧୁ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ସମସ୍ତ ଜିନିଷ ସାଇକେଲରେ ବାନ୍ଧି ଗଡ଼େଇ ଗଡ଼େଇ ଆସି ଗଦେଇଗିରିରେ ପହଞ୍ଚି ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲେ ।

ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ କାକୁଡ଼ିଆ ମଠରୁ ବିଦାୟ ନେବା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ଉପସ୍ଥିତ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲେ, "ଅଳ୍ପ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଚିନ୍ତାକଲେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଉପଲବ୍ଧି କରି ପାରିବା ଯେ ସମସ୍ତ ସାଂସାରିକ ସମ୍ପଦ ଯଶ, ମାନ, ସୁଖ, ସମ୍ଭୋଗ ଇତ୍ୟାଦି ହେଉଛି ଅନ୍ତଃସାର ଶୂନ୍ୟ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ୦୦୦୦....... ଏହିପରି ହଜାର ଶୂନ ଲେଖିଲେ ତାର କିଛି ମୂଲ୍ୟନାହିଁ । ଯଦି ସେହି ଶୂନ ପୂର୍ବରୁ ଏକ ନାହିଁ । ଏହି ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱର ସଂଖ୍ୟାଟି ହେଉଛି ଶରଣାଗତି । ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସ । ମୁଁ

ଭଗବାନଙ୍କର ଏବଂ ଭଗବାନ ମୋର, ଶରଣାଗତ ଭକ୍ତ ଏହି ଭାବକୁ ଦୃଢ଼ତା ଓ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ଭାବିବା ଉଚିତ ଯାହା ଫଳରେ ତାହାର ଚିନ୍ତା, ଶୋକ ସନ୍ତାପ, ଆଶଙ୍କା ଓ ଭୟ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି :–

ସର୍ବଧର୍ମାନ୍ ପରିତ୍ୟେଜ୍ୟ ମାମେକଂ ଶରଣଂ ବ୍ରଜ
ଅହଂ ତ୍ୱା ସର୍ବ ପାପେଭ୍ୟୋ ମୋକ୍ଷୟିଷ୍ୟାମି ମା ଶୁଚଃ ।୬୬ ।

ଠାକୁର ଭକ୍ତି ବିନୋଦଙ୍କ ଭାଷାରେ :–

ଷଡ଼ଙ୍ଗ ଶରଣାଗତି ହଇବେ ଯାହାର
ତାହାର ପ୍ରାର୍ଥନା ଶୁଣେ ଶ୍ରୀନନ୍ଦକୁମାର ।

ଅଜ୍ଞାନତା ମନ ମଧ୍ୟରେ ଧର୍ମାଧର୍ମର କୋଳାହଳ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ସେ ଅଜ୍ଞାନକୁ ତ୍ୟାଗ କଲେ ସର୍ବଧର୍ମ ତ୍ୟାଗ ହୋଇଥାଏ । ମନରେ କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା ନରଖି ମୋ ସହିତ ଏକ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଶରଣାଗତି କୁହାଯାଏ । ମାଛ ଜଳରେ ପ୍ରଖର ସ୍ରୋତକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଗ୍ଳଲିଯାଏ । କିନ୍ତୁ ହାତୀ ଏତେ ବଳବାନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ଜଳର ପ୍ରଖର ସ୍ରୋତ ଭସାଇ ନେଇ ଯାଏ । କାରଣ ମାଛ ଜଳର ଶରଣାଗତ । ହସ୍ତୀ ନିଜ ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଭରସା ରଖିଥାଏ । ତେଣୁ ତାକୁ ଜଳସ୍ରୋତ ଭସାଇ ନିଏ । ବିଶ୍ୱାସରେ ଦୃଢ଼ ରହି ଆକୁଳ ଭାବରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକିଲେ ସେ ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତି । ମହାଭାରତ ଏହାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରି ଆସିଛି । କୌରବ ସଭାରେ ପାଣ୍ଡବ ବଧୁ ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ଏହାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଦାହାରଣ । ଦୁଷ୍ଟ କୌରବମାନେ ଯେତେବେଳେ ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କ ପିନ୍ଧା ବସ୍ତ୍ରକୁ ଭିଡ଼ି ଧରି ତାଙ୍କୁ ଉଲଗ୍ନ ଅପମାନିତ ଓ ଲାଞ୍ଛିତ କରିବାପାଇଁ ଅପ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଶକ୍ତି ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖି ଦାନ୍ତରେ ଓ ହାତରେ ନିଜ ବସ୍ତ୍ରକୁ ଭିଡ଼ି ଧରିଥିଲେ ତା ସହିତ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ମରଣ କଲେ । ଯେତେବେଳେ ନିଜର ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ ଉପରୁ ବିଶ୍ୱାସ ହରାଇ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରି ଦେଲେ ସେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଖରୁ

ଲୁଗାର ସୁଅ ଛୁଟିଲା । ଦୁଃଶାସନ ଅପମାନିତ ହେଲା । ସେ ବସ୍ତ୍ରକୁ ଟାଣି ଟାଣି ନିରାଶ ଓ ଅସଫଳ ହେଲା । କାକୁଡ଼ିଆ ମଠରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବଂନ୍ଧୁମାନଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣାଯାଏ ବ୍ରଜଭାଇ ଯେତେବଳେ ଅଚେତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ମୁଖ ମଣ୍ଡଳରୁ ଏକ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଆଭା ପ୍ରସ୍ଫୁଟିତ ହୋଇଉଠିଥିଲା ।

ଗଦେଇଗିରିକୁ ବାହାରିବା ସମୟରେ ଆକାଶରେ କଳାମେଘ ଘୋଟି ଆସିଲା । ମେଘ ବରଷି ଆସିଲା । ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ସମସ୍ତ ଲୋକ ତାଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀ ଓ ପୁଅଝିଅ ସମସ୍ତେ ବାଟ ଓଗାଳିଲେ । ନତଜାନୁ ହୋଇ କହିଲେ ଫେରିଚାଲ । ଉତ୍ତରରେ ବ୍ରଜଭାଇ କହିଲେ, ''ପୃଥିବୀ ଓଲଟି ପଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଲେଉଟିବ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ ଗୀତା ଓ ମନବୋଧ ଚଉତିଶାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଭାବରେ ସେ ସ୍ଥାନର ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଓ ଉପସ୍ଥିତ ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଆସିଲା ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ବ୍ରଜଭାଇ ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ହସ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ ''ମୋ ପଥରେ ଆଗେଇ ଯିବାକୁ ସମସ୍ତେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କର । ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ମହିମା ଅପାର । ଏ ସଂସାରରେ ସାଧୁ, ଅସାଧୁ, ଗୃହୀ, ସନ୍ୟାସୀ, ଧନୀ, ଦରିଦ୍ର, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଚଣ୍ଡାଳ ସମସ୍ତେ ସେହି ପ୍ରେମ ସାଗରରେ ଏକ ହୋଇଯିବେ । ଯୋଡ଼ ହସ୍ତରେ କହୁଛି ମୋ ଚଲାପଥରେ କେହି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରନାହିଁ । ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରାଇଦେଇଛି ଯିଏ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇପାରିବ ତା ସହିତ ସଂପର୍କ ରକ୍ଷାକର । ପରମ ପୁରୁଷ ଭଗବାନଙ୍କ ସହିତ ନିଜକୁ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ କର । ମନରୁ ସମସ୍ତ ଚିନ୍ତା ଭାବନା ହଟାଇ ଦିଅ । ସେ ହେଉଛନ୍ତି ସମସ୍ତ ଶକ୍ତିର ଆଧାର ଓ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତିର ଉତ୍ସ । ତାଙ୍କରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଚନ୍ଦ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆକାଶରେ ବିଚରଣ କରୁଛନ୍ତି । ଝରଣା କଳକଳ ନାଦରେ ସମୁଦ୍ର ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କରୁଛି । ପବନ ସୁ ସୁ ବେଗରେ ବହୁଅଛି । ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହିଛନ୍ତି: –

"କରି କରାଉ ଥାଏ ମୁହିଁ ମୋ ବିନୁ ଅନ୍ୟଗତି ନାହିଁ
ଯେ ମୋର ଚରଣ ଚିନ୍ତଇ ସଂସାରେ ତାର ଭୟ ନାହିଁ
ଶରଣ ପଶ ମୋର ପାଦେ.......... ।"

ଗୋପାଳଙ୍କ ନାମ ଭଜି ଭଜି ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଚାଲିଲେ ଗଦେଇଗିରି ଅଭିମୁଖେ । ଗୋପାଳଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବେ ଓ ତାଙ୍କଠାରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଓ ଅନୁମତି ନେବେ । ପଦ ବ୍ରଜରେ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଚାଲିଲେ ପଞ୍ଚତିରିଶ କି.ମି. ବାଟ । ପାଦ ଥକି ପଡୁନାହିଁ କିମ୍ବା ମୁଣ୍ଡଫଟା ଖରା ବାଧୁନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ଦିନ ୨ଟା ବେଳକୁ ପହଞ୍ଚିଲେ ଗଦେଇଗିରିରେ । ଭାବିଥିଲେ ପ୍ରସାଦ ଲାଗି ହୋଇ ପହଡ଼ ପଡ଼ି ଯାଇଥିବ । ସମସ୍ତେ ଚାତକ ପରି ଚାହିଁ ରହିଛନ୍ତି । ସେଦିନ ଯୋଗକୁ ଠାକୁର ଘର ଚାବି କୁଆଡ଼େ ହଜିଯାଇଥିଲା । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁଙ୍କ ପହଞ୍ଚିବାର ଅବ୍ୟବହିତ ପୂର୍ବରୁ ତାହା ମିଳିଯାଇଛି । ପୋଖରୀ ତୁଠରୁ ଚାବି ପାଇଛନ୍ତି ପୁଜୁରା ଅଭିରାମ । ଠାକୁରଙ୍କ ଘର ଖୋଲି ଦିଆଗଲା । ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ରାଧା ଗୋପାଳଜୀଉଙ୍କୁ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ କଲେ । ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଣିପାତ କଲେ । ପ୍ରସାଦ ଲାଗି ପରେ ପ୍ରସାଦ ସେବନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ପ୍ରସାଦ ସେବନ ସମୟରେ ଅଭିରାମ ଗିରି ପ୍ରକାଶ କଲେ ଭଗବାନ ଭକ୍ତଲାଗି ଆଜି ଉପବାସ ରହିଥିଲେ । ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଆସିବାରେ ଡେରି ଜାଣି ଗୋପାଳ ଗୋପନରେ ଚାବିଟି ଲୁଚାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଗୁରୁ ଦେବଙ୍କ ଆସିବା ଠିକ୍ ପୂର୍ବରୁ ଚାବିଟି ମିଳିଗଲା ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ଗୋପାଳ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେବତା ଏହା ଆଲୋଚନା କଲେ । ଯେତେବେଳେ ରାମଙ୍କ ବନଗମନରେ ସମ୍ବାଦ ପଡ଼ିଲା ସେତେବେଳେ ଗୁରୁଦେବ ନିଜ ବେକରେ ପଡ଼ିଥିବା ଗାମୁଛାଟି ଧରି ଉପସ୍ଥିତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗିଲେ ଏବଂ ଭକ୍ତ ଗଦ୍‌ଗଦ୍ କଣ୍ଠରେ ଗାଇଲେ :–

"ବନେ ଗଲେ ମୁହିଁ ମୁନୀ ଜନେ ଭେଟି,
ସାର୍ଥକ କରିବି ପ୍ରାଣ ।".........

ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟକୁ ଗୋପାଳଙ୍କ ଆରତି ପରେ ସବୁଦିନ ପରି ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ହେଲା । ଗୁରୁଦେବ କହିଲେ ଦାମ ତୁମ୍ଭେ ଜୟଦେବଙ୍କ ଲିଖିତ ଦଶ ଅବତାର

ବୋଲ । ଦାମବାବୁ ତାହା ଅତି ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ଗାନ କଲେ ''ଚନ୍ଦନ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ନୀଳ କଳେବର ପୀତବସନ ବନମାଳୀ'' । ବ୍ରଜଭାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକରି କହିଲେ ତୁମ୍ଭେ ସବୁଦିନେ ଗୋପାଳଙ୍କ ପୀଠରେ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସର୍ବଦା ନାମ ସ୍ମରଣ କରି ନିଜକୁ ଈଶ୍ୱର ଭାବରେ ବୁଡ଼ାଇ ରଖିବ । ନଚେତ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଖିଲା, କଠୋର ଓ ନିର୍ମମ ହୋଇଯିବ । ଉପସ୍ଥିତ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କୁ ଗୃହତ୍ୟାଗ ନକରି ଗୃହକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ବହୁ ଅନୁନୟ ବିନୟ କଲେ । ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବାବୁ ଉପସ୍ଥିତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ କହିଲେ, ବ୍ରଜଭାଇ ତାଙ୍କ ପଥରେ ଆଗେଇ ଯାଆନ୍ତୁ । ଯେଉଁ ଲୋକ ଅମୃତର ଆସ୍ୱାଦନ ଲାଭ କଲାଣି ଜଳରେ ତା'ର ତୃପ୍ତି ଆସିବ କିପରି ? ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପବିତ୍ର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଆସେ । ଯେଉଁକ୍ଷଣରେ ମନୁଷ୍ୟର ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସେ । ତାଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଆସିଛି । ଏହା ବ୍ରଜବାବୁଙ୍କର ପୂର୍ବଜନ୍ମ କର୍ମର ଫଳ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ଫିଙ୍ଗି ବିଦ୍ୟାର ବଡ଼ିମାକୁ ତୁଚ୍ଛମନେକରି ଆଲୋକ ପଥର ଯାତ୍ରୀ । ଆମ୍ଭେମାନେ ପେଚ୍ଚ ଓ ବାଦୁଡ଼ି ପରି । ଅନ୍ଧକାର ଆମକୁ ସୁଖ ଲଗେ ଓ ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ଆମ୍ଭେ ରହି ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରୁ । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ଗୃହ ତ୍ୟାଗକୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଘୃଣା କରୁଛୁ । ସଂସାରର ଆସକ୍ତି ରୂପକ କର୍ଦ୍ଦମ ମଧ୍ୟରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ ରହି ଛଟପଟ ହେଉଛୁ କେବଳ ବଞ୍ଚିରହିବାକୁ । ପଙ୍କ ଭିତରେ ବୁଡ଼ିରହି କେହି କେବେ ପଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଉଦ୍ଧାର ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ସର୍ବମୟ କର୍ତ୍ତା ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକିବା ଓ ତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ପରିଚାଳିତ ହେବା । ସେ ଗୋପାଳଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ଲାଭ କରି ଉତ୍ତମ ପଥର ଯାତ୍ରୀ ହୋଇଛନ୍ତି । ଆଗେଇ ଯାଆନ୍ତୁ । Life is a chalange to meet it in heroic way.

ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ପରେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ଗଲେ । ରାତ୍ରିରେ ଗୋପଳଙ୍କ ପାଖରେ ଶୋଇଲେ ବ୍ରଜଭାଇ ଓ ସୁବାଷ ବାବୁ, ଅଭିରାମ ଗିରି, ରାତ୍ରିରେ ପ୍ରବଳ ମଶା ହେଲେ । ଅଭିରାମ ଆଣିଲେ କୁଟା, ଗୁରୁଦେବ ନିଜେ

ବେଣୀ ଜଳାଇ ଶୋଇଲେ । ରାତ୍ରିର ଶେଷ ପ୍ରହରକୁ ଉଠି କହିଲେ ସୁବାଷ ମୋତେ କାଲି ଗୋପାଳଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମିଳିଗଲା । ମୁଁ ସନ୍ନ୍ୟାସ ହୋଇଯିବି । ତୁମ୍ଭେ ଯାଅ କାଲି ଆସି ଡକ୍ଟର ହଳଧର ସାହୁଙ୍କ ସରକାରୀ ବାସଭବନରେ ସାକ୍ଷାତ କରିବ । ସୁବାଷ ବାବୁ ଗଲେ । ଗୁରୁଦେବ ନିଜର ସମସ୍ତ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲେ । ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବାବୁ, ଅଭିରାମ ବାବୁ, ଦାମ ବାବୁ, ପୂଜକ ପୁନାନନ୍ଦା ଓ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ସମସ୍ତେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଗ୍ରାମବାସୀ ଓ ଗୋପାଳଙ୍କ ଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ବାହାରିବା ସମୟରେ କହିଲେ, ''ଦାମ ! ଟୀକା ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ରରୁ ବୋଲ'' । ଦାମ ବାବୁ ବୋଲିଲେ ବୋଲୁ କି ନା ରାମ ନାମରେ ଗୋବିନ୍ଦ ଭଜୁ କି ନା ରାମ ନାମ, ଭଜି ନ ପାରିଲେ କୁଳ ଚନ୍ଦ୍ରମାରେ, ବାନ୍ଧିନେବେ କାଳଯମ । ସେହି କାଳଯମ ବଡ଼.... ଦାରୁଣ ଦୁଃଖ ।

ଗୁରୁଦେବ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ, ସଙ୍ଗରେ ଗଲେ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ବାବୁ, ଅଭିରାମ ବାବୁ । ବାଲିକୁଦାରେ ମଟରରେ ବସାଇ ଦେଇ ଆସିବେ । ବାଟରେ ଗଲାବେଳେ କହିଲେ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ, ଅଭିରାମ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଚିଠିଦେବି ତୁମେ ତାର ଉତ୍ତର ଦେବ । ଗୋପାଳଙ୍କ ଖବର ବୁଝୁଥିବ । ଗୋପାଳ ନନ୍ଦରାଜାଙ୍କ ପୁଅ । ସେ ଏପରି ଭାବରେ ରହିବା ଅନୁଚିତ । ସେଥିପାଇଁ ଆମ୍ଭ ସମସ୍ତଙ୍କର ଚେଷ୍ଟା ଓ ସହଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ । ଗୁରୁଦେବ ମଟରରେ ବସି ଡାଃ.ହଳଧର ସାହୁଙ୍କ ବାସ ଭବନରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଡଃ. ସାହୁ ଗୁରୁଦେବଙ୍କର ପ୍ରିୟଛାତ୍ର ଥିଲେ । ଗୁରୁଦେବ ଗୃହିରୀ ଜୀବନରେ କେବେ କୌଣସି କାମରେ କଟକ ଆସିଲେ ଡଃ ସାହୁଙ୍କୁ ନଦେଖି ଫେରୁନଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଗୁରୁଦେବ ଓ ମୁଁ ପ୍ରଥମ ଥରପାଇଁ ଋଷିକେଶ ଆଶ୍ରମକୁ ପୂଜ୍ୟ ସ୍ୱାମୀ ଚିଦାନନ୍ଦଜୀଙ୍କୁ ଓ ସାଧୁସନ୍ଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲୁ ୧୯୭୧ ମସିହାରେ ଡଃ. ସାହୁଙ୍କ ବାସଭବନରେ ରାତିଟି କଟାଇ ଯାଇଥିଲୁ ।

ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ବାହାରିପଡ଼ିଲେ । ସୁବାଷବାବୁ ମଧ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଉଭୟ ସାଥୀ ହୋଇ ମାଡ୍ରାସ ହୋଟେଲରେ ଖାଇଲେ । ବିଦାୟ ସମୟରେ ସୁବାଷ ଟ ୫/- ଭିକ୍ଷା ଦେଲେ । ଗଲାବେଳେ କହିଲେ ଯାଉଛି,

ଚିଠି ଦେବ ସୁବାଷ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଦେବି । ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଗଲେ । ଯଥା ସମୟରେ ହରଦ୍ୱାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ହରଦ୍ୱାରଠାରୁ ଗ୍ଳି ଗ୍ଳି ଯାଇ ଶିବାନନ୍ଦ ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଅତିଥି ସେବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ଥିବା ଜଣେ ଭକ୍ତ ଗୁରୁଦେବଙ୍କର ରହିବା ଓ ପ୍ରସାଦର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସୁବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଲେ । ଗୁରୁଦେବ ନିୟମିତ ଭାବେ ଆସନ ପ୍ରାଣାୟମ ତ୍ରାଟକ ଇତ୍ୟାଦି ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଶ୍ରମର ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ସେବାକାର୍ଯ୍ୟ ନିୟମିତ ଭାବେ କରୁଥିଲେ । ସ୍ୱାମିଜୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଉପରେ ବିଶେଷ ପ୍ରୀତ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କ ଘରୁ ଓ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅଭିଯୋଗ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିଠି ଲେଖିଲେ । ତାଙ୍କର ସହଧର୍ମିଣୀ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଅପମାନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିଠି ଲେଖିଲେ । ତେଣୁ ସ୍ୱାମିଜୀ ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କୁ ଡାକି ଜଣାଇଲେ, ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ତୁମେ ଘରକୁ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଅନୁମତି ନେଇ ଆସ । ନଚେତ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଆଶ୍ରମରେ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଗୁରୁଦେବ ଯେଉଁ ଆଶ୍ରମ ଓ ସ୍ୱାମିଜୀଙ୍କ ଉପରେ ଭରସା ରଖି ସବୁତ୍ୟାଗ କରି ଆସିଥିଲେ । ସେ ଭରସାଟି ମଧ୍ୟ ଆଜି ସରିଗଲା । ଭଗବାନଙ୍କ ବିଧାନ ସର୍ବଦା ମାନବର ହିତ ସାଧନ ପାଇଁ । ଜୀବନରେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ସେ କେବେହେଲେ ପଛାଇ ନାହାନ୍ତି ।

ସାଧୁ ସନ୍ଥଙ୍କର ବାଣୀ ହେଉଛି ଯଦି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଲାଭ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା, ତେବେ ସାଥିରେ ସାଥୀ କିମ୍ବା କୌଣସି ବସ୍ତୁ ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସାଥୀ ଓ ସଂସାରର ଆକର୍ଷଣ ଭିତରେ ଭଗବାନଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମିଳିବ କିପରି ? ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଥିରେ କୌଣସି ଆଶ୍ରୟ ସାଥୀ ଅଛି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭଗବାନଙ୍କ ସହିତ ମିଳନ ହେବନାହିଁ । ବିଦ୍ୟା, ବୁଦ୍ଧି, ଧନ, ମନ ଓ ଅହଂକାର ସେସବୁ ଭଗବାନଙ୍କ ସାକ୍ଷାତରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଓ ବ୍ୟବଧାନ ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ମଝିରେ ଏସବୁ ପରଦା ସଦୃଶ । ପରଦା ଥିଲେ ମିଳନ ଅସମ୍ଭବ । ମିଳନ ସମୟରେ ମାଳୀ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିପଥକୁ ଆସିଲେ ମିଳନ ହୁଏ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶିବାନନ୍ଦଜୀଙ୍କ ଆଶ୍ରମକୁ ଆଶ୍ରୟ କରି ସମସ୍ତ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲି । ଭଗବାନ୍ ସେ ସବୁଥିରୁ ଆଜି ବଞ୍ଚିତ କଲେ । ସେହି ସମୟରେ ମନେ ପଡ଼ିଛି ମହାଭାରତର ଭୀଷ୍ମଦେବଙ୍କ

କଥା । ଭୀଷ୍ମ ଯେତେବେଳେ ଶରଶଯ୍ୟାରେ ଥାଆନ୍ତି ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହଧାର ଦେଖି ଅର୍ଜୁନ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, ପିତାମହ ଆପଣଙ୍କ ଅଖିରେ ଲୁହଧାର କାହିଁକି ? ଭୀଷ୍ମଦେବ କହିଲେ ପାଣ୍ଡବମାନଙ୍କ କଥା ଭାବୁଛି । ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ କେତେ ଆପଦ ବିପଦ, ଝଡ଼ଝଂଜା ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶରଣାଗତି ହେତୁ ସେ ସବୁରୁ ମିଳିଛି ରକ୍ଷା । ତା ସହିତ ନିଜେ ଆନନ୍ଦ ମନରେ ଗାଇଛନ୍ତି–

''ବୋଲ କୃଷ୍ଣ, ଭଜ କୃଷ୍ଣ, ଲହ କୃଷ୍ଣ ନାମ
କୃଷ୍ଣ ମାତା, କୃଷ୍ଣ ପିତା, କୃଷ୍ଣ ଧନପ୍ରାଣ''

ବ୍ରଜଭାଇ ଗୁରୁ ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ଭ୍ରମଣ କରି ଅନେକ ସାଧୁଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସହ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଲୋଚନା କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଶାସ୍ତ୍ର ଆଲୋଚନା ଓ ଇଂରାଜୀରେ ବିଚକ୍ଷଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲେ । ଉତ୍ତରକାଶୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାତ୍ରା କରିଛନ୍ତି ସେଠାରେ ଗଙ୍ଗାର ଧାର କ୍ଷୀଣ । ପାଣି ବରଫ ପରି । ସେ ସ୍ଥାନଟି ଅସହ୍ୟ ଥଣ୍ଡା । କେତେକ ସାଧୁ ତାଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ରହିବାକୁ ପସନ୍ଦ ନକରି ସେମାନେ କହୁଥିଲେ **You get out**. ବ୍ରଜଭାଇ ହସି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଉଥିଲେ **I am getting out.**

ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଏବେ ହେଲେ **ଗୌରଗୋପାଳ** : ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଜ ନିଜର ଭାଗ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ କର୍ମ କରିବାକୁ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଜୀବନ ନାଟକରେ ଅନ୍ୟ କାହାରି ଭୂମିକାରେ ଅନ୍ୟ କେହି ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ଜନ୍ମିନାହିଁ । ଜୀବାତ୍ମା ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରରେ କୃତକର୍ମର ଫଳ ଭୋଗ କରିସାରିବା ପରେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିଥାଏ । ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ପକ୍ଷପାତ ନାହିଁ । ଏହା ଦୃଢ଼ ଓ ସତ୍ୟ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କଲେ ଯାଇ ଆମ୍ଭେମାନେ ବିଶ୍ୱାସରେ ଅଧିକ ଅଟଳ ରହିବା । ଭଗବାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ଯଦି ତ୍ରୁଟି ଥାଆନ୍ତା ତାହାହେଲେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ସମାନ ଦୁଃଖ ଭୋଗ କରନ୍ତେ । ଶେଷରେ ''ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠ ବୃନ୍ଦାବନ'' ଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ଅର୍ଥର ଅଭାବ । ରେଳ ଷ୍ଟେସନକୁ ଯାଇ ଟି.ଟି.ସିକୁ ସାକ୍ଷାତ କରି କହିଲେ, ମୋର ପଇସା ନାହିଁ, ମୋତେ ମଥୁରା

ଯିବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁମତି ମିଳୁ । ମଥୁରାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ କେତେକ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମିଳିଗଲା । କେଶବ ମହାରାଜଙ୍କ ମଠରେ ରହିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ । ସକାଳୁ ବୈଷ୍ଣବ ଆରତୀ ଶେଷରେ ମସ୍ତକରେ ଶିଖା ନଥିବାରୁ ମାୟାବାଦୀ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଭାବି ସେମାନେ ମଠରୁ ତଡ଼ିଦେଲେ । ଏହି ଆଶ୍ରମରେ ଏକ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ସହ ଗୁରୁଦେବଙ୍କର ଯୁକ୍ତିତର୍କ ହେଲା । ସଠିକ ଶାସ୍ତ୍ରତତ୍ତ୍ୱର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଶୁଣି ଉପସ୍ଥିତ ସାଧୁମାନେ ପସନ୍ଦକଲେ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଆଉ ରହିବାକୁ ଉଚିତ୍ ମନେ ନକରି ବୃନ୍ଦାବନ ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କଲେ । ପଥରେ ଆସୁଥିବା ସମୟରେ ପ୍ରତି ମଠରେ ଦିନେ ଦିନେ ରହିଯାଉଥିଲେ । ବୃନ୍ଦାବନରେ ପହଞ୍ଚି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ବୁଲୁବୁଲୁ ୧୯୭୪ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଏକ ଫାଟକର ନାମ ଫଳକରେ ଲେଖାଅଛି :

International Society for Krishna Consciousness Founder Acharya Divine Grace, A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada.

ଏହି ନାମ ଫଳକଟି ପଢ଼ିବା ପରେ ତାଙ୍କ ହୃଦୟ ଏକ ଅକୁହା ଆନନ୍ଦରେ ଉଦ୍‌ବେଳିତ ହୋଇ ଉଠିଲା, ବିଳମ୍ବ ଆଉ ସହିପାରିଲେ ନାହିଁ । ଫାଟକ ରକ୍ଷକଠାରୁ ଅନୁମତି ନେଇ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଭିତରକୁ ଗଲେ । ଜନୈକ ଭକ୍ତଙ୍କଠାରୁ "Back to God Head" ପତ୍ରିକାଟି ପଢ଼ିବାକୁ ପାଇଲେ । ସେଥିରେ ପ୍ରଭୁପାଦ ଦେଇଥିବା ଭାଷଣ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ସେ ଭାଷଣଟି ପଢ଼ିବାପରେ ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କ ମନରେ ଜମାଟ ବାନ୍ଧିଥିବା ବହୁ ସନ୍ଦେହ ମୋଚନ ହୋଇଗଲା । ସେଥିରେ ବାହାରିଥିବା ସମସ୍ତ ବିଷୟକୁ ପଢ଼ିଦେଲେ । ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କର ଛବି ଦେଖି ବିଶେଷ ପ୍ରୀତ ହେଲେ । ମନେମନେ ଭାବିଲେ ଏହି ମୋର ପ୍ରକୃତ ଗୁରୁଦେବ । ଏତେ ଦିନ ପରେ ମୋର ମନସ୍କାମନା ପୂରଣ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କ ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ବହୁ ଭକ୍ତବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଅନୁନୟ ବିନୟ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ କେହି ସାହାଯ୍ୟ କଲେ ନାହିଁ । କାରଣ ବ୍ରଜଭାଇ ଅତି ସାଧାରଣ ପୋଷାକ ପରିଧାନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ତାଙ୍କୁ ହେୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ଭାବୁଥିଲେ ଏ ଜଣେ ସାଧାରଣ ଲୋକ । ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତରେ କେହି ତାଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱ ଉପଲବ୍ଧି

କରିପାରିଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ତାଙ୍କୁ କେହି ଦେଲେ ନାହିଁ । ସେମାନେ କହୁଥିଲେ 'You can not meet, Prabhupada, because he is very busy.' ବ୍ରଜଭାଇ ନୀରବରେ ସେ ସବୁ ସହି ଯାଉଥିଲେ, ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଗ୍ୱଲି ବୁଲି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲେ ପ୍ରଭୁପାଦ କେଉଁଠାରେ ରହୁଛନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ଦେଖିଲେ ପ୍ରଭୁପାଦ ତାଙ୍କ କୋଠରୀରେ ଏକାକୀ ଅଛନ୍ତି । ସେ ସାହାସ ସହିତ ଗୋପାଳଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି କୋଠରୀମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ ଜଣାଇ ବସିଲେ ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତରେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରଭୁପାଦ ପଗ୍ୱରିଲେ କ'ଣ ଗ୍ୱହଁ ? Have you taken Sannyasa ? ବ୍ରଜଭାଇ କହିଲେ ନା । ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦ ପୁଣି କହିଲେ । Will give you Sannyasa. ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଗ୍ୱରିଲେ । ଉତ୍ତରରେ ବ୍ରଜଭାଇ କହିଲେ ମୋର ନାମ ଗୌର ଗୋପାଳ। ପରିବାର ତ୍ୟାଗ କରିଛି। ସେହି ଦିନ ଠାରୁ ସେ ଗୌରଗୋପାଳ ନାମରେ ପରିଚିତ ହେଲେ । ଏହିପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ଗ୍ୱଲିଥିବା ସମୟରେ ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କର ସେବକ ପ୍ରବେଶ କଲେ କୋଠରୀ ମଧ୍ୟକୁ ଗୌର ଗୋପଳଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି କହିଲେWhat are you doing here ? ତୁମ୍ଭେ ଏଠାରେ କ'ଣ କରୁଛ ? ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦ କହିଲେ ନା, ନା, ସେ ଏଠାରେ ରହିବେ ।

ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତରେ ଶ୍ରୀଲ ଗୁରୁଦେବ ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କ ସୁମଧୁର ବ୍ୟବହାରରେ ଯେଉଁ ଆତ୍ମୀୟତା ଭରି ରହିଥିଲା ତାହା ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କ ମନ, ପ୍ରାଣ ଓ ହୃଦୟରେ ଏକ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଆନନ୍ଦର ମନ୍ଦାକିନୀ ଧାରା ପ୍ରବାହିତ କରିଥିଲା । ସେହି ସାକ୍ଷାତ ସମୟ ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କ ପାଇଁ ଥିଲା ଏକ ଦିବ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ସେ ଏତେ ଭାବ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଯେ ଥରେ ଡାକବଙ୍ଗଳାରେ ଆଲୋଚନା ସମୟରେ ମୋତେ କହିଲେ, ଫକୀର ବାବୁ । ଶ୍ରୀଲ ଗୁରୁଦେବ ଯେତେବେଳେ କହିଲେ ନା, ନା ସେ ଏଠାରେ ରହିବ । ଏହି କଥା ପଦକ ଦ୍ୱାରା ଗୁରୁଦେବଙ୍କର ଶ୍ରୀମୁଖରୁ ଯେପରି ମୋ ପ୍ରତି ସ୍ନେହ କରୁଣାର ଅମୃତ ମୟୀ ଧାରା ଝରି ଆସୁଥିଲା । ଏହା ଶୁଣି ମୁଁ ବିସ୍ମୟାବିଭୂତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲି । ଆଜି ଦୀର୍ଘ ଦିନପରେ ସେହି ମଧୁମୟ ସ୍ମୃତି ମୋ ମାନସ ପଟରେ ଉଦିତ ହେଲେ ଚିତ୍ତରେ

ଏକ ଅକୁହା ଆନନ୍ଦର ଭାବ ଉଦୟ ହୁଏ । ଗୁରୁଦେବ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ କ'ଣ ଗୃହଁ ? **Have you taken Sannyasa ?** ଏ କଥା ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀଲ ଗୁରୁଦେବ କହିଲାବେଳେ ତାଙ୍କର କଣ୍ଠସ୍ୱରରେ ଏପରି ମଧୁରତା ଥିଲା ଯେ, ତାହା ଶୁଣି ମନେହେଲା ସେ ମୋର କେତେ ଜନ୍ମର ଅତି ଆପଣାର । ସ୍ୱର ଥିଲା ଆତ୍ମୀୟତା ପୂର୍ଣ୍ଣ , ସ୍ନେହ ସିକ୍ତ । ସେହି କରୁଣାମୟ ଭାବବ୍ୟଞ୍ଜକ ମଧୁର ବ୍ୟବହାର । ସେହି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୃହାଁଣୀ । ଫକୀର ବାବୁ । ମୁଁ ମୋ ଜୀବନକାଳ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବରୁ କାହାଠାରୁ ଏପରି ବ୍ୟବହାର ପାଇ ନଥିଲି । ଏ ଥିଲା ଏକ ଘନିଷ୍ଟ ଆତ୍ମୀୟ ଭାବର ପରିଚୟ । ତାଙ୍କର ଏକ ମଧୁର ଆକର୍ଷଣୀୟ ଶକ୍ତି ଥିଲା । ଯେ ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ଦର୍ଶନ କରିଛି ତାଙ୍କ ସହିତ ଆନ୍ତରିକତା ସହିତ ବାକ୍ୟାଳାପ କରିଛି ତା'ର ମନ ତାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଲାଳାୟିତ ହେବ ।

ଗୌରଗୋପାଳଙ୍କ ବିଚକ୍ଷଣତାର ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦ ବି.ଟି.ଜି. ପତ୍ରିକାର କେତୋଟି ବିଷୟ ହିନ୍ଦୀରେ ଅନୁବାଦ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ଦୁଇଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଅନୁବାଦ କରି ପତ୍ରିକା ସହ ହିନ୍ଦୀର ଅନୁବାଦଟିକୁ ଦାଖଲ କଲେ । ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦ ତାକୁ ଭଲଭାବରେ ପଢ଼ିଲେ । ନିଖୁଣ ଓ ନିର୍ଭୁଲ ଅନୁବାଦ ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କ ମନରେ ଏକ ରେଖାପାତ କଲା । ସେ ବିଶେଷ ପ୍ରୀତ ହୋଇ ସ୍ମିତ ବଦନରେ ଗୌରଗୋପାଳଙ୍କୁ ଗୃହିଁଲେ ।

ପ୍ରଭୁପାଦ ଅନ୍ୟ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ଯେ ''ଗୌରଗୋପାଳ'' ଏକ ପ୍ରକାର ନୀରବ ଭକ୍ତ । କାହାରି ସହିତ କୌଣସି ଗପ କରିବା ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁନାହାନ୍ତି । ସେ ନାମ ଜପ କରୁଛି, ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଛି, ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଲିଖିତ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦ କରୁଛି ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥନାରତ ରହୁଛି । ସେ ବଡ଼ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରାୟଣ । ସେ ଏକ ପ୍ରକୃତ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଛି ।

ପ୍ରଭୁପାଦ ବମ୍ବେରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥାଆନ୍ତି । ଦିନେ ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦ ଓ ଗୌରଗୋପାଳ ଉଭୟ ଗୋଟିଏ କୋଠରୀରେ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥାନ୍ତି ।

ଏହି ଅବସରରେ ଜନୈକ ସନ୍ୟାସୀ ସେ କୋଠରୀ ମଧ୍ୟକୁ ଗଲେ ଏବଂ ଖୋଜିଲେ କହିଲେ ସେ ବାଳକଟି କୁଆଡ଼େ ଗଲା । Srila Prabhupada Said, What boy ? What boy Gaura ? Do you mean Gauragopal. ସନ୍ୟାସୀ କହିଲେ ହଁ । ପ୍ରଭୁପାଦ କହିଲେ He is not a boy, He is practically old enough to be your father. ବମ୍ବେରେ ଅବସ୍ଥାନ ସମୟରେ ଗୌରଗୋପାଳ ପ୍ରଥମ ଦୀକ୍ଷା ନେଲେ । ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦ ତାଙ୍କର ନାମ ରଖିଲେ "ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ" ।

ଗୌରଗୋପାଳ ଏବେ ହେଲେ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ : ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ବଙ୍ଗଳା ଭାଷାକୁ ମଧ୍ୟ ଆୟତ୍ତ କରି ନେଇଥିଲେ ମାୟାପୁରରେ ରହି ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଲେଖାଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟବସ୍ତୁ ହିନ୍ଦୀ ଓ ବଙ୍ଗଳାଭାଷାରେ ଅନୁବାଦ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଭୁପାଦ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ମାୟାପୁରରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିବାର କିଛି ଦିନ ପରେ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଦୀକ୍ଷା ନେଲେ । ସାଧାରଣତଃ ନୀତି ଓ ନିୟମ ଅଛି ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଦୀକ୍ଷା ନେବାର ଦୁଇ ବର୍ଷପରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୀକ୍ଷା ନେବାକୁ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଦୀକ୍ଷା ନେବାର ଚାରିମାସ ପରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୀକ୍ଷା ନେଇଥିଲେ । ପ୍ରଭୁପାଦ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଯାଅ । ଅନ୍ୟ କେଉଁ କେଉଁ ଭକ୍ତମାନେ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଯିବେ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଦିଅନ୍ତୁ । କେତେକ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ଓଡ଼ିଶା ଆସିଥିଲେ । ଆସିବା ସମୟରେ କିଛି ଅର୍ଥ ଆଣିଲେ ଓ କୀର୍ତ୍ତନ ଦଳ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଚାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆସି ପୁରୁଣା ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଧର୍ମଶାଳାରେ ରହିଲେ । କିଛି ଦିନ ପ୍ରଚାର କରି ଆଣିଥିବା ଅର୍ଥ ସରିଯିବାରୁ ଫେରିଗଲେ ।

ପ୍ରାଣଭରା ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଭକ୍ତି ସହିତ ସାହାସିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ : ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ଆଆନ୍ତି ହାଇଦ୍ରାବାଦରେ ଏକ ପ୍ରଗ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟରେ । ସେଠାରୁ ଫେରିବାରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଡେରି ହୋଇଗଲା । ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ହେଲା ଡେରି ହେବାର ସଠିକ ଓ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଯଥାର୍ଥ କାରଣ ଦାଖଲ କର । ଗୌର ଗୋବିନ୍ଦ ବିନମ୍ରତାର ସହିତ ସଠିକ୍ ଓ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଉତ୍ତର ଦେଇ ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଫେରିଯାଉଥିଲେ । ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପବାଟ ଆଗେଇ ଯାଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଅନ୍ତରରୁ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ଆଉ ଡେରି କରନାହିଁ । ସନ୍ନ୍ୟାସ ନିଅ । ଅନ୍ତରର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଶୁଣି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହିଠାରୁ ଫେରି ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରି ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ କଲେ । ବିନମ୍ରତାର ସହିତ କହିଲେ ଗୁରୁଦେବ ମୁଁ ସନ୍ନ୍ୟାସ ନେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି ମୋତେ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଦୀକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତୁ । ପ୍ରଭୁପାଦ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଗ୍ୱହିଁଲେ । ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ତିନିଜଣ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ବହୁତ ଜି.ବି.ସି. ମେମ୍ବର, ବହୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଅଗ୍ରଣୀ ଭକ୍ତ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ସମସ୍ୱରରେ ଏହାର ପ୍ରତିବାଦ କରିକହିଲେ ଜଣେ ନୂତନ ଭାରତୀୟ ଭକ୍ତ ସନ୍ୟାସ ନେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି କହିଲେ, ତୁମେ ସନ୍ନ୍ୟାସ ନେବ ? ଶୁଣ, ମୁଁ କହୁଛି ସନ୍ନ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଭକ୍ତର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଯୋଗ୍ୟତା କ'ଣ ? The Sannyasi can never have any sex desire. He should never even think of a woman for one second. A sannyasi is fearless, he will go any where to preach, no matter how dangerious it is. A sannyasi never thinks he is alone, but always knows that krishna and Guru are with him. ପ୍ରଭୁପାଦ ସମସ୍ତ କହିସାରିବା ପରେ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ସ୍ମିତ ବଦନରେ ଗ୍ୱହିଁଲେ ଏବଂ କହିଲେ ବୁଝିପାରିଲ ? ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ କହିଲେ ହଁ ଗୁରୁଦେବ । ତାପରେ ପ୍ରଭୁପାଦ କହିଲେ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରସାଦ ପାଅ । ପ୍ରଭୁପାଦ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଠାରୁ ଉତ୍ତର ପାଇବା ପରେ ତାଙ୍କର ହୃଦୟ କଥା ଜାଣିପାରିଲେ । ହଁ କିମ୍ବା ନାହିଁ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ତାପରେ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ସେକ୍ରେଟେରୀଙ୍କ ଅଫିସକୁ

ଗଲେ । ସେଠାରେ ବହୁ ଭକ୍ତ ଥିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦ କ'ଣ ମତାମତ ଦେଲେ । ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ କହିଲେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଗରୁଦେବ ହଁ କିମ୍ବା ନା କିଛି ନକହି ନୀରବ ରହିଲେ । ମୁଁ ସେଥିରୁ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦଙ୍କ ସହିତ ଗୌର ଗୋବିନ୍ଦ **Next leg of the festival**ରେ ଯୋଗଦେବାକୁ ଗଲେ । ଉତ୍ସବର ଶେଷଦିନ ଯଜ୍ଞ କରାଯାଇଥାଏ । ସେଥିରେ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ପୁରୋହିତ କର୍ମ କରୁଥାଆନ୍ତି । ଜଣେ ମାତ୍ର ସନ୍ୟାସୀ ସନ୍ୟାସଧର୍ମ ନେବାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଥାଏ । ତ୍ରିପୁରାରୀ ନାମକ ଜଣେ ଭକ୍ତ ସନ୍ନ୍ୟାସ ନେବାର ସ୍ଥିର ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ଦୁଇଟି ଦଣ୍ଡ ରଖାଯାଇ ଥାଏ । ଦୁଇଟି ଦଣ୍ଡରୁ ଜଣା ପଡୁଥାଏ ଯେ ଅନ୍ୟ କେହିଜଣେ ଭକ୍ତ ସନ୍ନ୍ୟାସ ନେବେ । ଦୁଇଟି ଦଣ୍ଡ ଓ ଦୁଇଯୋଡ଼ା ସନ୍ନ୍ୟାସ ବସ୍ତ୍ର ଦେଖି କେହି ଜାଣି ପାରିଲେ ନାହିଁ ଯେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିଟି କିଏ ? ଯେତେବେଳେ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟ ଆସିଗଲା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି ଶ୍ରୀଲ ପ୍ରଭୁପାଦ କହିଲେ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଏ ଅଛି, ସନ୍ନ୍ୟାସ ନେବ । ହଠାତ୍ ପୁରୋହିତ କର୍ମରୁ ଉଠି ପଡ଼ି ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ହସ ହସ ବଦନରେ ସନ୍ନ୍ୟାସ ନେବାପାଇଁ ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ।

ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ଥିଲେ ଏକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶକ୍ତିବଳରେ ବଳିୟାନ । ଭୌତିକ ଶକ୍ତି ଅପେକ୍ଷା ଆଉ ଏକ ଶକ୍ତି ରହିଛି ତାହା ହେଉଛି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶକ୍ତି । ସେହି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶକ୍ତି ଗୌରଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଜୀବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ନାଟକୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣି ସନ୍ନ୍ୟାସ ଦୀକ୍ଷା ନେବାର ସମସ୍ତପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ସମସ୍ତ ଭକ୍ତମାନେ ଅନୁଭବ କଲେ ଯେ ଭୌତିକ ଶକ୍ତି ଅପେକ୍ଷା ଆଉ ଏକ ଶକ୍ତି ଅଛି ଯେଉଁ ଶକ୍ତି ବଳରେ ବଳିୟାନ ହେଲେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପାର୍ଥିବ ଶକ୍ତି ତାକୁ ପ୍ରତିହତ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ଶକ୍ତି ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଓ ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତ ବୃଦ୍ଧିରେ ମିଳେ ନାହିଁ । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶକ୍ତି ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଐକାନ୍ତିକ ନିଷ୍ଠା, ଗଭୀର ବିଶ୍ୱାସ, ପ୍ରୀତି ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା

ବଳରେ ମିଳିଥାଏ । ସେ ଶକ୍ତି ପାର୍ଥିବ ଶକ୍ତି ଠାରୁ ବହୁଗୁଣରେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ । ସେହି ଅଲୌକିକ ଶକ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୌରଗୋବିନ୍ଦ ।

ସନ୍ନ୍ୟାସ ବସ୍ତ୍ର ନେଲେ । ପ୍ରଭୁପାଦ ଖୁବ ଜୋରରେ ହସି ହସି ସନ୍ନ୍ୟାସ ଦଣ୍ଡ ତାଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲେ You have understood Goura Govinda Swami took sannyasa. ବହୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଭକ୍ତ ଓ ଜି.ବି.ସି. ମେମ୍ବରମାନେ ଅଭିଯୋଗ କଲେ । ସେ କିପରି ସନ୍ନ୍ୟାସ ନେଲେ ? ସେ ଜଣେ ଅଳ୍ପଦିନର ଭକ୍ତ ଓ ନୂତନ ଭକ୍ତ । Prabhupada told them he is a devotee from his birth. You are new men. ସେ ତାର ଅଳି ବୟସରୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତିର ଅଶୀର୍ବାଦ ଲାଭକରି ଜୀବନ କଟାଇ ଆସିଅଛି । ସେ ନୂତନ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ନୁହେଁ । ସର୍ବୋପରି ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ ହିଁ ସେ ସନ୍ନ୍ୟାସ ନେଇଛି । ତାହାଦ୍ୱାରା ବହୁକାର୍ଯ୍ୟ ଭବିଷ୍ୟତରେ କରାଯିବ । ତାହାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସାଧନାରେ ବାଧା ଆସିବାରୁ ସାଂସାରିକ ବନ୍ଧନ ଓ ସରକାରୀ ଚାକିରୀକୁ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ ଆସିଛି । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାହାଦ୍ୱାରା ବହୁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରାଯିବ । ସେ କେବେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସାଧନରେ କାତର ନୁହେଁ– ତାର ସେବା ତଥା ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ମିଶିବାର ସ୍ୱଭାବ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରର ଗୂଢ଼ତତ୍ତ୍ୱକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ସରଳ, ତରଳ ଓ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଢ଼ଙ୍ଗ ଦେଖି ମୁଁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପ୍ରୀତ । ପ୍ରତ୍ୟୁଷର ପ୍ରଦୋଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପବିତ୍ର କର୍ମରେ ନିଜକୁ ନିଯୋଜିତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବ୍ୟବହାରରେ ସାଧୁତା, ସଚ୍ଚୋଟତା ଓ ସୌଜନ୍ୟତା ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ଏହା ସନ୍ନ୍ୟାସୀର ଏକ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଗୁଣ ।

ରାଧାଷ୍ଟମୀରେ ରାଧାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ବୋଲାଯାଉଥିବା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଭଜନ

ଏକଦିନେ ଗୋରାଗ୍ରନ୍ଦ ଭକ୍ତଗନ ଲୟାଁ
ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କରେ ପ୍ରଭୁ ଆନନ୍ଦି ହୟାଁ

ସର୍ବଭକ୍ତ ସଙ୍ଗ କରି ନାଚେ ପ୍ରଭୁ ରଙ୍ଗେ
ହାଁସେ କାନ୍ଦେ ନାଚେ ଗାଏ ପ୍ରେମର ତରଙ୍ଗେ

ଆ ସର୍ବଭକ୍ତ ଲିଏ ଗଉର ନେଚେ
ଯାରେ ଦିଖେ ତାରେ ନାମ ଯାଚେ

ପ୍ରେମେର ତରଙ୍ଗ ଭୂମିତେ ପଡ଼େ
ହାଁସିଆ କାନ୍ଦିଆଁ ନାଚିଆଁ ଗଡ଼େ

ନେଚେ ଯାଏ ଗୋରା ଦୁବାହୁ ତୁଲେ
ନାମ ରତ୍ନମାଲା କଣ୍ଠତେ ଦୁଲେ

କଲେରି କଲଙ୍କ ତାରିଛେ ତାରା ପାଷାଣ୍ଡ ଦଳନ କରଛେ ଗୋରା
ପାବନା, କୋଥା ପାବନାରେ, ଗୌରସମ ଦୟାଲ ଠାକୁର
କେ ନେବରେ ଭାଇ ଆଇରେ ତୋରା ବିନାମୂଲ୍ୟ ନାମ ଦିଏ ଦୟାଲଗୋରା
ପ୍ରେମେତେ ଡୁଲାଏ ହରି ବୋଲ ଗୋରା ବାଉଲ ହଏ
ନୟନେର ଜଲେ ଗୋରା ଅବନୀ ଭସାଲ ହୁଙ୍କାର କରିଆଁ ଗୋରା ଉନ୍ମତେ ନାଚିଲ
ଦେହବୁଧି ନାରଖାନେ ନଏ ସମ୍ଭାଲନ, ପୁଲକାଦି ଅଶ୍ରୁକମ୍ପ ବିଭୋଲିତମନ
ଆ ଧୁଲାତେ ଧୂସର ଯଙ୍ଗ, ସୁନାର ବରନ ଗୋରା ଗ୍ରନ୍ଦ
ସବାଇକାରେ କୋଲକରେ ତିନ୍ତେ ବକ୍ଷ ନୟାନ ଜଲେ
ହରିବୋଲ ହରିବୋଲ ହରିବୋଲ ବୋଲେ ତିନ୍ତେ ବକ୍ଷ ନୟାନ ଜଲେ
ପୁଲକପୂରିଲେ ଅଙ୍ଗ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ
ବିଭୋଲିତେ ଜାନେ ନାଇଁ ଆଛେ କିନା ଆଛେ ଦେହି

କଲିଯୁଗେର ଉଦ୍ଧାର କର୍ତ୍ତା, ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପ୍ରେମଦାତା
ଭୂମିତେ ପଡ଼ିଆଁ ଗୋରା ବୋଲେ ହରି ହରି
ହରି ବୋଲି ଗୋରା ଦୁନୟାନୁ ବହେ ବାରି
ଶ୍ରୀବାସାଦି ଭକ୍ତଗନ ସଙ୍ଗେ ନୃତ୍ୟ କରେ, ବୃନ୍ଦାବନ ଦାସ ବୋଲେ ପାଶୋରିତେ ନାରେ
ଆ ପାଶୋରା ଯାଏନା ପାଶୋରା ଯାଏନା ପ୍ରେମେର ପିଉଲି ଗୋରା
ଦିନଦୟାଲ ଗୋରା ପାଶୋରା ଯାଏନା
ଅଧମ ଜନେ ଦୟା କର ଦୟାର ଠାକୁର ଏକବାର

X X X X X

ଏଇତ ବ୍ରଜେର କାହ୍ନୁ ସଜନୀ
ଅଖନି ଧରିଛେ ଦଣ୍ଡ କମଣ୍ଡଲୁ ବ୍ରଜେ ବାଉଥିଲେ ବେଣୁ
ଯେହି କଲା ସହି ସେହିତ ଗୋରା, ଏହିତ ବ୍ରଜତେ ମାଖନ ଗ୍ରେରା
ଅନିତ୍ୟ ବୀଲା କରିବାକୁ ପ୍ରଗ୍ୱର ତେଣୁ ନବଦ୍ୱୀପେ ହୋଇଲଗୌର
ଗୋପୀଙ୍କ ବସନ ଗ୍ରେରା ସଜନୀ ଗୋ ଗୋପୀଙ୍କ ବସନ ଗ୍ରେରା
ବୃନ୍ଦାବନେ ହଏ ନଟବର ଶ୍ୟାମ ନବଦ୍ୱିପେ ହଇଲେ ଗୋରା
ବ୍ରଜତେ କାଲିଆ ଶ୍ୟାମ ନଗର, ରାଧାରେ ଭାବିତେ ହଇଲ ଗୌର
ବ୍ରଜେ ନାମ ରାଖେ ରାଧା ଗୋବିନ୍ଦ
ନବଦ୍ୱୀପେ ହେଲ ନଦିଆ ଗ୍ୱନ୍ଦ
ବ୍ରଜେ ନାମ ବଂଶୀଧାରୀ ନବଦ୍ୱୀପ ଗୌରହରି
ଦିନେ ମୁରଲି ଦେଲେ ଏ ବଂଧା ସଜନୀ ଗୋ ମୁରଲୀ ଦେଲେ ଏ ବଂଧା
ସର୍ବସଖୀମେଲେ କୁଞ୍ଜକାରାଗାରେ ଶ୍ୟାମ ହୋଇଥିଲେ ରାଧା
ରାଧା ହୋଇଥିଲେ ବଂଶୀବଦନ, ସର୍ବସଖୀ ହେଲ ଗୋପାଲ ଗନ
କୃଷ୍ଣ ହୋଲ ରାଧା ବାଇଲେ ବଂଶୀ, ଉଜାଣି ଯମୁନା ଉଠେ ଉଲସି
ଶୁଷ୍କତରୁ ପଲ୍ଲବିଲା ପାଷଣ ତରଳିଗଲା ଶୁଜଦନ୍ତ ପୁଷ୍ପ ଫୁଟିଲା
ନବନବ ଭାବ ଭାବି ସଜନୀଏ ନବ ନବ ଭାବି
ନିକୁଞ୍ଜ ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଲେ କଳିରେ ଗୌରାଙ୍ଗ ହେବି

ଏହି ସଖୀହବେ ବୈଷ୍ଣବ ଗଣ, କଳିରେ ହୋଇବ ନାମକୀର୍ତ୍ତନ
ସଖୀ ସଙ୍ଗେ ବୃନ୍ଦାବନରେ ଖେଳା, କଳିରେ ଡୋର କଉପୁନି ଝୁଲା
ବ୍ରଜେ ନନ୍ଦସୁତ କାହ୍ନୁ କଳିରେ କୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ (୪)

ଦିପୂଗ ନାମ ବହିବି ମୁଁ କଳିରେ ଦିଯୁଗ ନାବ ବହିବି
ରାଧା ନାମ କୁଣ୍ଡେ ଗାଇଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ପ୍ରେମ ଧ୍ୱଜା ଉଡ଼ାଇବି
ବଂଶୀ ତେଜି କାଲ ଗୌର ହେଲା କରେ କମଣ୍ଡଳୁ କକ୍ଷତେ ଝୁଲା (୫)

ଯମୁନାରେ କୂଳେ ଖେଳ ସଜନୀ ହେ ଯମୁନାରେ କୂଳେ ଖେଳ
ଏବେ ଗଙ୍ଗାକୂଳେ ଭକ୍ତଗଣ ସଙ୍ଗେ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ଭକ୍ତ ପ୍ରଭୁ ମେଳ
ଅଦ୍ଭୁତଯୁଗ ନାମ କୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ହୋି ଅଛନ୍ତି ରାମ (୬)

କେ ବର୍ଣ୍ଣିବ ତାଙ୍କ ଗୁଣ ସଜନୀ ଗୋ କେ ବର୍ଣ୍ଣିବ ତାଂକ ଗୁଣ
ପ୍ରେମେ ରାଧାରାଧା ବୋଲି ନାଚୁଛନ୍ତି ସେହି ନବଘନ ଶ୍ୟାମ
ଅସମନ ଦମନ ଭଯ ଭାଜିଲ କେତେ କେତେ ପାପୀ ତରିଏ ଗେଲ
ନାମେର ମୋହନ ବୀଣା ବଜାଲ କରିଲେ ବଣା
ଛିଡ଼ିବ ଜଞ୍ଜାଳ ଜାଲ ବଦନ ଭରି ହରିବୋଲ (୭)

''କରମ ମୋର ଛୋଟ
ଆଉ ନ ହେବ ଭେଟ,
କେ କରିବ ମୋତେ ଆକଟ
ପଡ଼ିଲା ମୋ ପାଇଁ ତାଟି କବାଟ''

ବିଦାୟ ବେଳ ହୋଇ ନଥିଲା, ଗ୍ଲିଗଲ ଅସମୟରେ । ଆପଣଙ୍କ ଅଭାବରେ ଆଜି ଆମ୍ଭେମାନେ ନିଃସ୍ୱ ; ସର୍ବହରା । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଖାଲି ଅନ୍ଧାର ଦିଶୁଛି । ସେହି ହସ ହସ ମୁହଁଟି କେଉଁଆଡ଼େ ଲୁଚିଗଲା ସୁବଦିନ ପାଇଁ । ମାୟାପୁରରୁ ଆପଣ ଆଉ ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ମୋ ପାଇଁ ମାୟାପୁର ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଶେଷ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଶେଷ ଆକଟ ଓ ଶେଷ ସାକ୍ଷାତର ସେହିଦିନଟି ଥିଲା ୧୯୯୬ ମସିହା ଫେବୃୟାରୀ ପାଞ୍ଚ ତାରିଖ । ଗୁରୁଦେବ ବସି ଭାଗବତ ଅନୁବାଦ କରୁଥାଆନ୍ତି । ମୁଁ ଓ ମୋର ମୈତ୍ର ବାଲ୍ୟବନ୍ଧୁ ଡଃ. ଫକୀର ମୋହନ ଦାସ ସାକ୍ଷାତ ନିମନ୍ତେ ଗଲୁ । ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଗୁରୁଦେବ ସ୍ମିତହାସ୍ୟ କରି କହିଲେ ଆସିଗଲ ଦୁଇବନ୍ଧୁ । ମୈତ୍ର ଉତ୍ତରରେ କହିଲେ (ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି) ସେ ଏଥର ଆଦେଶ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାନି ଚଳିବ, ଆଉ ଅବାଧ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ । ଗୁରୁଦେବ କହିଲେ, ହଉ । ମୁଁ ମାୟାପୁରରୁ ଫେରିଲେ ତା କଥା ବୁଝିବି । ମୈତ୍ରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି କହିଲେ, ସେ ବୈଷ୍ଣବ ଅଭିଧାନ ତୁମେ ଲେଖିବ । ଫକୀର ବାବୁ ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହଯୋଗ କରିବ । ମୋର ମୈତ୍ର ଡଃ. ଦାସଙ୍କ ସହିତ ଗୁରୁଦେବ ଆଉ କେତେ ବିଷୟ ଆଲୋଚନା କଲେ । ମୈତ୍ର ବିନୀତ ଭାବରେ ଗୁରୁଦେବଙ୍କୁ କହିଲେ ଆପଣ ବଡ଼ ପାଟିରେ ପ୍ରବଚନ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ମଝିରେ ମଝିରେ ପାଣି ପିଅନ୍ତୁ । ଉତ୍ତରରେ ଗୁରୁଦେବ କହିଲେ ଆଉ ଏଣିକି ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିବି ନାହିଁ ।

୧୯୯୬ ମସିହା ଫେବୃୟାରୀ ୭ତାରିଖରେ ଗୁରୁଦେବ ମାୟାପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ମିଟିଙ୍ଗରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରୁ ଫେରି ଭାଗବତ ଅନୁବାଦ କଲେ । ୮ ତାରିଖ ସକାଳେ ଜପ କଲେ । ସେ ୧୦ଟା ବେଳେ

ମିଟିଙ୍ଗକୁ ଗଲେ । ଆସି ଭାଗବତ ଅନୁବାଦ କଲେ । ତାପରେ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କଲେ । ଶେଷଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ ଫେବୃୟାରୀ ୯ ତାରିଖ ସବୁଦିନ ପରି ନିତ୍ୟକର୍ମ ଶେଷ କରି ଜପ କଲେ । ପରେ ଅଳ୍ପ ଫଳ ଓ ବେଲପଣା ୯ଟା ୩୦ମି. ରେ ଗ୍ରହଣ କରି ମିଟିଙ୍ଗକୁ ଗଲେ । ସେଦିନ ଥିଲା ଭକ୍ତିସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ଉତ୍ସବ । ସେଦିନ ଦିନ ୧୨ଟାରେ ପ୍ରସାଦ ପାଇବାର କଥା । ଦିନ ଘ ୧ଟିକା ସମୟରେ ଗୁରୁଦେବ ପ୍ରସାଦ ନେଲେ ଓ ପୁଣି ମିଟିଙ୍ଗ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲେ । ଦୁଇମାଳା ଜପ ବାକି ଥିଲା ତାକୁ ବସି ସାରିଲେ । ପୁଣି ଗୁରୁଦେବ ଅପରାହ୍ନ ୪ଟାରେ ମିଟିଙ୍ଗ ଗଲେ । ଏକ ଘଣ୍ଟାପରେ ପୁଣି ଫେରି ଆସିଲେ । ଆସି ଲାଟ୍ରିନ ଯାଇ ସ୍ନାନାଦି ନିତ୍ୟ କର୍ମ ଶେଷ କଲେ । ବସିଛନ୍ତି, ଠିକ୍ ୬ଟା ୩୦ ମିନିଟ୍‌ରେ ଭକ୍ତରୂପ ପ୍ରଭୁ ଆସିକହିଲେ ଦୁଇଜଣ ବିଦେଶୀ ମାତାଜୀ କ'ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ପଗ୍ୱରିବେ । ଗୁରୁଦେବ କହିଲେ, ହଉ ଡାକ । ତାପରେ ଠିକ୍ ୭ଟା ସମୟରେ ସେମାନେ ଭକ୍ତିରୂପ ପ୍ରଭୁ ଓ ସେହି ଦୁଇଜଣ ମାତାଜୀ ଆସିଲେ । ଗୁରୁଦେବ କହିଲେ କ'ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ପଗ୍ୱର । ତାଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ କହିଲେ ମହାରାଜ ! ଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁ କାହିଁକି ପୁରୀରେ ୧୮ ବର୍ଷକାଳ ରହିଥିଲେ । ଉତ୍ତରରେ ଗୁରୁଦେବ କହିଲେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କିପରି ଦ୍ୱାରିକାରେ ଅଷ୍ଟପାଟବଂଶୀଙ୍କର ମେଳରେ ରହି ରାତ୍ରି ସମୟରେ ହା ରାଧେ ! ହା ରାଧେ ! ହେଉଛନ୍ତି । ରୁକ୍ମିଣୀ ଦେବୀ କିପରି ଏହାର କାରଣ ରୋହିଣୀ ମାଆଙ୍କୁ ପଗ୍ୱରୁଛନ୍ତି । ସୁଭଦ୍ରା ମାଆ କିପରି ଜଗିଛନ୍ତି । କୃଷ୍ଣବଳରାମ କିପରି ଶୁଣିଦେଇଛନ୍ତି ମହାଭାବ ହେଉଛି ଏକଥା ପ୍ରଥମେ କହିଛନ୍ତି । ଉଦ୍ଧବ ସଂଦେଶ କହିଛନ୍ତି କିପରି କୃଷ୍ଣ ରାଧା ଭାବରେ ବେହୋସ ହୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି । କିପରି ରଥ ସଜଡ଼ା ହେଉଛି ଇତ୍ୟାଦି । ଏହା ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା ସମୟରେ ସ୍ୱର ଗଦ୍ ଗଦ୍ ହୋଇ ଉଠିଛି, ସେ ଆଉ କିଛି କହିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ସେଇଠୁ କଥା ବନ୍ଦ କରି ସେମାନଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି ମୁଁ ଆଉ କିଛି କହିପାରିବି ନାହିଁ । ତା'ପରେ ବିଦେଶୀ ମହିଳାମାନେ ପ୍ରଣାମ କରି ଗ୍ୱଲିଯାଇଛନ୍ତି । ତା'ପରେ ଗୁରୁଦେବ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି । ଦେହରୁ ଗମ୍ ଗମ୍ ହୋଇ ଝାଳ ବାହାରି ପଡ଼ିଛି । ମୁଖରୁ ପ୍ରଖର ନିଶ୍ୱାସ ନିର୍ଗତ ହେଉଛି । ଖଟ ଉପରେ ବସିପଡ଼ିଲେ ଓ କହିଲେ କୀର୍ତ୍ତନ

କର । ଗୁରୁଦେବ ତାଙ୍କ ଖଟ ଉପରେ ଚିତ୍ ହୋଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୁଣି ଉଠିଲେ ଓ ଉପରକୁ ଅନାଇ ଗୋପାଳ ଗୋପାଳ ବୋଲି ଡାକିଲେ । ଜଣେ ବିଦେଶୀ ଭକ୍ତ ସଂଗେ ସଂଗେ ଗୋପାଳଙ୍କ ଫଟୋ ତାଙ୍କର ଚକ୍ଷୁ ସମ୍ମୁଖରେ ଦେଖାଇଦେଲେ । ଗୁରୁଦେବ ଗୋପାଳଙ୍କୁ ବିସ୍ଫାରିତ ନେତ୍ରରେ ଅନାଇ ମୃଦୁସ୍ୱରରେ ଗୋପାଳ କହି ଶରୀର ତ୍ୟାଗ କଲେ । ସେହି ମୃତ ଶରୀରକୁ ମାୟାପୁର ଅଣାଯାଇ ଏକାମ୍ର କାନନରେ କୃଷ୍ଣ ବଳରାମ ମନ୍ଦିର ପରିବେଷ୍ଟନୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ତାଙ୍କ ଭଜନ କୁଟୀରରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ନିକଟରେ ଚିନ୍ମୟ ଶରୀରକୁ ସମାଧି ଦିଆଗଲା ।

ଗୁରୁଦେବ ଥିଲେ ଏକ ସଦୟ ଶିକ୍ଷାଦାତା, ଏକ ମହାନ୍ ସଦ୍‌ଗୁରୁ । ଏକ ପ୍ରସନ୍ନ ସିଦ୍ଧ ପୁରୁଷ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱର ପ୍ରତି କୋଣ ଅନୁକୋଣରେ ପରିଚିତ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସୁମହତ-ଜୀବନକାଳ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିନିଯୋଗ କରୁଥିଲେ । ସକଳ ଶ୍ରେଣୀର ପୁରୁଷ ନାରୀ, ଯୁବକ ଯୁବତୀ, ବୃଦ୍ଧ ବୃଦ୍ଧା ଓ ଛାତ୍ର ଶିକ୍ଷକ ତାଙ୍କର ବାଣୀ ଶୁଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହରେ ଧାଇଁ ଆସୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଦୁଃଖ, ଅବସାଦ, ଅବଶୋଷ । ଆଖିରେ ଲୁହର ବନ୍ୟା, ହୃଦୟରେ ଅଶାନ୍ତ ଝଡ଼, ହା ହୁତାଶ ଜୀବନରେ ଆଉ କିଏ ଆଶାର ବାଣୀ ଶୁଣାଇବ । ଗ୍ୱରିଆଡ଼େ ଆଜି ହତାଶ, ହତାଶ, ହତାଶ । କିନ୍ତୁ କରମ ମୋର ଛୋଟ । ଜୀବନର କୋଳାହଳ ଓ କଳଙ୍କମୟ ଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ କଳିପାରିଲି ନାହିଁ ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଗୁରୁତ୍ୱ । ତାଙ୍କ ଆକଟକୁ କାନ ଶୁଣି ପାରିଲା ନାହିଁ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଆଖି ଦେଖି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସଂସାରର ଭେଳିକିରେ ମୁଁ ବାଟ ଭୁଲିଗଲି । ଆଉ ଭେଟି ପାରିବିନାହିଁ । ମୋ ପାଇଁ ସବୁଦିନପାଇଁ ତାଟି କବାଟ ପଡ଼ିଗଲା । ଆଉ କାହିଁ କାହା ହୃଦୟ ମନ ମୋପରି ଅଭାଗା ନିମନ୍ତେ ତଟିବ । ସେ ଯେଉଁ ଗୋଲକ ଧାମକୁ ଗଲେ ସେ ଧାମକୁ ଏ ଅଧମ ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । କେବଳ ଭାବି ଭାବି ହିଁ ଜୀବନ କଟିଯିବ ।

I will not forget you, I have only carved you on the palm of my hand.

—o—